

Opening door de voorzitter Jan van Zanen.

Dames en heren, mag ik uw aandacht?

Wilt u uw plaatsen innemen, dat geldt ook voor de vertegenwoordigers van de media. Dames en heren, welkom hier in Veldhoven op de 123^e algemene vergadering van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie de VVD. In het bijzonder heet ik welkom onze ereleden en al onze gasten.

Dames en heren, u bent met vele gekomen. Dat is goed. En daar is alle reden voor. Na een turbulent jaar zoals beschreven in het rapport van de commissie Dekker maakt onze partij ook de afgelopen dagen zwaar weer door, ik kom daar straks op terug.

Ons voorstel is dames en heren: voor de actualiteit in onze agenda van vandaag ruimte te maken en u in de gelegenheid stellen over de meest recente ontwikkelingen u opvattingen te geven. We gaan er over spreken. Dat is nodig want dat kan in onze partij, de volkspartij van de liberalen.

Mensen die geloven in zichzelf de medemens en de toekomst die weten dat hen uiteindelijk als liberalen meer bindt dan scheidt. Die vandaag, vanochtend al zullen handelen in de geest van hetgeen de commissie Dekker namens heel veel leden aan het papier heeft toevertrouwd. Dat we met elkaar omgaan met stijl en respect. Wat er vandaag ook gebeurt, dames en heren, u weet allemaal welke opvattingen ons hoofdbestuur heeft, het gaat uiteindelijk om onze liberalen idealen. Om die smoel en stem te geven hard en gevoel, iedere dag opnieuw zeker nu. En na vandaag moeten onze mensen in Den Haag het liberale geluid weer voluit kunnen laten horen.

Tegen de betutteling van het kabinet voor vrijzinnigheid tegen allerlei absurde belastingverhogingen en voor ruimte voor initiatief en ondernemerszin. Dames en heren, daar gaat het toch om? Wat moet de VVD bieden? Een herkenbaar liberaal geluid, zichtbaar en duidelijk en eensgezind, houdt dat vandaag voor ogen, ieder moment. Ik geef het woord aan onze politieke leider en fractievoorzitter in de Tweede Kamer Mark Rutte.

Goedemorgen, dames en heren, partijgenoten, liberalen ik heb er behoefte aan om hier aan het begin van deze vergadering als politiek leider van de VVD en als fractievoorzitter van de fractie in de Tweede Kamer uitleg te geven over de gebeurtenissen afgelopen donderdag. Ik neem voor het besluit dat daar is gevallen, het besluit om mevrouw Verdonk uit de fractie te zetten de volle verantwoordelijkheid. En ik ben er blij om dat erna de fractie zich achter dit besluit heeft geschaard.

Ik wil jullie meteen aan het begin van deze dag zeggen dat het besluit zeer weloverwogen tot stand is gekomen. Wij zijn echt niet over één nacht ijs gegaan kan ik u verzekeren. En wat ik u ook wil zeggen is dat na mijn absolute overtuiging dat besluit niet meer is terug te draaien.

Wij zijn als partij na de verkiezingen van 22 november en als fractie aan de slag gegaan. We hebben toen tegen elkaar gezegd als Tweede Kamerfractie wij willen een partij bouwen en we willen een fractie zijn die zich sterk maakt voor hardwerkend Nederland. Voor de Nederlanders die 's morgens om zeven uur op staan die zich druk maken over veiligheid, over integratie, over immigratie, over de toekomst van hun kinderen die in een land willen wonen waar lef loont, waar durf mag zijn, waar allochtonen die zich aan de wet houden een aantal eisen meekrijgen maar als ze daar aan voldoen ook gewoon meedoen in die samenleving. Die partij hebben we gezegd gaan we bouwen en die partij gaan we neerzetten om dat slechte verkiezingsresultaat de volgende keer meer dan te herstellen.

Maar we hebben toen ook tegen elkaar gezegd dat dat alleen kan als wij als fractie elkaar niet dwarszitten. Dat dat alleen kan als wij als fractie ook bereid zijn om elkaar te steunen, te ondersteunen en te helpen waar dat maar kan. En we hebben gezegd het is onmogelijk als wij als fractie niet als één team optreden.

Ik heb het afgelopen jaar daar keihard aan gewerkt, maar ik ben vooral ook bezig geweest om het werkbaar te krijgen tussen mevrouw Verdonk en de VVD. Tussen mevrouw Verdonk en de Tweede Kamerfractie. Ik heb daar ongelofelijk veel tijd en energie in gestoken. Maar keer op keer werden spaken in het wiel gestoken. Keer op keer als het net wat beter ging als we net weer een maatschappelijk thema te pakken hadden bleek dat zij die spaak in het wiel stak. Het begon vorig jaar na die Tweede Kamer verkiezingen met haar optreden in het café. Er is daarna een hele hoop gebeurd. Heel zichtbaar in juni het artikel in HP de Tijd. We hebben toen afspraken gemaakt en gezegd zo kan het niet langer. Wij kunnen niet als partij, als we geen eenheid zijn, verder met elkaar functioneren. Daarna kwam nog begin juli haar optreden bij Paul Rosemuller waarbij zij als één van de opties noemde voor haar eigen toekomst het oprichten van een eigen partij.

En dan nu de gebeurtenissen van afgelopen donderdag. Voordat ik op die gebeurtenissen kom wil ik twee dingen zeggen. Er is geen sprake van een politiek inhoudelijk meningsverschil. De fractie heeft altijd de lijn die Bolkestein heeft uitgezet en die Rita Verdonk als minister van

vreemdelingenzaken en integratie heeft waargemaakt altijd gesteund en zal die lijn ook in de toekomst blijven steunen. En de tweede opmerking vooraf, er is ook geen sprake van een persoonlijk conflict tussen mij en Rita Verdonk. De verhoudingen zijn altijd goed werkbaar gebleven. Ik wil die twee dingen nadrukkelijk zeggen, maar er is wel grootte schade berokkend. Regelmatig kwam ik mensen tegen met een achtergrond in de bedrijfsleven die zeiden als dit in mijn bedrijf zou gebeuren had ik haar al lang er uitgedonderd. Hij moet zich realiseren als politiek leider heb ik een bredere verantwoordelijkheid dan bij het eerste foutje iemand eruit te zetten Ik mijn uiterste best gedaan om dat zo lang mogelijk uit te stellen.

Maar afgelopen donderdag met het artikel in de Telegraaf en het Algemeen Dagblad was wat mij betreft de emmer vol. Het was een moment, spreekwoordelijk moment, van de druppel die de emmer deed overlopen. Ik heb er uitvoerig met haar over gesproken. Ik heb haar gevraagd wat ze precies gezegd heeft. En ik kreeg onbevredigende antwoorden. Ik heb haar gevraagd, wat denk jij dat dit doet met het team, met de Tweede Kamerfractie? Wat denk jij dat dit betekent voor de opbouw waar we midden in zitten naar de algemene politieke beschouwingen van aanstaande woensdag na Prinsjesdag. We hebben net dat maatschappelijk thema te pakken van dat idiote kabinet wat de lasten aan het verzwaren is. Aan het nivelleren de uitgave aan het verhogen is. Dat vreselijke beleid dat Nederland in de verduffing stort. We beginnen dat thema te pakken te krijgen. Nederland begint erop aan te slaan. Dat is nu weer helemaal weg.

Ik haar gevraagd, wat denk jij dat dit betekent voor al die staten en raadsleden die iedere dag kei en keihard voor die VVD bezig zijn om er iets van te maken? Die nu weer zien dat aan de top van de partij grote verdeeldheid is. Wat denk jij dat het voor al deze mensen betekent?

En ik krijg volstrekt onbevredigende antwoorden.

Het vertrouwen was weg, het vertrouwen dat het nog goed kan komen tussen Rita Verdonk en de VVD. Het vertrouwen dat het nog goed kan komen tussen Rita Verdonk en de Tweede Kamerfractie van de VVD. En ja, natuurlijk heb ik overwogen, natuurlijk heb ik overwogen dat er een context is. Er is een context van een lijsttrekkersverkiezing vorig jaar wat je er ook allemaal van mag vinden. Van dat systeem van lijsttrekkersverkiezingen, maar die context is er, die heeft een groef getrokken door de partij daarna. Die context die is er, en ik realiseer me dat die context er is.

En ik realiseer me ook dat doordat dat zeer geprofileerd strijden om het leiderschap van de partij de media er natuurlijk boven zitten.

Het ieder klein misverstandje proberen uit te vergroten. Ja dat realiseer ik mij. En ik heb dat ook altijd verdisconteerd in mijn opvattingen over haar handelen en het begrip wat ik uiteindelijk steeds weer had voor de fouten die ze op dat punt maakte. Maar ik voeg hier iets aan toe. We hebben als politici ook een eigen verantwoordelijkheid. Wij hebben een politieke eigen verantwoordelijkheid om professioneel te zijn. Om ondanks dat soort moeilijke omstandigheden, om ondanks dat soort moeilijke omstandigheden datgene te doen wat in het belang is van de partij. En dan kan het niet zo zijn dat je als nummer twee van de partij alleen op tv bent om uit te leggen wat er niet goed is aan de VVD. Dat je alleen in de kranten staat om uit te leggen wat er niet goed is aan de VVD. Dan hoor je daar te staan om te zeggen wat er wel goed is. Wat we aan het doen zijn. En dan hoor je daar te staan voor die partij. En als je kritiek hebt dat doe je dat intern en nooit, nooit in de media.

Partijgenoten, mevrouw Verdonk uit de fractie zetten was een loodzware beslissing. En die raakt iedereen enorm, in de fractie en daarbuiten. En ik realiseer mij dat er mensen in de partij zijn die zeggen: Moest dit nou zo? Dat er mensen op alle niveaus in de partij zijn die zeggen hadden we dit nou niet kunnen voorkomen? Ik realiseer mij dat door dit besluit te nemen de partij in zwaar weer verkeerd. En ik realiseer mij dat we ongelofelijk hard zullen moeten werken om die schade te herstellen. Dat zal gewoon moeten gebeuren. Maar het is mijn absolute overtuiging, en dan kom ik met een kernzin van mijn betoog deze ochtend. Het is mijn absolute overtuiging dat doormodderen schadelijker was geweest voor de VVD dan er nu een punt achter te zetten. Dat is mijn absolute overtuiging.

En dan, en dan wordt het inderdaad soms ook weer persoonlijk. Niet in de directe relatie, maar dat het wel op mij neerkomt. Dat realiseer ik me. Ik heb vorig jaar het leiderschap van de partij gezocht en het leiderschap van de partij van u gekregen. En ik ben er nog steeds iedere dag ongelooflijk dankbaar voor, en ik heb er ongelofelijk veel bewondering voor dat u mij dat gegeven heeft en ik heb daar alle energie voor om er iets van te maken. Maar als je die positie zoekt, als je die positie zoekt dan moet je ook bereid zijn om de moeilijke beslissingen te nemen. Daarvoor heeft u mij aangesteld.

En ja, ik heb mevrouw Verdonk regelmatig in dat jaar moeten corrigeren. Ja, ik ben bereid geweest, in het belang van de partij, om ook te incasseren. En ja, er is nu het moment gekomen dat genoeg, genoeg is. We moeten ons als VVD weer richten op de toekomst, we moeten ons als VVD weer richten op het bestrijden van het verschrikkelijke linkse kabinet dat op dit moment in Nederland aan de macht is. En dan kan alleen, en kunnen wij alleen voor

onze kiezers doen als deze partij eensgezind is. Want wij zullen eensgezind zijn of wij zullen niets zijn. Zo simpel is het. Ik realiseer met dat met de Kamerfractie en iedereen in de partij de komende maanden keihard zullen moeten werken in de aanloop naar de algemene politieke beschouwingen volgende week woensdag. Het zal hen niet gebeuren dat, dat kabinet door dit gedoe in de VVD wekomt met dit idiote beleid. Wij zullen daar een ongelofelijk strak en stevig verhaal neerzetten en precies aantonen waar deze regering bezig is om Nederland op een volkome verkeerde manier aan te sturen.

En ja, en ja, we zullen er dan ook keihard voor elkaar aan moeten werken om ook de partij zelf te herstellen. Zowel intern als extern. De partij weer neer te zetten als de partij die er inderdaad is voor hardwerkend Nederland en voor de mensen die als ze dan hard gewerkt hebben ook veilig van hun pensioen willen genieten zonder dat het door de regering in gevaar wordt gebracht. En dat betekent dat we onze gedachtegoed neer zullen zetten. Wij zijn de partij van de mensen die vertrouwen hebben in de toekomst, die optimistisch zijn, die durf hebben, die een goede toekomst voor hun kinderen willen.

Mind you. Op dit moment is er iets ernstigs aan de hand in Nederland. Natuurlijk al die lastenverzwaringen, de nivellering, die vreselijke verhogingen van de uitgaven, maar er zit iets onder. Namelijk dat er een mentaliteit in Nederland dreigt te sluipen en wij zijn er om daar tegen te vechten. Een mentaliteit die zegt: de volgende generatie kan het nog wel eens slechter krijgen dan de huidige. Dat zou uniek zijn in de Nederlandse geschiedenis. Wij hebben in Nederland al 300 jaar, 400 jaar sinds de tachtigjarige oorlog een sociaal contract, namelijk dat volgende generaties het beter krijgen dan de vorige. En op dit moment is er een politieke sfeer aan het ontstaan, is er een maatschappelijk klimaat aan het ontstaan waarin mensen steeds weer twijfel hebben of dat nog lukt. Of die volgende generatie het ook daadwerkelijk beter krijgt. Daar moeten wij tegen vechten. Dat is waarom wij op aarde zijn omdat wij die toekomst wel zien. Ondanks China, ondanks India we zien het als kansen niet als bedreigingen wij zullen die toekomst ook hier in Nederland brengen. En daarom moeten wij één zijn anders zullen wij niets zijn.

En dan wil ik afsluiten, meneer de partijvoorzitter en dank voor deze gelegenheid om aan het begin van deze dag deze toelichting te mogen geven. Ik wil eindigen op een persoonlijke noot. Dit waren natuurlijk ook voor mij persoonlijk zware dagen. En het was voor ons allemaal in de fractie maar ook voor velen in de partij een zwaar jaar. En ja, het klopt VVD'ers zijn individualisten. Het zijn mensen met een eigen sterke mening, dat maakt ze

ook zo leuk. Het zijn mensen dat maakt ze ook zo leuk, die het hart op de tong hebben. Wij zijn niet van die kadaver discipline, wij zijn geen CDA, gelukkig niet zeg alstublieft. Maar, maar we zijn ook mensen die als de discussie voorbij is als één man achter het genomen besluit gaan staan. Omdat wij duidelijkheid belangrijk vinden in de politiek. Omdat wij weten dat wij samen sterker zijn dan de som der delen. En het is in die traditie van de partij, die traditie waar ik nu al 25 jaar passioneel in geloof en die traditie van het liberalisme, het is die traditie die niet verloren mag gaan en die hier vandaag ter discussie staat. Ik verheug mij, het verkeerde woord. Ik zie uit naar het debat. En ik begrijp dat vele van u vragen zullen hebben. Ik zal die zo goed mogelijke vandaag proberen te beantwoorden. Maar laten wij aan het eind van deze dag met elkaar, dit is cruciaal, dit is cruciaal laten wij aan het eind van deze dag als partij de rijen sluiten. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dames en heren, ik wilde de vergadering openen en u in de gelegenheid stellen te reageren. Ik verzoek u als u het woord voert u naam te noemen voor het verslag. Zo kort en bondig mogelijk te zijn want er zullen velen iets willen zeggen. Mochten mensen een, daar heb ik ook indicaties voor een uitspraak van de vergadering willen ontlokken bij motie, dan is het aardig om daar de tekst van te krijgen zodat we dat ook straks als we gaan stemmen, als dat nodig is de tekst op beeld kunnen produceren. Dus op het moment dat u een motie gaat indienen of uitspraak gaan indienen wilt u dat dan, ik denk aan Herbert geven. De stemcommissie straks bestaat uit de leden: Koos De Loof uit Papendrecht, die zal als voorzitter optreden, Gerard Heetman uit Leidschendam en Gerard Bakker uit Leiden. Ik stel me zo voor dat wij, punt van orde. Ja, meneer van de Veer. Kunt u, want ik was bijna van plan om u aan het woord, als u nou naar microfoon twee loopt als dat gaat dan kunnen we meteen testen of hij het doet. Gaat u gang.

De heer Johan van der Veer, Zoetermeer; meneer de voorzitter, krijgen we nog een stukje hoor en wederhoor? Want Rita Verdonk is nog steeds lid.

De heer Jan van Zanen; zeker, zeker. En het staat iedereen vrij om vandaag het woord te voeren. Alle leden van de VVD mogen iets zeggen dus dat zal gebeuren. Wat is uw inbreng? Dat mag gebeuren wat mij betreft, gaat u gang.

De heer Johan van de Veer; mijn inbreng is waarom kunnen we niet een commissie samenstellen die Rutte en Verdonk wat meer naar elkaar toebrengt?

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Wie nog meer? Nummer 4. Microfoon nummer 4.

Dank u wel meneer de voorzitter. Mijn naam is Vlaanderen VVD Muiden. Ik ben het heel erg eens met de laatste zin van meer Rutte. Laten wij de rijen sluiten. En de rijen sluiten betekent niet 620.000 kiezers wegsturen. De rijen sluiten betekent niet mevrouw Verdonk wegsturen. Ik ben lid geworden van deze partij in 1972. Toen hadden wij op de linkervleugel Geertsema en Vonhoff en op de rechtervleugel van Zomeren en van Wiel. En we hadden ook een midvoor, dat was Hans Wiegel. Er was in die tijd ruimte voor meerdere geluiden in het liberale huis. En ik denk dat dat die ruimte er nu nog is en ik denk dat we de rijen moeten sluiten. Dat is niet makkelijk, maar meneer Rutte zal moeten inleveren en mevrouw Verdonk zal moeten inleveren en ik dat het op dit moment tijd wordt om zo snel mogelijk een commissie te benoemen met oud gediende van het niveau Vonhoff, Bolkestein, Wiegel, Nijpels.

Laten we gaan praten hoe we eruit komen en niet de partijen in tweeën splitsen. Ik ben raadslid in Muiden. Ik ben VVD'er al 35 jaar en met voorkeur stemmen gekozen, al twee keer, en ik zou het buitengewoon moeilijk vinden om de kiezers uit te leggen dat er in het liberalisme geen ruimte is voor een afwijkende mening. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Microfoon 5.

Meneer de voorzitter mijn naam is Lindeman en ik woon in Eindhoven. Schande voor de leidinggevenden en beleidsbepalers die het drama met de heer Mark Rutte hebben veroorzaakt. Schande dat mevrouw Rita Verdonk steeds als een roepende in de woestijn heeft moeten smeken voor aandacht dat de kiezer meer dan massaal de VVD de rug voor altijd toekeert. Naar het mij en de burgerij overkomt is de heer Mark Rutte meer dan onder druk gezet om zich eertijds te kandideren als lijsttrekker en te laten kiezen tot fractie voorzitter. Schande dat de heer Rutte zich voor dit karretje heeft laten spannen. Hij zou toch voldoende zelfkennis moeten hebben en moeten weten dat hij veel meer geschikt is als mevrouw Verdonk.

Om zich deze week bij Paul en Witteman te laten tutoyeren vond ik ook helemaal niet sterk. Het mogen optreden als volksvertegenwoordiger is volgens mij hier het hoogst bereikbare. Men mag nooit uit deze rol vallen.

Nu weet ik wel. C'est la Rob consalu. Het is de toga die mijn groet maar waar is het de kurom. In alle beleefdheid opgemerkt, ben ik van mening dat eventueel de heer Henk Kamp voor mij ook niet de meest ideale kandidaat is.

De heer Jan van Zanen; gaat u gang meneer Lindeman en u rond af he? Meneer Lindeman. Dames en heren, dames en heren.

De heer Lindeman; ik denk niet dat men hem aardig kan noemen. Hij is strikt formeel en altijd gespannen. Ik betwijfel dan wel eens of hij ter zake defensie deskundig was. Hij komt een beetje.

De heer Jan van Zanen; we hebben een spelregel die zegt: accentuate the positive. Gaat u gang ten slotte.

De heer Glindeman; hij komt een beetje stug en houtherig op mij over.

De heer Jan van Zanen; kom op. Wilt u afronden? Meneer Lindeman. Dames en heren, meneer Lindeman. Lindeman; Lindeman is naam.

De heer Jan van Zanen; van Zanten.

De heer Lindeman; ik steun bij voorbaar alles wat een gunst is voor mevrouw Verdonk. Zij mag voor de VVD niet teloor gaan. Meneer de voorzitter, vadertje Cats zij het velen jaren geleden reeds: 'Ach, waren alle mensen wijs en deden daarbij wel, het leven zou zijn een paradijs, nu is het vaak een hel, u moest zich schamen allemaal'. Ik dank u voor uw aandacht.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Lindeman. Microfoon 2.

Mijn naam is Simone Duursma ik kom van de afdeling Friesland. De VVD is op de goede weg. Rutte als leider verdient kans om zich zonder het gesodemierter van mevrouw Verdonk te bewijzen als de leider van de Tweede Kamerfractieteam. Het werk van alle Tweede Kamer leden en hun ondersteuners heeft lang genoeg in de schaduw gestaan van die ene persoon, dat enige tel. Er is genoeg talent vertrouwen daadkracht aanwezig om de VVD met de huidige leiders aan de top te laten uitgroeien tot een volwassen partij die zich richt op iedereen.

We kunnen ons vandaag natuurlijk eindeloos wentelen in slachtofferschap van: oh de peilingen zeggen dit, of we hebben een leider die niet dit en dat en dat kan maar we kunnen er ook vanuit gaan wat we wel hebben.

En dat is voor heel veel talent heel veel jonge mensen die iets in de partij willen doen. Het is heel makkelijk om je als slachtoffer iedere keer maar weer te melden zo. Het is net een Jehova getuigen. Iedere keer weer aan de bel te trekken en weer door blijven zeuren. Ik vind het prachtig dat er nu een duidelijke besluit is genomen en ik sluit me dan ook van harte aan. En ik denk dat heel veel mensen het vertrouwen hebben dat gewoon Rutte verder kan.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, dank u wel mevrouw Duursma. Ik wil het woord geven aan Charlie Aptroot die daar om heeft gevraagd gisteren. Charlie, en dan gaan we gewoon door. Ga je gang Charlie.

Charlie Aptroot; graag voorzitter Jan, dank je wel.

Dames en heren ik heb het op papier gezet want als je emotioneel bent moet je niet te losjes praten maar tegen meneer Lindeman zou ik toch wel willen zeggen: Meneer Lindeman, die Henk Kamp die is een topper. Dat was en is hij als Kamerlid dat was hij als minister dat vind ik ook van Mark Rutte en dat vind ik ook van Rita Verdonk. De beste mensen zitten bij de VVD.

Leden van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie.

Als volksvertegenwoordiger en lid van de VVD sta ik hier voor u. Op een voor de partij en ook een voor mij persoonlijk uiterst moeilijk en emotioneel moment. Mijn VVD lidmaatschap begon 40 jaar geleden toen ik 16 jaar oud was. En ik koos voor de VVD omdat alles in mij kiest voor het Liberalisme. Ik ben bedroefd en boos over de crisis waar we in terecht zijn gekozen. Boos omdat we door geklungel deze crisis over ons zelf hebben afgeroepen.

Drie jaar geleden zijn we naar mijn mening de weg naar beneden ingeslagen. De partijvernieuwing werd op een zaterdagmiddag in Groningen doorgejaagd. Het was geen middel maar een doel. Er is niet goed over nagedacht. We zijn in steeds zwaarder weer terecht gekomen. De hele partij, ook de fractie, is daaraan schuldig. Als Henk Kamp zijn mening geeft over zijn oude ministersportefeuille, de missie in Afghanistan dan is er geen woord van kritiek. Als Rita Verdonk op vragen over immigratie en integratie een antwoord geeft dan valt de fractie over haar heen. Ik vind dat we ze allebei ieder van ons de ruimte moeten geven.

De 620.555 voorkeurstemmen van Rita Verdonk zijn door de partij en de fractie toch behoorlijk genegeerd. In plaats van haar te feliciteren en te bedanken dat zij bijna de helft van de VVD stemmen binnen haalde. En als iemand dan wat ongewenst gaat optreden dan zouden we ons moeten afvragen of wij ook niet een ongemakkelijk gevoel zouden krijgen als ze wordt

genegeerd in plaats van extra gewaardeerd als je meer dan negen zetels binnen haalt. En ik vind het ook onaanvaardbaar dat sommige politici en oud politici de bobo's die denken dat ze zich alles kunnen permitteren over onze nummer twee hebben gezegd in de media.

De fractie nam donderdag 6 september anderhalf uur de tijd om te beslissen of wij zouden stemmen over één motie, we wilden zorgvuldig zijn. Maar een week later, donderdag 13 september, werd Rita in ruim een half uur de fractie uitgezet. Het stond eigenlijk al vast toen de fractie begon. En ik vind het onbegrijpelijk dat we op basis van een krantenartikel waarvan zowel Rita Verdonk als de daarbij aanwezige voorlichter zeggen dat het geen juiste weergave is, dit besluit nam. Argumenten telden kennelijk niet. Het was het moment om een collega waar de meerderheid zich (en deels wel begrijpelijk) ongemakkelijk bij voelt weg te sturen. Het ging te snel en het ging kil.

En ik begrijp dat gevoelens al langer zijn opgebouwd. Maar als fractie vind ik dat we overhaast een niet verantwoord besluit hebben genomen. We zijn een beetje, ook door de hele setting, dolgedraaid, een beetje los van het gezonde verstand. En ik vind wel dat problemen moeten worden aangepakt en opgelost. En ik denk dat de situatie wel is op te lossen. Dat het nog niet echt serieus is gebeurd, er is wel geklaagd er is inderdaad gewaarschuwd, maar er is niet serieus aan gewerkt. Ik vind dat wij niet voldoende hebben gedaan om in elkaar te investeren. Ik ben en ik blijf Liberaal. Ik blijf trouw aan mijn beginselen. Ik vind de huidige situatie, voor ons allemaal ook voor mezelf uiterst moeilijk. Ik vind dat we nu toch een collega wegsturen die we eigenlijk meer hadden moeten steunen en begeleiden.

Na deze algemene ledenvergadering neem ik een besluit ik wil de sfeer proeven. Uiteindelijk bent u de baas en moet het gaan zoals u wilt dat het gaat. Ik zeg u wel. Ik blijf lid van de VVD fractie of ik stap op als lid van de Tweede Kamer. Voor mij is er geen andere optie. Mijn zetel in het parlement is een VVD zetel geen zetel van Charlie Aptroot.

De zetel van Rita Verdonk is een VVD zetel maar in mijn ogen ook haar eigen zetels gezien haar stemmen voor 19 zetels. Maar als ik vertrek lever ik mijn zetel in bij mijn partij want dat is het en zal het altijd blijven de VVD ik ben altijd tegen splitsing geweest. Dat blijft zo, ook als het mij mijn lidmaatschap van de Tweede Kamer kost. Ik ben de VVD dankbaar dat ik bijna 25 jaar als volksvertegenwoordiger heb mogen werken. 16 jaar gemeenteraad, 4 jaar provinciale staten en nu 4,5 in de Tweede Kamer. Lidmaatschap en politiek, lidmaatschap van de kamer mooie baan, politiek is mijn roeping en mijn

passie, maar ik kan alleen functioneren in een partij en in een fractie waarin ik mezelf herken. Open, eerlijk, Liberaal handelend. Niet overhaast besluiten nemen. Elkaar met respect en collegialiteit behandelen, dat geldt voor alle partijen zeg ik erbij. Ik sluit niemand uit. En ik vind dat wij weer moeten beginnen om normaal met elkaar te communiceren en meer in elkaar te investeren dan is er een geweldige toekomst voor ons. Een toekomst waar ik graag deel van zou uitmaken. Daarom vraag ik u, de algemene vergadering, u uit te spreken dat het overhaasten niet verstandige fractiebesluit wordt heroverwogen.

Ik vraag u ook zo niet vandaag dan in komende vergaderingen de dwaze besluiten over de partijvernieuwing van drie jaar geleden terug te draaien. Of lijmen kan weet ik niet. Maar ik vind dat het proberen meer dan waard is. Dat zijn we aan onze kiezers, die ons te weinig, maar toch 22 zetels opleverde verplicht. Samengaan gaat niet vanzelf, daar moet wel iedereen toe bereid zijn en iedereen moet ook wel bereid zijn zich te schikken in afspraken die wij met elkaar maken. En daar zeg ik ook er is hier en daar wel iets mis gegaan. Het Liberalisme en de VVD zijn uitzonderlijke inzet en krachtsinspanning meer dan waard. Want dan kunnen wij, ik sluit aan bij mijn fractievoorzitter Mark Rutte, dan kunnen wij hard aan het werk om kracht aan dit verschrikkelijk, dramatische slechte kabinet Balkenende-Bos- Rouvoet te bestrijden. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dames en heren, het woord is aan Hans Wiegel.

De heer Hans Wiegel; voorzitter ik heb met grote bewondering en heel bewogen geluisterd naar wat Charlie Aptroot zopas heeft gezegd. Ik ben het volledig met hem eens. De VVD zit in een diepe crisis. En het voortbestaan van onze partij staat op het spel. Bij de jongste kamerverkiezingen besloot de VVD onder de leden een verkiezing voor het lijsttrekkerschap uit te schrijven. Daar begon het. Charlie Aptroot heeft dat ook gezegd. Wie onze partij kent weet dat grossomodo het kader linkser is dan de leden en dat de leden linkser zijn dan onze kiezers. En dat is ook gebleken. Rutte kreeg brede steun van de partijtop en het kader. Won nipt de verkiezingen van de leden. En Rita Verdonk boekte bij de Kamerverkiezingen een grandioos resultaat. Mevrouw Verdonk werd daarna geen vicevoorzitter van de fractie. En de fractie beging de fout de portefeuille vreemdelingenbeleid niet aan haar te geven. Terwijl zij juist op dit terrein het als minister heel goed had gedaan en daar massale steun van de kiezers voor had gekregen.

Eergisteren zegde de meerderheid van de fractie het vertrouwen in haar op, op een ochtend, in een paar uur werd dat beslist. Gisteren vroeg mevrouw Verdonk meer tijd om over haar toekomst na te denken. Natuurlijk wilde zij ook deze bijeenkomst afwachten, de fractievoorzitter heeft dat geweigerd en zette haar gister uit de fractie, zo wordt in feite toch ook deze vergadering een beetje voor het blok gezet. Ik weet dat de kans dat hier vandaag alsnog dat we gezamenlijk uit de misserre komen dat die kans gering is. En toch vind ik dat we een ultieme poging moeten doen. Wij moeten dus aan de fractievoorzitter aan de fractie, aan mevrouw Verdonk, aan de partijvoorzitter vragen of zij hieraan willen meewerken. Wie dat niet wil laat een grote verantwoordelijkheid op zich, wie dat niet wil, laat ik het maar een beetje scherp zeggen. Wie die laatste kans niet wil nemen is ons vertrouwen niet waard. Voorzitter ik rond af. Persoonlijke belangen en ambities moeten wijken voor het belang, het voortbestaan en de toekomst van de VVD, en van het Liberalisme in ons land. Dank u vriendelijk.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Wiegel. Het woord is aan Frits Bolkestein. Frits Bolkestein en daarna ga ik weer naar de microfoons, maar ook meneer Korthals Altes heeft zich gemeld. Frits Bolkestein.

De heer Frits Bolkestein; beste partijleden, ten tijde van de tweestrijd tussen Rita Verdonk en Mark Rutte om het lijsttrekkerschap heb ik op Rita Verdonk gestemd. Ik heb haar bij verschillende partijbijeenkomsten geprezen. Ik herinner mij één van die keren roestvrije Rita heb genoemd. En morgenavond de gelegenheid van een bijeenkomst omdat de journalist Hendrik-Jan School is overleden ga ik haar standvastigheid nogmaals prijzen. Laat niemand dus zeggen of denken dat ik geen oog heb voor de grote kwaliteiten van Rita Verdonk die heb ik die had ik die zal ik steeds hebben.

Maar ook de meest voortreffelijke politica moet zicht schikken naar de regels. Wat zijn die regels? Leiderschap van onze partij wordt niet aangewezen door het aantal voorkeurstemmen. Leiderschap van onze partij wordt aangewezen door de partij zelf. De voorzitter van de VVD fractie in de Tweede Kamer wordt gekozen door die fractie zelf. En de voorzitter van die fractie heeft het recht op het volledige vertrouwen van alle leden van die fractie. En daar schort het aan.

Ik ben bang dat Rita Verdonk nooit heeft kunnen verkroppen dat zij de tweede plaats en niet de eerste plaats inneemt. Ik ben bang dat zij nog steeds van menig is dat eigenlijk Mark Rutte op de plaats zit die haar toekomt. En dat bleek eigenlijk ook al uit die bizarre persconferentie op het plein kort na het

aantreden van het nieuw kabinet. En dat betekent dus dat een scheiding eigenlijk onvermijdelijk was. Dan krijgen we het verhaal over de emmer en de drup en in die situatie verkeren wij nu. Ik ben dus bang dat ik zelf dus ook het besluit van de fractie moet steunen. Buitengewoon onaangenaam schadelijk voor de partij maar onder de gegeven omstandigheden de beste optie, de beste oplossing.

Dan wordt er gezegd: 'de VVD en Mark Rutte zijn onzichtbaar in het immigratiedebat', maar is dat ook zo? De belangrijkste zaak sinds het aantreden van het kabinet aan de orde is geweest dat is die kwestie van het generaal pardon. Daar heeft de VVD buitengewoon stevig gezegd wat zij vond. En Mark Rutte heeft dat ook gedaan. Toen was het absoluut niet zo dat de VVD niet zichtbaar zou zijn. En ook in de kwestie van Esandjamie over de comité voor ex moslims. Was het de VVD die een vooraanstaande rol speelde. Het is inderdaad waar dat Geert Wilders het meeste lawaai maakt. Maar wilt u dan dat de VVD dat ook doet? Wilt u dan dat de VVD ook zegt dat de Koran moet worden verboden in Nederland wat toch een knettergekke uitspraak is.

Ik roep Mark Rutte op om bij de aanstaande politieke beschouwingen haarscherp uiteen te zetten, daar staat Wilders en daar staan wij. En dan tenslotte dames en heren wordt gezegd Rutte is geen goede leider. Dames en heren ik werd verkozen tot fractievoorzitter op koninginnendag van het jaar 1990. De algemene beschouwingen van dat jaar zijn niet goed verlopen, niet voor de VVD en ook niet voor mij persoonlijk. Kort daarna, ik herinner mij dat nog levendig, bereikten de eerste klachten, de eerste kritiek mij en natuurlijk ook het hoofdbestuur. De kritiek zwelt aan werd toen gezegd naar aanleiding van mijn optreden. En het is pas langzaam aan dat de peilingen omhoog liepen, dat de peilingen groeiden dat gebeurde tergend langzaam. En vier jaar daarna bij de verkiezingen van '94 steeg de VVD van de 22 zetels die wij toen hadden net zoals nu naar 31. Geef de man tijd.

De heer Jan van Zanen; dames en heren, dames en heren ik geef nu de drie....

....Deze rij hebben we net gehad, ik doe nu eerst die en dan kom ik eerst bij u. Ik heb, ik heb, ja, dat gaat nu vandaag. Zullen we dames. Meneer Schellekens uw naam weet ik toevallig. Zullen we mevrouw voor laten gaan? Mevrouw. Gaat u gang. Ik wil het zo aardig mogelijk laten doen. Dus laten we dat soort dingen proberen te voorkomen. Gaat u gang mevrouw.

Mevrouw...; weet u dat, dat nou precies de verkeerde toon is? Laten we dames voor laten gaan. Dames hebben zo hun eigen kracht in de partij. Om even terug te keren naar hetgeen ik wilde zeggen want hoe kun je nog iets zeggen als je een prominent politicus hebt gehoord als Bolkestein en Wiegel en dan wordt het moeilijk kiezen. Ik kies dan toch maar voor Wiegel, hoewel ik eigenlijk een Bolkestein fan ben, zo gaat dat in de politiek. Maar wat mij het meeste stoort, het meeste stoort in het verhaal van Rutte is dat hij nu zo zichtbaar is, en hij was al die tijd niet zichtbaar, hij was tien maanden niet zichtbaar en opeens is hij zo zichtbaar.

En wat mij nog erger stoort is dat ik een hele lange tijd gelden toen de fractie net was aangetreden dat er een partijraadvergadering was dat ik heb gevraagd aan de heer Rutte en de fractie want er was er al. Het zat toen al niet lekker. Wilt u mevrouw Verdonk een kans geven? Ik kan alleen maar zeggen men heeft vanaf dat moment alleen maar gezocht naar de spijker. En de spijker heeft men eindelijk gevonden. En wat het allerergste is, is dat de kiezer hier volledig buitenspel staat. De kiezer die heeft gekozen en ik hoor nog steeds hier oude politiek. Men wil in deze partij nog altijd weer terug naar oude politiek. Lieve mensen ik ben zelf 72 maar de tijden zijn veranderd. En het wordt dat tijd dat de oogkleppen ook bij de VVD eens een keer afgaan. Want het gaat niet meer om dat logo van de VVD het gaat om leiders. Het gaat om personen en die leiders die moeten kans zien om crisismanagement te beheersen. En dat schijnt in deze partij nog steeds niet te kunnen. Zie het rapport van Sybilla Dekker waarbij duidelijk staat dat het hoofdbestuur heeft gefaald in deze. En dat dit de consequenties zijn van de faling van destijds. Ik dank u.

De heer Jan van Zanen; microfoon 3. Microfoon 3 en dan komt u. Microfoon 3.

De heer Gerard Schellekens; dank u wel voorzitter, Gerard Schellekens is mijn naam. Ik ben een eenvoudig lid uit het zuiden van het land. En ik vind het zo fijn dat wij als leden, als je wat wilt ook iets kunt bereiken en dat heeft niets met personen te maken maar met het Liberalisme. En ik mis dat een beetje vandaag in die zin dat natuurlijk alle voortgaande sprekers dat zijn eminente mensen die hebben veel meer in hun mars dan ik heb. Maar toch, we zijn een volkspartij dus ik mag een beetje bij dat volk horen misschien. En als je bij dat volk hoort dan kom je ook dingen tegen waar ik tien jaar mee ben bezig geweest en daar ga ik het nu niet over hebben, maar ik noem alleen het even. Wij spreken over eigen verantwoordelijkheid. Over zelfbeschikking, over verantwoordelijkheid nemen en wat mij dan al die tijd is opgevallen is dat onze

politici, althans zo heb ik het ervaren, vaak hebben gedacht: ja, wij gaan regeltjes maken want dat volk weet niet. Dat moeten we door andere laten besluiten. En dan na vandaag. Kijk, ik ben er ontzettend voor, dat wij de rijen sluiten, maar als er een dictaat vooraf eigenlijk zo duidelijk is dat wat wij ook met zijn allen vinden linksom of rechtsom de fractie en de fractievoorzitter en het hoofdbestuur u ook één als persoon daarachter blijven staan dan geeft u ons en al die kiezers dan enigszins de ruimte. Wilt u eens naar hen luisteren.

Kijk met betrekking op besluitvorming is voor mij democratie geen 50 plus 1. Ik denk dat voor mij democratie is dat ook minderheden aan de bak kunnen komen. En als we daarvan uitgaan, dan zal ik zo wel afronden want anders wordt het te lang, dan verbaast het mij in hoge mate dat er een vergelijking wordt getrokken met het bedrijfsleven door Mark Rutte dat als iemand zo zou zijn opgetreden maar dat is nou net het grote verschil tussen het bedrijfsleven en de politiek. Dus ik roep op dat wij a. vandaag geen onomkeerbaar besluit nemen omdat het toevallig uit de stemmen blijkt, want daar hebben we wel ervaring mee. Wij kunnen natuurlijk wel in twee kampen gaan stemmen maar daar lossen we niets mee op. Dus mijn pleidooi is: voorzitter, lieve leden allemaal, laten we geen domme dingen doen vandaag.

De heer Jan van Zanen; microfoon 3.

De Heer Victor Jerikens afdeling Roermond; geachte voorzitter, beste VVD leden. De leden hebben Mark Rutte gekozen als lijsttrekker en dit was een democratisch besluit. Het signaal wat de kiezers bij de landelijke verkiezingen hebben afgegeven in de vorm van voorkeurstemmen was ook democratisch en dat signaal was helder. De partijleiding heeft niets gedaan met signaal. De kiezers zijn niet dom, dat blijkt wel uit de laatste peilingen. Leiderschap doe je niet door het te roepen, maar wel door geesten en karakters met elkaar te verenigen. In beide zaken is de partijleiding er niet in geslaagd dit om te zetten in een win situatie voor de VVD. Beter ten haven gekeerd, dan ten volle verwaald. Het is tijd om de bakens te verzetten. Dank u.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. De laatste bij microfoon 3, dan die mevrouw en dan de meneer Korthals Altes. Gaat u gang.

De heer Frans Liebrechts;ilk hoorde Mark straks het zeggen het zou zo moeten gaan als in het bedrijfsleven. Die kritiek krijg je. Nou wat doe je dan? Er zijn in Nederland in ieder geval 600.000 mensen die anders er over denken. Alles bij mekaar een potentieel van 2 miljoen kiezers. Als je 2 miljoen klanten weg stuurt. Is het mijn idee dat je dan niet kunt blijven zitten. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; microfoon 4.

Ja, ik ben Nahid De voorzitter van Capelle aan de IJssel. Wat er gebeurd is, is treurig. Dat vind iedereen erg en dat doet bij iedereen pijn, dat doet bij mij ook heel erg pijn, maar het was en is onvermijdelijk. Gezien de situatie wat er gebeurd is en gezien wat er in het café gebeurd, dat was gewoon onvermijdelijk. En je kan niet blijven lijmen. De fractie heeft afspraken met elkaar gemaakt. Laten we ook onze verantwoordelijkheid nemen en geloven in onze volksvertegenwoordigers. Zij hebben besloten, zij hebben gerealiseerd dat met Rita Verdonk niet kunnen samenwerken. Zij is door hun samenwerking en hun werkzaamheden. Het gaat niet met het politiek alleen maar aan mooie woorden te kunnen zeggen en mooi kunnen presenteren en overtuigend te zijn. Dat is alleen maar één van de eigenschappen die één politici nodig heeft. Het gaat om loyaliteit. Het gaat om trouw te zijn aan je partij. Aan je fractievoorzitter, aan je fractie. Daar gaat het om dames en heren.

Wij doorstaan vandaag als de partij een proef. Wij moeten nu laten zien dat wij werkelijk VVD'ers zijn. Wij moeten laten zien dat wij Liberaal zijn. En wij moeten eigen verantwoordelijkheid nemen voor onze partij, voor onze Liberale beginselen. We moeten niet laten alleen maar ons afleiden door zielige verhalen te vertellen en een slachtofferrol te nemen want zo zijn ze niet. Als er iemand een slachtoffer is dan is dat de VVD. Dat is onze partij en dat is de fractie.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Nahid; dames en heren, ik heb.

De heer Jan van Zanen; u rond af? U rond af?

Mevrouw Nahid; ja ik rond af. Ik rond af. Ik wil echt beroep doen. Ik heb 15 jaar naar Nederland gekomen. Na 5 jaar heb ik gekozen voor het Liberalisme. Warme nest. Ik wil m'n warme nest vandaag terug. Ik wil echt beroep doen op jullie allemaal. Alstublieft, laten wij vertrouwen hebben in onze fractieleden en onze fractieleider. Dat was het. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Ik wil nu graag het woord geven aan de heer Frits Korthals Altes.

De heer Frits Korthals Altes; meneer de voorzitter VVD'ers. Het is precies 60 jaar geleden dat twee mannen met grote ego's samen kwamen. De één was voor de oorlog burgemeester geweest, was voor de oorlog minister geweest

en was toen burgemeester van Rotterdam. De ander kwam uit het bedrijfsleven. Zij zagen het belang van het verenigen van alle liberalen in Nederland. En wisten ondanks hun grote ego's het met elkaar eens te worden en in januari aanstaande zullen wij gedenken dat het 60 jaar geleden is dat zij toen de VVD oprichten. Als ze dat tenminste halen. Deze mannen, ik zei het met grote ego's, hebben natuurlijk in de loop van de jaren, en dat hebben wij toen geweten de VVD'ers van toen, de nodige geschillen gehad en dat heeft ook tot verwijdering geleid. Maar ze hebben nooit elkaar verwijderd. Ze hebben ieder hun eigen rol gespeeld en er voor gezorgd dat de VVD als partij ging groeien.

En toen de VVD 20 jaar bestond in 1968 was mij de taak gegeven om de twee heren weer bij elkaar te brengen want er was een zekere verwijdering tussen hen ontstaan en Oud en Stikker traden toen samen op en konden toen terug zien op een partij die in 20 jaar was gegroeid van een kleine partij met zes zetels in de kamer van 100 tot een grote sterke regeringspartner gedurende de jaren '60. Vervolgens is de partij écht in de jaren '70 een grote volkspartij geworden. Dankzij mensen die wij toen hadden als Hans Wiegel en Haya van Someren.

Ook toen, ik was in die tijd partijvoorzitter, waren er heus wel conflicten. Eerste en Tweede Kamerfractie stonden lijnrecht tegenover elkaar na het drama van het abortuswetsontwerp waar twee van de meest vooraanstaande leden van de Tweede Kamerfractie hun naam aan hadden gegeven en dat in de Eerste Kamer onder andere door een groot aantal VVD stemmers werd verworpen. Dat heeft er niet toe geleid dat sommigen de partij uit werden gestoten. In tegendeel. Het gaat er dan om, om te zorgen dat ondanks die tegenstelling de Liberalen bij elkaar blijven. En daarom is het zo dat ik nu zeg: nadat wij perioden van prachtige groei hebben doorgemaakt onder de periode dat Hans Wiegel fractievoorzitter was, tijdens het fractievoorzitterschap van Frits Bolkestein, moeten wij nu ook zorgen dat wij bijeen te blijven om in de toekomst weer een sterke, krachtige en betrouwbare regeringspartner te kunnen worden. En dat worden wij niet wanneer wij de innerlijke tegenstellingen niet proberen te overbruggen. Dat zal moeten gebeuren.

Anders dan Frits Bolkestein heb ik wel op Mark Rutte gestemd, maar ik kan nu niet aanvaarden dat iemand die als minister voor vreemdelingenzaken en integratie zo grote verdienste heeft gehad voor de VVD, die eindelijk in een kabinet het beleid is gaan voeren waar de VVD jaren lang voor heeft gestreden, dat wij die nu omdat zij op een aantal momenten een gebrek aan loyaliteit heeft getoond, dat zie ik ook wel, dat wij die om die reden uit de

fractie verwijderen. Het is zo, er is tot nog toe, zelf niet in het geval van Geert Wilders, nog nooit echt door een fractie besloten een Tweede Kamerfractie om een lid eruit te zetten. Want Geert Wilders hield de eer, dat moet ik hem nageven, nog aan zichzelf. Maar gisteren is dus wel het besluit genomen en het besluit was niet unaniem. Dus denkt u ook niet dat het probleem daarmee is opgelost.

Daarom sluit ik mij aan bij de oproep van Hans Wiegel om een uiterste poging te doen tot een verzoening, want het is deze vergadering die de kandidaten stelt. Het is deze vergadering die, zij het dat het met een rechtstreekse verkiezing is gebeurd Mark Rutte op nummer één heeft gezet, daar staan wij natuurlijk allemaal achter dat was een democratisch genomen besluit, zij het op de verkeerde manier. Maar diezelfde vergadering heeft ook Rita Verdonk op twee gezet. En wat wij op twee hebben gezet zullen wij ook op twee handhaven.

De heer Jan van Zanen; dan geef ik nu microfoon 6 gelegenheid en daarna Henk Vonhoff, om en om. En daarna 2. Microfoon 6.

De heer Robin Bremenkamp, Amsterdam; Wat ik altijd zo bewonderd heb aan de minister Verdonk is haar daadkracht en haar adagium afspraak is afspraak. En ik denk dat veel mensen in de zaal die bewondering met mij delen. Helaas is het kamerlid Rita Verdonk, er zijn twee dingen die ze als minister zo mooi had, afspraak is afspraak en de daadkracht, anders ingevuld. Aan de eigen afspraken die de fractie maakten hield ze zich niet en de daadkracht toonde ze maar op de verkeerde momenten. En ik kan daarom alleen maar zeggen dat ik de oproep van de heer Bolkestein volledig steun. En dat ik het besluit van de fractie en Mark Rutte ook volledig steun. En ik hoop en ik roep u op, Mark Rutte en de fractie in hun besluit te steunen.

De heer Jan van Zanen; microfoon 6, microfoon 6.

De heer Jeroen de Veth; dank voorzitter. Als je afgelopen dagen mensen spreekt en ook mensen uit het journalistieke circuit dan gaat het over links, rechts dat soort discussies. Dan kun je vrij snel uitleggen dat het met links, rechts niks te maken heeft, ik heb zelf op Mark Rutte gestemd en ik noem mezelf toch echt rechts. Ik zit niet in de Rita fanclub en in tegenstelling tot wat Mark denkt ook niet in zijn fanclub. Want daar moeten wij Liberalen maar niet al te veel aan doen. Wat telt is mijn inziens het volgende. Wij Liberalen zijn van afspraak is afspraak. Dat is niet alleen een goedkope verkiezingslogan dat zit in het diepst van onze wortels, Pacta Servanda.

Dat wat wij met elkaar afspreken in contractvormen daar houden we ons aan. Ik voel me er niet altijd even gelukkig bij dat ik lid ben van een politieke partij waar nog 42.000 mensen ook iets te zeggen hebben. Dat vind ik ook niet prettig, maar zolang ik lid ben van dit cluppie, heb ik me aan spelregels te houden. Ik schrijf nog wel eens een vervelend artikeltje maar als ik in de Kamer was gekomen had ik daar ook op moeten letten want zo gaat dat als je bij een cluppie hoort. Ik zit er gelukkig niet in, dus ik kan nog vervelende artikeltjes schrijven.

De heer Jan van Zanen; ter zake.

De heer Jeroen de Veth; ter zake voorzitter, excuus. Ik heb dezelfde opvoeding als u. De afspraak is we stellen een partijleider aan. De afspraak is we stellen een lijst op. Die mensen moeten het vanaf dat moment met elkaar gaan doen dat is hun autonome recht. Ze hebben in een worsteling gezeten de afgelopen weken dat kan niet anders. Maar als deze mensen in meerderheid met elkaar zeggen: zo zien wij het kan niet anders, als cluppie, dan kunnen wij eigenlijk niet veel anders doen dan dat cluppie respecteren in hun besluit. Ik vind dat vreselijk, ik vind het vervelend, ik vraag me af of het allemaal wijs is maar zo werkt dat. En over drie jaar stellen we weer een nieuwe lijst samen. Pacta Servanda. Afspraak is afspraak.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Twee sprekers bij microfoon 6 en dan de heer Vonhoff. We doen het zo kort mogelijk. Gaat u gang.

Hans van Elteren en Frinken uit Lekkerkerk. Vice voorzitter afdeling Nederlek. Meneer de voorzitter ik wil u mijn complimenten maken dat u erin geslaagd bent om zo'n geweldige hoeveelheid mensen bij elkaar te krijgen op deze dag. Ik vind het fantastisch. Alleen de aanleiding is natuurlijk bijzonder droevig. Want zoals u misschien weet, ik ben arts en heb alles, weet alles over tijdbehandeling en ik denk dat we over tijd zijn. Met alle respect voor de geweldige sprekers die we gehad hebben. De heer Bolkestein, de heer Wiegel en Charlie Aptroot. Maar met name de eerste twee ze zijn gewoon te laat. Dit had eerder moeten gebeuren. Ik vind het betoog van Charlie droevig om aan te horen, ik ken hem redelijk goed, maar het feit dat hij hier op dit moment op zo'n manier z'n geloofsbrief moet overleggen vind ik schrijnend.

Waarom ik zeg dat het te laat is van de heren Bolkestein en de heren Wiegel is dat dit probleem was natuurlijk als een poos aanwezig en ik vind dat je als ereleden en als bobo's, ik vind het een naar woord, zeg maar de plicht hebt dat als je ziet dat er iets niet goed gaat dat je dan moet ingrijpen, datzelfde

geldt voor het hoofdbestuur. Ik vind dat het hoofdbestuur ziende deze problemen veel eerder de twee bij de oren had moeten pakken en zeggen: moet je eens luisteren kom eens eventjes een avondje buurten want dit gaat niet goed. Over tijd, ik vind dat ikzelf ook overtijd ben, want ik vind dat ik het hoogste orgaan van de VVD ben en ik vind dat ik als VVD lid heb gefaald door niet veel eerder een ledenvergadering bijeen te roepen om dit probleem aan de orde te stellen. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer. Microfoon 6 mevrouw.

Goedemorgen ik ben Jetta Opdenberg en ik wil met de volgende woorden onze fractie voorzitter Mark Rutte steunen. Ik als moeder weet dat kinderen hun grenzen verleggen en die blijven ze verleggen en die blijven ze verleggen. Totdat jij als ouder of als hiërarchisch oudere grenzen moet bepalen en dat heeft onze fractievoorzitter nu gedaan. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; ik geef het woord aan de heer Henk Vonhoff en daarna de sprekers bij microfoon 5. En 2, en daarna 2. Uit publiek; en 1. De heer Jan van Zanen; ja daarna weer. Zonder stok. Gaat u gang meneer Vonhoff, Henk.

Henk Vonhoff; ach, meneer de voorzitter gelukkig is er een dokter in de zaal. Meneer de voorzitter, waarde partijgenoten het commentaar dat ik deze week gaf dat had drie elementen: ik vind het een drama en dat vind ik het nog en ik ben bijzonder boos omdat wij met elkaar inderdaad in overigens voortreffelijke omgeving, de stad Groningen, op een achternamiddag ondanks die omgeving een grootte hoeveelheid onverantwoorde besluiten er doorheen gejest hebben. En daar heeft het, nog aan de waarschuwingen, nog aan de voorspellingen van wat daar het gevolg van zijn ontbroken. Wij hebben niet, zoals Frits Korthals Altes heeft gezegd, hebben wij de partij niet aan de leden terug gegeven maar tot een administratieve top down organisatie gemaakt en wij moeten dat veranderen. Dat is het toekomst gerichte besluit dat wij moeten nemen.

Maar als ik dan luister meneer de voorzitter naar, en ik complimenteer hem daarvoor, naar het indrukwekkend betoog van Charlie Aptroot dan kom ik toch helaas komt mij het derde deel van mijn commentaar deze week naar voren. En dat verheugd mij niet maar dat is onvermijdelijk. En waar ligt naar mijn gevoel nu, dat onvermijdelijke? Ik heb zoals, op overigens andere ereleden wel in afgelopen perioden contacten gehad, ook met Rita Verdonk. En ik ben tot de stellige overtuiging gekomen dat met alle grootte waardering die ik ook

voor Rita Verdonk heb gehad en nog heb. Omdat ze kwaliteiten heeft dat zij helaas voor haar niet de kwaliteit heeft om de numero twee te zijn, te kunnen zijn. En daar mee blijft dit een probleem dat niet te managen is. Het is natuurlijk waar dat we in het verleden ook wel eens ego's hadden. En daar hebben we er wel een enkeling van gehad meneer de voorzitter. Maar het is ook zo dat er tussen die ego's niet altijd zo zachtzinnig ging als mijn goede vriend Frits Korthals Altes hier zei. Stikker heeft z'n conflicten met Oud, heeft ie ontgaan door ambassadeur in Londen en secretaris generaal van de NATO te worden. Geen slechte werkplaats overigens. En zo is dat dan meer het geval. Ik denk dat wij vandaag triest een groot verlies moeten incasseren, weten dat het onvermijdelijk is en een beroep doen op Charlie Aptroot om in de fractie te blijven om daar zijn verstandig geluid te laten blijven horen.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Ik geef het woord aan microfoon 5.

De heer Bert van der Rees, Zoetermeer; voorzitter dank u wel. Waar mensen samenwerken, maken mensen samen fouten. Regels of niet, gewoon omdat je regels als ze er zijn wel eens verkeerd kan begrijpen. Wel eens omdat je regels, de grenzen probeert op te zoeken. Ik heb zelf mee mogen maken heel kort geleden dat er toch dingen fout kunnen gaan. Gewoon omdat er aan weerszijde dingen soms onduidelijk zijn. Op een gegeven moment kun je elkaar niet meer ontlopen. Daarom, we hebben net Mark Rutte gehoord, wil ik mevrouw Verdonk vragen, ik begreep dat zij hier in de buurt is, mevrouw Verdonk komt u alstublieft naar hier we willen zo graag weten wat u ons te zeggen heeft. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; de volgende. Volgende spreken bij microfoon 5. Ik kan u niet zien. Gaat u gang.

Dank u wel voorzitter. Mij naam in Biedel Kat Liberale raadslid uit de wereldstad Beverwijk. Vorige sprekers hebben dan de term afspraak is afspraak al benadrukt, maar daar wil ik ook een beetje op ingaan. Ik heb zelf drie kinderen en je probeert in het gezin toch een bepaald evenwicht te houden tussen de kinderen. Maar je hebt ook bepaalde regels. Bij mij thuis onder andere dat ze doordeweeks voor elf uur thuis moeten en in het weekend voor tweeën. Ik weet dat er in de fractie in de Tweede Kamer ook een afspraak was dat elke volksvertegenwoordiger moest praten over zijn portefeuille. En integratie ging volgens mij bij Han Zijlstra dus het was in de tijd toen was Rita er nog geeneens. Deze week hoort u ook de term van Maurice de Hond over, stel dat Rita uit de fractie zou stappen zij goed zou zijn voor 27 zetels.

Nou, toen kwam bij mij op, weken terug had ik twee kilo gehakt mee naar huis genomen en twee dagen later vroeg ik aan mijn vrouw ga je met gehakt iets maken? Toen zei ze: Nou, gehakt is opgegeten door de kat. Nou, toen keek ik naar de kat. Ik pak de kat en zet hem op de weegschaal en de kat woog maar 2 kilo. Toen zei ik tegen mijn vrouw als dit de kat is waar is vlees?

Als dit de vlees is waar is de kat? Ja, we hebben jaren terug verkiezingen gehad. We hebben 22 zetels en Rita had toen alle steun. Ik heb haar nog op de bazaar begeleid in Beverwijk. Waarom hebben we die 27 zetels niet? Waar zijn de zetels van de andere mensen? Dat is toch eigenlijk een onrecht naar de andere zetels? Of voor andere kandidaten?

En wat we ook niet moeten vergeten. Kijk, we hebben de verkiezingen verloren maar het is verdomd makkelijk elkaar de schuld te geven. We hebben 42.000 leden. We kunnen ook als lid 's morgens naar de spiegel kijken, wat hebben we nou zelf gedaan als lid? Zo kunnen we ook doen. Dit zou dan eigenlijk een ledenvergadering geweest zijn, maar wat eigenlijk met ideeën kwamen. En nu zitten we hier met de problemen die veroorzaakt zijn door één persoon. Ik vind dat verdomd jammer. Als we dan eigenlijk zo doorgaan, want die probleem, we sudderen als twee jaar, over twee jaar als er weer verkiezingen zouden zijn dan zijn we net zo ver als D66. Daar staan we toch niet op te wachten. En daardoor steun ik eigenlijk Mark Rutte met zijn fractie met zijn ideeën.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. En dat allemaal uit Beverwijk. Ten slotte microfoon nummer 5. Nog steeds de laatste spreker en dan de spreker nummer 2. Microfoon nummer 5 tenslotte en dan microfoon nummer 2. Eerst microfoon 5. Kunt u het nog een keer zeggen? U bent gepromoveerd.

Eric Koppe; OK ik ben Eric Koppe toen ik in 1980 Hans Wiegel een spotje met Hans Wiegel op televisie zag toen dacht is dat is mijn partij en dat is ook altijd zo gebleven. En ik heb mij al meer dan 25 jaar met ongelooflijk veel enthousiasme ingezet om ook aan de basis, de gemeenteraad en later de provinciale staten me in te zetten om er een echte volkspartij van te maken. En wat ik helaas constateert de afgelopen jaren is dat er veel meer aan de hand is dan waar we vandaag over spreken. En u heeft, voorzitter, gister nog een brief gehad van de VVD fractie uit Brunsum. En die loog er niet om, want het gaat veel verder dan wat afgelopen donderdag is gebeurd.

De afgelopen jaren heb ik de partij steeds ondemocratischer zien worden. En ik kan u daar tal van voorbeelden van geven. Wat ik ook heb gezien, ik heb met pijn in het hart Geert Wilders zien vertrekken dat weet iedereen.

Ik ben er niet achterna gegaan omdat ik vind dat ik de plicht heb om mijn partij van binnen uit proberen in die zin te veranderen dat het weer echt die volkspartij kan worden waar we allemaal zo naar verlangen. En als ik dan zie wat er dus nu gebeurd dan lijdt dat, dan is dat niet iets wat alleen de fractie betreft van de Tweede Kamer maar ook u zelf als partijbestuur want onder uw bezielende leiding, zeg ik dan, is er toch nog de afgelopen jaren een heel verkeerde kant op gegaan. En we zijn een stukje van de vrijheid kwijtgeraakt maar u heeft uit de brief van de VVD fractie uit Brunsum ook kunnen lezen dat wij als partij van de deregulering in toenemende mate regeltjes opleggen aan Jan en alleman, en dan praat ik, Jan en alleman u heeft het goed gehoord. En dan praat ik over een gedragscode. Hetgeen ik verwerpelijk vind. Het is een aantasting van de vrijheid. Het is een aantasting van mijn vrijheid. Mijn vrijheid en ik ga veel verder dan wat u in die gedragscode doet maar dat doe ik vrijwillig en dat doe ik omdat ik mij verantwoordelijk voel. En ik heb dat lesje dus niet nodig en die regels heb ik ook niet nodig.

En dat is het niet alleen natuurlijk. Het volgende punt. We lijken langzamerhand, waar de SP de kant van de VVD op gaat en maar roept om meer vrijheid binnen de SP. Daar roepen wij, tenminste u via het bestuur op om minder vrijheid te hebben. En dat doet u bijvoorbeeld door de raadsleden en de provinciale staten leden nu niet te vragen maar op te leggen te verplichten om een derde extra financiële bijdrage te doen die u dan landelijk wil bepalen om permanente campagne te voeren omdat u denkt dat u weet hoe het op lokaal en provinciaal niveau moet.

En als het dus gaat om het incident, het hele ergere incident, het tragische incident wat heeft plaatsgevonden afgelopen donderdag, dan is dat niet één incident. D'r zijn te veel incidenten die erop wijzen dat deze partij de verkeerde kant op gaat. En als u als partijleiding niet in staat bent om de basis goed te krijgen dan zullen wij als leden het heft zelf in handen moeten nemen. En ik ondersteun dan ook het voorstel van de heer Wiegel. Ik ondersteun zijn hele betoog, en ook dat van Charlie Aptroot. En ook met pijn in het hart heb ik zijn woorden aangehoord en ik denk, als u werkelijk wil dat we de VVD vandaag niet gaan begraven dan zijn er twee dingen denk ik die er moeten gebeuren.

En dat is één. Ik denk dat u als verantwoordelijk voorzitter uw partijvoorzitterschap neer moet leggen. U heeft gefaald. En ik denk, ik zal u ook vertellen waarom. Ik denk en ik denk dat ook van de heer Rutte omdat u beide heeft gefaald en ik denk dat u daarvoor uw verantwoordelijkheid moet nemen want daarvoor zijn we VVD'ers. En daardoor, en daardoor, daardoor

maakt u de weg vrij. Daardoor u geeft u vrijheid aan de VVD om dit proces ten goede te kunnen keren. Dat is mijn oproep aan u en aan alle leden.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. En dan nu écht microfoon 2. Ga je gang.

Dank u wel voorzitter. Meneer uit Beverwijk die vroeg zich af eerst waar zijn vlees was gebleven en daarna waar de stemmers zijn. En ik denk dat zowel met het vlees als met de stemmers dat je gewoon moet kijken naar een verklaring waar zijn ze gebleven? Hoe het proces ook is geweest de analyse van meneer Wiegel, zoals we allemaal al weten, vlijmscherp. Het bestuur en het establishment is linkser dan de leden, de leden zijn linkser dan de kiezers. En wat we vorig jaar met het besluit hebben genomen met de lijsttrekkers verkiezing om Mark Rutte te kiezen hebben we een keuze gemaakt die het grootste deel van onze kiezers niet heeft begrepen. We weten allemaal dat het een goed besluit is geweest en staan er met zijn alle achter. We zijn er met z'n alle verantwoordelijk voor.

De kiezer heeft ons daarop op ons falie gegeven. We hebben enorm om onze oren gehad dat onze eigen nummer twee gewonnen heeft van onze eigen nummer één met 600.000 stemmen. Dat is nog nooit gebeurd. Dan kan het gewoon niet zo zijn dat je zo iemand op een gegeven moment uit de fractie dondert. Dat kan niet. Natuurlijk ik ben ook boos op Rita Verdonk omdat er dingen gezegd worden, vanwaar je eigenlijk zegt dat is niet loyaal en dat zou niet zo moeten. Maar we wisten allemaal dat er fouten werden gemaakt. En de kiezer heeft toch voor haar gekozen.

Ik vind dat wij ook als VVD achter Rita Verdonk moeten staan als onze nummer twee met alle goods en bads die erbij horen. Mark Rutte verheugde zich op de algemene beschouwingen van volgende week. Om het kabinet om de oren te slaan met alle foute dingen die ze komend jaren weer van plan zijn want ook ik maak me daar erge zorgen over. Alleen ik wil zo graag die algemene beschouwingen ingaan vrij en kijken of we dat kabinet tot val kunnen brengen. Maar laten we dat alstublieft niet doen zonder Rita Verdonk want dan houden we geen VVD meer over. Mijn oproep is: Doe een uiterste poging, niet een poging, Rita Verdonk hoort erbij. En ik wil graag. Dank u wel voorzitter.

De heer Jan van Zanen; tenslotte spreker microfoon nummer 2.

De heer Berend Stolk kamercentrale Zuid-Holland Noord. De kamercentrale van Charlie en Rita. Ik heb twee korte complimenten. Ik heb een kort woord

van kritiek op het hoofdbestuur en ik heb een suggestie hoe we er misschien uit zouden kunnen komen. Allereerst Charlie hele grote complimenten voor het lef en de moed waarmee je daarnet hebt gestaan. En je hebt één ding duidelijk gemaakt. Je hoort bij ons en als ik iets mag zeggen wat je moet doen, je blijft bij ons en daarmee uit. Als waarnemend voorzitter van de kamercentrale van Rita heb ik een compliment aan Mark Rutte want hoewel ik grote zorgen heb over wat er allemaal is gebeurd en ook veel woorden van kritiek daarop heb, heb ik wel net daarnet wel zijn reden aangehoord en gedacht, hij toont een hoop lef, hij heeft een hoop veerkracht en ik wou Mark dat je iedere keer zo voor het volk voor de Kamer staat, daarbuiten staat, in het journaal staat als je dat net hebt gedaan, want je hield een voortreffelijk verhaal en daarvoor oprecht mijn complimenten.

Het woord van kritiek aan het hoofdbestuur. Het probleem gaat niet alleen of men is voor haar of voor hem want dat weten we al een hele tijd. Maar dit heeft heel lang, dit gezwel heeft heel lang geëttend, en er zijn fouten gemaakt door verschillende mensen. Ik heb het hoofdbestuur gemist in de regie om dit proces tijdig te doen veranderen. En dat is een zaak die in het rapport Dekker staat en ik vrees dat ik tegen het hoofdbestuur moet zeggen dat het rapport Dekker al heeft aangegeven dat er sprake was van, ik gebruik het woord nalatigheid maar, gebrek aan regie, gebrek aan zichtbaarheid en dat is nu weer het geval. En als wij duidelijk willen maken dat er wat er in de afgelopen dagen is gebeurd echt niet kan dan denk ik dat het goed is om een gebaar te maken, een zoenoffer en duidelijk te maken dat daar waar de verantwoordelijkheid ligt en die ligt niet alleen bij Rita en bij Mark, maar ligt ook bij de mensen die hadden kunnen ingrijpen en dat niet hebben gedaan dat het verstandig zou zijn om straks een zoenoffer te maken naar deze leden vergadering.

En dan zou er misschien ruimte kunnen komen, dat zijn mijn laatste woorden, voor een volstrekt onduidelijk compromis. Ik zou zo graag zien dat de heren Wiegel, Bolkestein, Vonhoff en Korthals Altes die alle vier voortreffelijke verhalen hebben gehouden hun best zouden doen om Rita Verdonk te behouden al is het dan misschien niet voor de fractie maar voor de partij en daar zit een verschil. En dat zou een moment kunnen zijn waarin Mark Rutte geen gezichtsverlies lijdt wanneer we erin slagen om Rita voor de partij te behouden. Op welke manier dat precies moet dat schud ik niet uit mijn mouw, maar gelukkig hebben we de mouwen van de vier ereleden die ik net heb genoemd en die kunnen dat misschien wel. Ik zou tot slot Mark erop willen wijzen dat ruimte maken voor dit nog volstrekt onduidelijke compromis zou laten zien dat zijn leiderschap echt is.

Ruimte maken op het allerlaatste moment of misschien op zelfs één over twaalf, want dat is het eigenlijk, wel zou laten zien dat hij de post die hij nu bezet inderdaad waard is en ik vind met hem dat we uiteindelijk de rijen moeten sluiten maar er zijn een paar dingen gezegd die ik net heb gezegd. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Stolk. Stond u er al mevrouw of bent u later bijgekomen?

Mevrouw; later.

De heer Jan van Zanen; later, eerlijk, geweldig dan gaan we nu naar 1 hé?, begrijp ik. Dan 1, dat doen we allemaal heel kort, dan een paar viertjes en dan de eerste van microfoon 3, dat is Gijs de Vries, dat weet ik per ongeluk. Die mensen zijn er later bijgekomen. Microfoon 1 het drietal. Of tweetal. En dames en heren, zo kort en bondig mogelijk. En het liefst nieuwe elementen. Gaat u gang.

Dank u wel meneer de voorzitter. Ik had even de indruk dat u wat weinig aandacht voor recht had in onze partij maar ik neem aan dat, dat puur toeval is.

De heer Jan van Zanen; M'n luie oog niet hoor.

Nee, nee ok. Uiteraard de complimenten die net zijn genoemd voor zowel de toespraken van Mark Rutte als onze eminent crisis die wil ik graag ondersteunen. Alleen dat is allemaal terug kijken. En het probleem is, hoe gaan wij nu verder? Ik sluit me graag aan bij alle oproepen om de rijen te sluiten alleen dat lijkt me vrij lastig onder het politiek leiderschap van Mark Rutte. Hoezeer hij ook zijn best heeft gedaan en hoe zeer gedreven hij ook is, we dreigen een tweespalt in de partij te krijgen die niet meer te repareren is onder zijn leiding. En ik roep het dan ook op om een nieuw politiek leider te kiezen. En laat ik maar gelijk een voorstel doen. Ik denk als goed alternatief de heer Henk Kamp deze partij en deze fractie uit het slop kan trekken en zo zowel Mark Rutte als Rita Verdonk voor de fractie kan behouden en zo een gedegen voorbereiding te treffen voor de komende Kamerverkiezingen over een aantal jaren. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; microfoon 1 de tweede spreker. Gaat u gang. En de namen graag zeggen want anders dan. Gaat u gang.

Bart van de Kampf ; mijn naam is Bart van de Kampf van Leidschendam-Voorburg. Beste VVD leden, geachte voorzitter. Liberalen zijn individuen en individuen hebben natuurlijk allemaal hun eigen persoonlijke kracht. Mark Rutte zei het in zijn speech de VVD is krachtig omdat zij de som der delen, de som der delen is sterker dan iedere individu apart. En ik vind dat Rita Verdonk onderdeel uitmaakt van die som. Zij is een belangrijk deel voor onze partij. 620.000 stemmen dat is nog nooit eerder vertoond. Er wordt heel veel gesproken over het verleden, over verschillen in de partij in het verleden. Maar nog nooit is het voorgekomen dat 620.000 leden en kiezers gestemd hebben op Rita Verdonk. Zij heeft haar kwaliteit en ik begrijp niet waarom zij de fractie is uitgezet. Toen Hirsi Ali Ayaan enkele jaren geleden tot onze partij toe trad toen kreeg zij zonder problemen de portefeuille waar zij over wou spreken. Sterker nog, zij eiste haar portefeuille op. Rita Verdonk heeft zich de afgelopen vier jaar meer dan bewezen als minister. Toch zit zij in de fractie op een andere portefeuille, ik begrijp dat niet en ik doe een dringende oproep om het besluit wat afgelopen week genomen is om dat terug te draaien.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Volgende spreker. Graag kort, bondig, nieuwe elementen. Gaat u gang.

De heer Jan van Harmelen, Zeeuws Vlaanderen, het mooiste stuk van Nederland om maar een nieuw element te noemen. Rust, ruimte, recreatie, goedkope woningen.

De heer Jan van Zanen; ter zake.

De heer Jan van Harmelen ; ja, wat wilt u nou. Ok inderdaad even ter zake, We hadden het vanmorgen, u bent er zelf mee begonnen meneer de voorzitter, over stijl en respect. Later sprak Mark over dat we geen partij zijn van kadaverdiscipline. Ja en toen begreep ik het toch allemaal even niet want ik heb toch sterk het gevoel dat met name ook mevrouw Verdonk in een keurslijf geperst is in het kader van de kadaverdiscipline uit het Haagse waar ze niet in thuis hoort.

Met betrekking tot stijl en respect zijn er de afgelopen paar jaar een paar dingen gebeurd zeg maar waar de partij niet, zeker niet in deze mate en hoeveelheid mensen op heeft gereageerd. Ik denk dan even aan het kotst incident van Hans Hoogervorst waar ik me kapot heb geschaamd dat ik VVD'er was en dat hij niet zelf, laat maar zeggen, de hoed heeft gegooid en in feite is afgetreden op dat moment. Je moet dat voortdurend uitleggen op verjaardagen enzovoorts waarom je nog lid bent van zo'n partij van iemand

die dat soort gebaren maakt in de Tweede Kamer. Hetzelfde geldt eigenlijk ook voor Gerrit Zalm toen die mevrouw Verdonk diskwalificeerde op een manier die ik hier niet zal herhalen. Hetzelfde geldt eigenlijk ook voor meneer Linschoten die ook mevrouw Verdonk diskwalificeerde in een tv programma waarvoor ik me ook kapot geschaamd heb, dat hoeft niet op papier te staan, dat moet je gewoon in je hebben.

Tenslotte nog een opmerking over de inhoud. Ik steun vooral de oproep van meneer Aptroot en iedereen die het met hem eens is, Mark heeft deze week een aantal keren aangegeven dat hij niet als fractievoorzitter gaat optreden maar dat hij gaat optreden. Nou dat is nou precies het probleem met Mark, hij begrijpt het bijna. Je moet namelijk eerst optreden, als hij dat gedaan had dan was aftreden erna al of niet misschien of misschien niet aan de orde geweest. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; microfoon 4. Een paar van microfoon 4. Ik doe er drie en dan de eerste van microfoon 3. Kort, bondig en als het kan nieuwe elementen. Gaat u gang.

Ik kan u niets beloven. Mijn naam is Willem Otmeerks ik spreek niet eens namens de afdeling Diemen. Het is niet aan mij om een oordeel te geven wie nou precies de schuld is van de crisis waarin de fractie en partij zich inmiddels bevinden. Ik zou zelfs niet de uitspraak durven doen: waar er twee kijken hebben twee schuld laat staan dat ik een uitspraak durf te doen hoe onvermijdelijk het is dat er een afscheiding plaats gaat vinden. Maar ik wil wel deze vergadering twee dingen meegeven en volgens mij zijn dat toch deels nieuwe elementen. Een aantal ledenvergadering geleden is het begrip leiderschap aan de orde geweest onder andere door één van de sprekers die het woord heeft gevoerd. En hij kreeg daar een buitengewone onaangename smaak van in de mond. Als hij het woord leider hoorde dan moest hij denken aan stampende laarzen.

Dames en heren, het spijt me dat ik het zeggen moet maar elke keer als ik, de door mij overigens zeer gerespecteerde fractievoorzitter van de VVD op de televisie zie, dan hoor ik niet alleen die laarzen stampen maar ik hoor ook inmiddels sabelgekletter. Het woord leiderschap is hem in de mond bestorven. En is leiderschap dat je op een gegeven moment in de grote kop in de Telegraaf zegt: iedereen die op een gegeven moment nog iets doet wat we niet met elkaar snoei hard hebben afgesproken die kan ophoepelen. Is het leiderschap om fractieleden te verplichten om alleen maar iets te mogen zeggen van hun eigen portefeuille. Is het leiderschap om op een gegeven

moment te zeggen, 24uur zijn 24 uur. En als je wat langer de tijd hebt, dan is het jammer dan verdwijn je. Dames en heren, wat mij betreft heeft dit leiderschap, is de kruik van dit leiderschap te veel te water gegaan er zijn barsten in gekomen waarbij je in goed gemoeden kan afvragen of die barsten ooit gerepareerd kunnen worden. Dat is één.

De heer Jan van Zanen; wilt u afronden er zijn nog een heleboel leden die dingen willen zeggen. Maar gaat u gang meneer Otmeerks.

De heer Willem Otmeerks; iedereen weet dat de VVD heeft de ja, minimaal twee, de één noemt het vleugels de andere stromen het wordt ook wel eens van vlerken gesproken, en het is de uitdaging van degene die die club leidt om die twee stromingen bij elkaar te houden. Iedereen weet ook dat er de afgelopen 30 jaar eigenlijk twee mensen zijn geweest die die kunst als enige goed verstonden. Dat moeten we gaan doen en ik vraag mij af, en ik vind dat de Tweedekamerfractie en ook de vergadering zich eens goed af moet vragen. Is de huidige fractievoorzitter inderdaad degene die in staat zal zijn op termijn deze twee stromingen duurzaam bij elkaar te houden.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Tweede spreker bij 4 en dan doe ik nog. Gaat u gang.

Ja, meneer de voorzitter of ik nieuwe elementen heb dat maak zelf wel even uit. Ik wil in ieder geval het volgende zeggen tegen de leden die hier zitten. Wat mij betreft wordt er niemand uit fractie gezet en dat besluit moet gewoon worden teruggedraaid. Dat is wel aan ons. Punt uit. En het bestuur dat kan van mij aftreden het is wel een paar keer gezegd het heeft gefaald. Als je gefaald hebt is er maar één logische consequentie, treedt u af. En Mark Rutte en Rita Verdonk blijven zitten. Daar zit op zich het probleem niet. Er moet inderdaad meer gewerkt worden aan die talenten die zij vertegenwoordigen en in zich hebben. En ik, dat is even interne kant. En extern. Ik gun hun geen één gereformeerde rode gup dat het met de VVD fout zal gaan. Dat kunnen we echt niet. We hebben meer dan genoeg kracht in ons om meer zetels te halen. Dus we gaan voor de sterke kant van de VVD. Punt uit.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Microfoon 4. De voorlaatste. Gaat u gang.

De heer Mark Harbers, Rotterdam; meneer de voorzitter, dames en heren, net als heel veel sprekers vanochtend geloof ik ook in een grote, sterke liberale partij waarin veel ruimte is voor veel stromingen en accenten zoals we dat

sinds bijna 60 jaar hebben laten zien. Maar dat vraagt één ding van iedereen die daarin actief is en zeker de mensen die daarin veel verantwoordelijkheid in dragen, namelijk dat je uiteindelijk het vermogen hebt om samen te werken want anders kom je er niet toe om andere politieke stromingen te bestrijden. En in dat opzicht ben ik eigenlijk gewoon ontzettend kwaad geworden, zeker afgelopen donderdag, maar ook al die keren daarvoor. Omdat Rita Verdonk die ik als minister zeer bewonderde voor wiens fabelachtige vermogen om de pers te halen, ik een enorm respect heb. Omdat Rita Verdonk in mijn ogen sinds de verkiezingen, en zeker sinds het aantreden van het kabinet, dat vermogen niet één keer heeft gebruikt om eens een stevig helder VVD standpunt, een inhoudelijk standpunt neer te zetten over haar eigen portefeuille of over ieder ander onderwerp. Maar ieder interview heeft aangegrepen om weer twijfel te zaaien over waar de VVD voor staat en of het wel of niet rommelt in de VVD.

Daardoor zijn we in de situatie beland waarin je de dagen moest turven het afgelopen half jaar dat de VVD even niet in het nieuws was en dan had je twee weken bereikt, drie weken, vier weken misschien en dan plofte er weer krant op de mat en dan wist je dat weer van voor af aan kon beginnen in het land om die VVD op te bouwen. Vanuit dat standpunt heb ik heel veel respect voor Mark Rutte en de fractie en het moeilijke besluit wat ze afgelopen donderdag hebben genomen. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; de laatste spreken even bij microfoon 4 en dan ga ik naar microfoon 3. Gaat u gang.

Dank u wel voorzitter. Mijn naam is Ciska Scheidel uit Rotterdam. Er is vandaag een aantal keer verwezen naar de partijvernieuwing. Alsof dat mede oorzaak zou zijn voor alles wat we nu meemaken. Ten eerste kan ik constateren dat het ontzettend vol hier is en dat allerlei leden mee kunnen praten over dit probleem en ik denk dat dat mede te danken is aan de partijvernieuwing, maar dat is mijn punt niet. Wat mijn punt wel is. Die partijvernieuwing heeft misschien een heleboel verandering aangebracht maar één ding is niet veranderd en dat is dat de bevoegdheden van de fractie en de partij gescheiden zijn. De fractie is dus ook degene die beslist of zij wel of niet met iemand doorgaan en ik wil dan ook bij deze mijn steun uitspreken voor de fractie voor deze moeilijke beslissing die zij hebben genomen. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Microfoon 3.

De heer Gijs de Vries; voorzitter, iedereen die namens de VVD verantwoordelijkheid draagt in de politiek die weet dat er aan die posities zowel rechten kleven als plichten. En de belangrijkste plicht is dat je namens de partij het partijbelang stelt boven je persoonlijke belang. Plaats twee is een eervolle en belangrijke positie, maar het is niet plaats één. En Rita Verdonk heeft laten zien niet alleen deze week maar continu dat zij dat verschil niet wenst te maken. Er is een permanent patroon geweest van het zagen aan de poten van de stoel van haar fractieleider. Is er nog een tijd om te lijmen? Ik denk het niet. Ik denk het niet omdat er geen twee kapiteins kunnen zijn op één schip. Een politieke partij heeft helderheid nodig over het leiderschap en dat is een keuze die wij vandaag moeten bevestigen.

Maar het gaat vandaag om meer. Het gaat ook om de inhoud. Het gaat ook om de vraag welke plaats de VVD wil in nemen in de Nederlandse politiek? Het gaat ook om de koers van onze partij. Als er één vraag is die Nederland vandaag verdeeld houdt, dan is het, het vreemdelingenvraagstuk. Dan is het de verhouding tussen allochtonen en autochtonen. Nederland is altijd een land geweest waarin mensen van verschillende etnische afkomst en van verschillend geloof vreedzaam met elkaar konden samenleven voor zover zij aanvaardden dat zij binnen de grenzen van het recht opereren. Vandaag staat die relatie onder druk. Er is een kloof in dit land die groeit, dat is slecht voor Nederland. Er heerst een klimaat van angst en wrok. Politieke partijen moeten dus stelling nemen. Geert Wilders heeft dat gedaan. Wilders heeft laten zien dat hij in dit debat zijn partij belang stelt boven het nationaal belang. Moeten wij als VVD ook die kant op? Ik denk het niet.

Ik denk voorzitter dat er een duidelijke keuze is voor politici vandaag in Nederland. Of mee roeien met de stroom van xenofobie die door dit land klotst zoals Wilders doet. Of principieel stelling nemen tegen het uitbuiten van dat soort gevoelens. Ik heb er vertrouwen in dat de VVD dat laatste zal doen.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Gaat u gang microfoon 3 en daarna naar 6 en daarna naar 5.

De heer Johan Houwers, provinciaal Statenlid in Gelderland en partijraadslid uit Gelderland. Ik zou willen beginnen met een compliment aan de fractie en met name aan de fractievoorzitter en politiek leider Mark Rutte voor de ruimte die hij iedereen geeft en ook die wij met elkaar in de partij nemen waarop iedereen zijn eigen mening kan zeggen. Laat niemand denken dat de partij een kadaverpartij is. Wij zijn een partij waar die discussie mag en kan en dat is blijkbaar ook in de fractie maar als die discussie geweest is dan is het een

besluit. En dan is er een afspraak en die telt voor iedereen. Ik denk dat Mark dat duidelijk heeft neergezet en ik denk dat het erg belangrijk is dat we hem daarin steunen. Dan een tweede punt. Ik wil een oproep doen. Een oproep aan Rita Verdonk. En die oproep is de volgende: Rita je zou eens moeten terugkijken. Je zou eens moeten kijken waar al deze steun is geweest die jij de afgelopen jaren ondervonden hebt. Jij bent mede groot geworden door de organisatie, de structuur en de mensen om je heen in de VVD. Jij zegt nu in persberichten dat het niet jouw keuze is om uit de VVD te gaan. Dat is ook zo, dat begrijp ik en dat is ook niet onze wens alleen je hebt het er zelf naar gemaakt dat je in de fractie niet handhaafbaar was. Het besluit daarover is onvermijdelijk. Maar dat maakt niet dat je nog voor je kiezers en voor ons beleid heel veel zou kunnen betekenen. En dat betekent dus ook dat ik jou oproep om niet te denken aan een eigen partij, maar denk aan de VVD. De VVD die ervoor heeft gezorgd dat jij groot kon worden. Als je loyaal bent, als je verantwoordelijk bent en als je het beleid wat wij willen, en wat jij ook wil, verantwoord over de buhne wil brengen, dan kan dat en dan kun je ook je eigen rol op een andere manier spelen. Het kan niet het ultieme doel zijn om de politieke leider van de VVD te worden ook op een andere manier is Rita Verdonk zeer van waarde voor de VVD en dat zal door velen worden gesteund. En dan denk ik ook dat er waardering is voor zo'n eigen besluit. Dus denk daarover na en voor de rest steun voor Mark Rutte en laten we met elkaar zorgen dat we de zaak op één houden.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Houwers. Microfoon. Iedereen graag z'n naam opzeggen. Microfoon nummer 6.

De heer Eddie Meijer, uit Amsterdam zuidoost; ja dank u. De vorige spreker haalt een groot deel van mijn woorden uit mijn mond. Maar ik zou toch nog iets willen zeggen. Allereerst wil ik de fractie en Mark Rutte complimenteren met de daadkracht die ze getoond hebben. Na lange tijd te proberen om de zaak goed te regelen en iedereen met de neus dezelfde kant uit te krijgen wat niet gelukt is. Helaas maar dan moet je op een gegeven moment de conclusie trekken. En de conclusie is dat je met zijn tweeën, dat wil zeggen de fractie en mevrouw Verdonk niet verder kan.

Dat is geen schande maar als je die conclusie trekt moet je uit elkaar gaan en dan moet de fractie in dit geval zijn weg gaan en voor de VVD de beste resultaten zien te halen in de Tweede Kamer. En mevrouw Verdonk die zal zich in mijn optiek moeten terug trekken. Ik wil ook over u hoofd heen een oproep doen aan Rita, in navolging van de vorige spreker, om terug te treden als tweedekamer lid en gewoon lid te blijven van de VVD.

Zij is waardevol zij heeft kwaliteiten. We willen haar kwaliteiten niet missen, maar ze past niet in de fractie. Dank u.

De heer Jan van Zanen; ok. Kort en bondig dames en heren. Microfoon 6.
Gaat u gang mevrouw.

Margreet van Gastel, fractievoorzitter in Arnhem; ja dank u wel. In de media speelt Rita de rol van de vermoorde onschuld. Mijns inziens is ze niet vermoord en niet onschuldig. Mark daarentegen heeft steeds moeten investeren om in zijn rol te kunnen groeien en werd door deze sores beperkt. Om een zuivere afweging te kunnen maken heb ik dringend behoefte aan een verklaring van het bestuur wat zij geïnvesteerd hebben om in deze impasse te voorkomen.

De heer Jan van Zanen; gaat u gang microfoon 6.

Voorzitter mijn naam is Roderic van Voorst. Ik ben lid in Amsterdam. Ik sta al een tijdje achter deze microfoon maar de woorden die ik wilde spreken zijn enigszins al gesproken door Mark Harbers en Gijs de Vries. Politiek is niet voor bange mensen en politiek is naast alle emotie die hier vandaag heerst ook een schaakspel. Een schaakspel in die zin dat alles wat we doen geregisseerd wordt, bedacht wordt en gepland. De acties van Rita geven duidelijk een patroon weer. En het beste voorbeeld dat ik kan geven is de gang van zaken van afgelopen donderdag. Aan Rita is eerder de wacht aangezegd. Dit is niet toelaatbaar gesteld. Met dat feit is aan haar de regie gegeven om te bepalen wanneer ze weer de regel zou overtreden. Dat heeft ze zeer wel bewust gedaan twee dagen voor dit congres.

Dit congres zou moeten gaan over hele andere zaken. Dit congres zou politiek inhoudelijk moeten gaan over de sociale kwakzalverij van dit kabinet maar waar hebben we het over, we hebben het over Rita Verdonk. Zij is in staat, met haar regie, en ze doet het niet alleen ik kan u dat verzekeren, om alle aandacht op haar te vestigen en daarmee komt zij in de slachtofferrol. Ik ben het met alle sprekers eens dat het dood en doodzonde is dat we haar kwijt raken. Maar ik begrijp ten volle de beslissing van de fractie en de fractievoorzitter. Het is aan dit congres ook te bepalen of er alsnog een lijmpoging zou moeten worden gedaan. Maar ik neem aan dat de beslissing van de fractie weloverwogen is gedaan dat ook die optie op het schaakbord is geanalyseerd en dat de conclusie was dat het niet kon. Dank u.

De heer Jan van Zanen; microfoon. Dank u wel. Microfoon 6.

Goedemorgen is het nog. Meneer de voorzitter, mijn naam is Peter van Haag. Ik ben fractievoorzitter uit de gemeente Pijnacker-Nootdorp. Het is goedemiddag, dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dat zegt u goed het is al middag.

De heer Peter van Haag; ik werd gesouffleerd dus dat komt helemaal goed.

De heer Peter van Haag; het gaat hier om verantwoordelijkheden. Onze partij gaat prat op het nemen van verantwoordelijkheden. En dat betekent dat je dat ook moet doen. Dat betekent dat je ook moet terugkijken heel kort want er is alles gezegd en ik vind het een beetje naïef van u dat u aan ons oproept om nieuwe dingen te vertellen. Maar het gaat er wel om dat onder uw leiding en onder de leiding van onze gekozen lijsttrekker wij een verkiezings nederlaag hebben gehaald. Ondank de 620.000 stemmen van mevrouw Verdonk hebben wij de oppositie moeten zoeken.

Vervolgens zijn wij niet in staat geweest om ons als VVD te profileren en we zijn ook niet in staat geweest, en met name dan de fractie en fractieleider om een stemmenkanon en een zeer capabele politica als mevrouw Verdonk binnenshuis te houden. Vervolgens brengen wij de VVD op een hellend vlak en één van de prominente sprekers zei ook al, ik dacht dat het de heer Frits. Inderdaad, straks bestaan we niet eens meer nou zover gaat het natuurlijk niet want we krabbelen altijd weer op. Maar ik roep inderdaad ook op, maar wie ben ik als de heer Wiegel daartoe oproept om een lijmpoging te doen.

Als ik het betoog van Charlie Aptroot, die ik persoonlijk heel goed ken, hoor en zijn emoties dan zegt hij denk ik nog niet de helft van wat er in de fractie is gebeurd en dan vind ik dat wij als leden van de VVD ook een verantwoordelijkheid hebben om nogmaals Mark Rutte op te roepen om een lijmpoging te doen. En ik vind als daar de deur voor dicht blijft dan moet het bestuur en de politiek leider zijn verantwoordelijkheid nemen. En dan citeer ik heel simpel uit het verhaal van mevrouw Dekker "wat heet kiezen voor een nieuw elan" met als ondertekst: onze problemen worden niet opgelost op hetzelfde niveau als waarop zij worden veroorzaakt. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Dames en heren. Dames en heren. Ik zou willen oproepen tot het volgende want anders komen we aan geen eind. Het is nog niet zo ver hoor, maar we gaan in ieder geval niet twee keer in deze ronde spreken. Zeg ik maar tegen de mevrouw bij microfoon 2. Want u heeft toch al eerder gesproken of niet? Daarom. Maar dus niet in de eerste

ronde. En is het denkbaar dat de mensen zich nu opstellen die perse in de eerste termijn willen spreken, kort en bondig, want dan kunnen we ook tot een vorm van afronding komen. Dat wil zeggen dat Rutte en ik reageren na een hele korte schorsing om bijvoorbeeld even te plassen. Gaat u gang. Microfoon 6.

Mijn naam is Ingrid de Caluwé meneer de voorzitter. Ik zal het kort houden. Het zou zo makkelijk geweest zijn deze week om maar weer alles met die mantel der liefde te bedekken in aanloop naar deze ledenvergadering. Het vergt moed en het vergt leiderschap om een moeilijke beslissing maar ook een onvermijdelijke beslissing, dan maar deze week te nemen. En om dan op de korte termijn maar even een stapje terug te doen om op de lange termijn te gaan groeien. Ik sta dus bij deze achter het leiderschap van Mark Rutte en de rest van de fractie.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Microfoon 5.

Dank u wel voorzitter, aanwezigen. Voorzitter onder uw voorzitterschap zijn we Wilders kwijt geraakt en nu dreigt opnieuw een eminent lid weg te vallen uit de fractie, mevrouw Verdonk. Mevrouw Verdonk heeft na de verkiezingen uitdrukkelijk gevraagd toen de situatie daar was met haar 620.00 stemmen om een commissie van wijze mannen. Ook daar heeft u kennelijk onvoldoende op gereageerd want daarom zitten we denk ik nu met de problematiek. Van harte ondersteunen wij de oproep die door andere zijn gedaan, door dus nogmaals die commissie van wijze mannen te laten werken in de schaduw zodat de schade beperkt blijft en dat mevrouw Verdonk binnenskamers kan blijven, binnen in huis, binnen de VVD.

Er is gesproken over loyaliteit. Wie heeft de vier afgelopen jaren van de afgelopen van het laatste regeringsperiode vol in de wind gestaan maar is blijven staan voor de ideeën van de VVD, de opdracht waarmee ze naar het kabinet is gegaan en daar is ze voor blijven gaan, daardoor is het kabinet gevallen. Wilt u dat ook eens meenemen in uw gedachte. Dank u.

De heer Jan van Zanen; dank u wel mevrouw. Volgende spreker bij microfoon. Gaat u gang. De microfoon daar. Als ze dat zien van de regie. Gaat u gang. Kan de microfoon op het rostrum of hoe heet dat. Katheder, achter het katheder even aan.

De heer Jan Talens; meneer de voorzitter. Geachte VVD'ers. Wat zouden we trots moeten zijn op een VVD waar zoveel leden, zoveel leden op een

congres komen. Meneer de voorzitter waar gaan wij vandaag met onze Volkspartij voor Vrijheid en Democratie naartoe? Wat zal de toekomst zijn van de VVD, voor onze VVD. Meneer de voorzitter ik spreek hier als voorzitter van een Liberaal netwerk waar heel veel verontruste geluiden worden gehoord van ondernemers. U is dat bekend we hebben u een aantal brieven al geschreven als platvorm. Meneer de voorzitter eigenlijk wat daar in die brieven ook al verwoord is daar hoef ik niet weer op in te gaan.

Eigenlijk het land of de kiezer en veel leden zeggen de VVD is de laatste tien maanden onzichtbaar gebleven. En we hebben van die mooie liberale onderwerpen als integratie, allochtonen, veiligheid en infrastructuur. Meneer de voorzitter sommige andere partijen en ik noem die partijen niet, ik ben trots op mijn eigen partij, die zijn er mee aan de haal te gaan om het zo te zeggen. Meneer de voorzitter het is heel jammer dat er nu een beeld is ontstaan dat wij een verscheurde partij zijn of dreigen te worden. Meneer de voorzitter als u kijkt stromingen hebben we altijd gehad. Hoeveel mensjaren lidmaatschap zit hier wel niet in de zaal. Ik denk iedereen heeft tientallen jaren zijn we lid van de VVD we moeten trots zijn op onze partij.

Ik heb ook respect voor de woorden van Charlie Aptroot en ook het respect voor de keuzes die hij moet maken. Meneer de voorzitter ook als de woorden van de prominenten daar is niets meer aan toe te voegen. Maar meneer de voorzitter als je dat overziet dan is er meer aan de hand dan alleen maar economie en hardwerkende mensen enzovoorts, enzovoort. Meneer de voorzitter in peilingen zouden we het heel goed kunnen doen. We zouden met z'n allen een goede richting moeten aangeven. Ik heb afgelopen dagen gezegd voor de buitenwereld, en ik weet de woorden die Mark Rutte uitgesproken heeft, voor de buitenwereld komt het over als een onbezonnen besluit, overhaast besluit op donderdag 13, de 13^e. Zo komt het over. Het is maar meneer de voorzitter kijken ernaar en loop naar de kiezers en naar de leden denk ik dat dit de eerste fase is. En vandaag zitten we in een hele cruciale tweede fase.

En er zijn een aantal oproepen gedaan om die tweede fase heel goed af te kunnen sluiten. Meneer de voorzitter, mij zou met liefde gebaat zijn dat wij geen politieke zelfmoord gaan plegen vandaag. Wij moeten keuzes maken en die keuzes die zullen na deze vergadering, niet alleen de heer Aptroot maken maar zullen ook andere mensen maken en niet alleen in de Tweede Kamerfractie maar ook her en der in het land. Gemeenteraadsleden zullen die afweging gaan maken. Meneer de voorzitter wij kunnen nu nog de scheur die in Den Haag is gebleven en gelukkig nog niet in Veldhoven is aangekomen

die kunnen we stop zetten bij de Haagse grenzen. Bij het Prins Clausplein zou ik maar zeggen. Meneer de voorzitter, leden van de VVD laten wij kijken naar de liberale horizon. Willen wij na vanavond Nederland verdelen vier op zich liberaal noemende partijen, D66 noemt zich ook liberaal. Wij zijn de echte liberale partij de VVD. Er is een andere partij uit het zuiden van het land die zich ook liberaal noemt. We laten het toch niet toe dat wij vanavond de deur open zetten voor een vierde liberale partij. Ik denk dat wij leden een verantwoordelijkheid hebben om de boel bij elkaar te houden. Dat is een uitspraak van een andere partij. Ik realiseer me dat.

Leden wij hebben een verantwoordelijkheid en laten we tonen dat we liberaal zijn en de VVD waardig zijn. Meneer de voorzitter om dat te bewerkstelligen dien ik een motie in en die motie heet: herstel eenheid. En we hoeven niet te constateren, dat is vanmorgen allemaal al gebeurd, alleen er is heel veel liberaal potentieel in Nederland aanwezig. Wij moeten voorkomen dat wij als VVD dreigen te verscheuren. In misschien wel twee even grote eenheden. Meneer de voorzitter we hebben ook altijd gezegd het Thorbeckehuis heeft vele kamers, laten we dan al die kamers ook gebruiken. Laten we niet iemand uit een kamer gooien. Meneer de voorzitter laten wij de scheuring die nu is ontstaan in Den Haag laten we die in ieder geval proberen te herstellen. De motie is dus.

De heer Jan van Zanen; wat legt u voor?

De heer Jan Talens; draag het hoofdbestuur op de eenheid te herstellen door een commissie van goede diensten te benoemen die het besluit van de Tweede Kamerfractie van donderdag 13 september herziet.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Maakt onderdeel uit van. U bent klaar nu. Bent u klaar Jan of niet? Één minuutje. Kom op want.

De heer Jan Talens; ik heb aansluitend. Ik wijdt er geen woorden meer aan. Er zijn al veel woorden vanmorgen gevallen over het leiderschap is het nodige te zeggen. Wij doen ook bij een motie een dringend beroep op de VVD Tweede Kamerfractie om een voorzitter te kiezen die in ieder geval de eenheid ook voor de komende, of de huidige kamerperiode kan bewaken.

Meneer de voorzitter en de laatste motie die gaat over ons eigen bestuur. Meneer de voorzitter alles overziende moet en wij de conclusie trekken is het dan niet beter om met een frisse ploeg paarden, in ieder geval de zaak op de

rails te krijgen. En wij vragen het hoofdbestuur om daar ruimte voor te maken en een voorzitter eventueel een ad interim crisismanager te benoemen die de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie weer op de juiste koers zet en in rustiger vaarwater leidt.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Dames en heren, dan, even kijken. Nu geen nieuwe sprekers meer ik maak af 5 mevrouw en meneer en dan 2 en dan maken we het af. Gaat u gang. Mevrouw.

Dank u wel voorzitter. Uit Nieuwerkerk aan de IJssel Tamara Venrooy. Ik wil u meegeven voorzitter dat, ik sta achter in de zaal en wat mij opvalt is dat er steeds meer steunbetuigingen worden uitgesproken wat leidt tot geklap aan de ene kant van de zaal en stilte aan de andere kant van de zaal en andersom. En ik moet u zeggen voorzitter, u kent mij als een buitengewoon loyaal VVD lid ik heb veel aan deze partij te danken en ik heb er ook ontzettend veel voor over. Ik heb zelfs mijn man meegenomen want vandaag is onze trouwdag. Dat had ik anders ergens ander gevierd.

En daarom zou ik u willen vragen voorzitter op het moment dat je zo tegen over elkaar staat en het percentage van fifty fifty dat zien wij toch niet alleen ook hier in het nieuws steeds weerspiegeld dan moet je een abstractieniveau hoger gaan. En wat mij betreft ik vind met alle pijn in mijn hart om dat te moeten zeggen, maar ik vind de partij het allerbelangrijkst, gaat boven personen en ik zou het hoofdbestuur willen vragen om de schorsing ook te gebruiken om te kijken welke mogelijkheden er zijn om ruimte te geven en daardoor vrijheid te krijgen en te voorkomen dat we moeten gaan stemmen voor verschillende mensen want dat betekent dat we een scenario krijgen waar niemand op zit te wachten. Dank u wel voorzitter.

De heer Jan van Zanen; point teken. Want ik vermoed dames en heren nu ik de sprekers nog zie dat we de lunch ook gebruiken als een soort van schorsing en dat wij, kijk even naar Mark Rutte, dat wij dan na de lunch meteen reageren. Want dan kunnen we twee dingen in één doen. U kunt lunchen en wij kunnen ons voorbereiden. Microfoon 5.

Marco Zwart lid uit Enschede. U herinnert zich misschien nog dat ik de afgelopen jaren aan uw zijde een aantal malen problemen met fracties en besturen heb mogen oplossen.

De heer Jan van Zanen; stilte alstublieft.

De heer Marco Swart; ik dacht dat ik wel wat had meegemaakt maar het kan altijd nog een graatje vreemder, dat hebben we dan deze week weer ontdekt. Ik denk wel dat het nuttig is om in dit soort situaties, hoezeer mij dat zelf ook moeilijk valt, niet meteen te grijpen naar het gevoel van, ik ga terugdraaien wat er gebeurd is, want dat kun je niet. Je kunt niet terugdraaien wat er afgelopen week gebeurd is, je kunt niet terug draaien wat er afgelopen jaar gebeurd is. Wat we wel kunnen is vorm geven aan de toekomst. van deze partij, daarvoor zijn we hier bij elkaar.

Het is om te beginnen heel nuttig altijd bij trouble shooting om even goed te kijken wie waar over gaat. De partij, dat geldt van boven tot onder, de vergaderingen van leden gaan over de structuur en de organisatie van de partij, gaan dus ook over de vraag wie er wel of niet tot die partij behoren, gaan dus ook over wie of wel niet kandidaat is. Maar op het moment dat we een kandidatenlijst aan de kiezer hebben aangeboden en de kiezer heeft een oordeel gegeven dan zijn wij op dat punt buitenspel. Dan is een fractie gewoon een groep mensen met een eigen verantwoordelijkheid die hun eigen besluiten nemen. Ik ga er van uit, eigenlijk reken ik daarop, dat ze goed luisteren naar wat er hier gezegd wordt. Maar het kan niet zo zijn, en het moet ook niet zo zijn in de liberale traditie, dat we vanuit deze vergadering voorschriften gaan stellen over hoe een fractie zich moet gedragen. Dat we hier gaan proberen kamerlid te spelen.

Er is door heel veel mensen iets gezegd over vertrouwen en dat is het moeilijkste stuk in deze discussie. Er is vertrouwen stuk tussen personen, dat kan ik ook wel zien, maar er is ook een vertrouwen wat ik zeker zo belangrijk vind en dat is het vertrouwen van heel veel mensen in de VVD en de politici die de VVD naar voren schuift. En daar neemt Rita Verdonk een heel bijzondere positie in. Dat blijkt uit die stemmen maar dat blijkt ook uit discussies die je overal kunt voeren. Mensen begrijpen wat zij zegt en ze begrijpen niet wat wij doen en dat is ons probleem.

Ik zou daarom niet zo gauw willen beginnen aan discussies over de vraag hoe je nou dingen terugdraait maar wel hoe we nou zorgen dat zaken zich ten goede keren. Want wat zich dreigt af te tekenen, dat is door de heer Talens ook al gezegd, is een situatie daar gaat het niet alleen maar om een geschil deze week, dan gaat het om een situatie dat de VVD een aantal jaren lang zal moeten opereren in een situatie dat het ter rechterzijde van het midden drie partijen allemaal in dat ordergrootte bestek van tien tot twintig zetels met elkaar concurreren. Dat is vooral heel fijn voor de partijen ter linkerzijde. Dat zouden we dus met elkaar niet moeten laten gebeuren. Dat geldt evengoed in

de richting van degene die andere partijen willen vormgeven maar dat geldt ook voor ons. En dat betekent dat we even een stap terug moeten doen uit die emoties en even moeten nadenken over de vraag wat willen we nu eigenlijk de komende jaren, wat willen we het komende decennium bereiken? En hoe zorgen we dat dat doel ook in beeld blijft? En het is me echt iets te simpel om te zeggen van nou, we zetten iemand aan de kant business as usual we gaan verder. Als het zo is dat een breuk onvermijdelijk is dan vraagt zo'n breuk ook een hele zorgvuldige vormgeving. En die vormgeving daar heeft het naar mijn gevoel op dit moment nog wat aan ontbroken. Je kunt theoretisch zeggen als je met verschillende partijen gaat opereren dan kun je nog meer kiezers nog beter bedienen, maar dat werkt alleen maar als die partijen elkaar ook weten te vinden. En als het gaat zoals het de afgelopen jaren is gegaan dat elk scheiden een scheiding in onmin is en er toe leidt dat je waarschijnlijk de komende jaren ook met elkaar bezig bent, in plaats van met dit land, dat we meer elkaar bezig zijn te bestrijden dan onze vrienden bij de PvdA dan is dat niet goed.

En daarom wil ik u vragen, niet om in dat tactische niveau in Den Haag tussen die kamerleden rond te gaan wandelen, maar wel om die zwaargewichten die we hebben om dat talent wat er in deze partij is nu te mobiliseren om na te denken over de vraag, hoe gaan we deze situatie vormgeven? Kunnen we voor mensen nog oplossingen bedenken die ook voor ons als liberale beweging beter zijn. Zo ja, hoe zien die eruit? En ik laat aan de fractie over wat haar afweging in dat verband is. Maar onze taak is de toekomst van de VVD vorm te blijven geven.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Microfoon 5. Tenslotte voor microfoon 5.

De heer Sander Dekker; goedendag voorzitter mij naam is....

De heer Jan van Zanen; er komen geen nieuwe mensen meer bij dank u. Gaat u gang.

De heer Sander Dekker, ik ben wethouder in Den Haag. Ik kom hier heel veel mensen tegen die boos een verdrietig zijn over wat de afgelopen dagen is gebeurd en ik kan me daar heel goed wat bij voorstellen. We hadden natuurlijk allemaal graag gewild dat dit niet nodig was geweest. En ik denk dat de motie zoals die daarnet is ingediend ook een beetje in die strekking is. Je wilt eigenlijk terug naar een situatie waarbij het allemaal goed is en waarbij twee mensen met elkaar door een deur kunnen. En dat er goed vertrouwen is in een fractie. Maar helaas is dat vertrouwen weg en dat is iets heel lastigs.

Wij kunnen als congres niet opleggen dat dat vertrouwen terug moet zijn en wij moeten het vertrouwen in onze fractieleden hebben dat daar goed is besloten en ik weet ook dat er keer op keer uitvoerig is gesproken in die fractie door mensen die hier twee jaar geleden door ons op het zadel zijn gehesen. Die toen hier toegejuicht zijn, die het applaus en het vertrouwen van ons hebben gekregen om die Kamer in te gaan en om daar verstandige besluiten te nemen. Het kan niet zo zijn dat wij nu hier met een motie een besluit van de fractie willen terug draaien. Ook al zouden we dat diep in ons hart heel graag willen. Alleen dan als die motie wordt aangenomen dan is uiteindelijk de VVD driezee van Nederland en zal de crisis in de partij zich alleen nog maar verder verdiepen.

We moeten vooruit kijken. Dat betekent niet dat de problemen weg zijn. We moeten nadenken over een agenda waarin we onze rechtse thema's rond immigratie, rond veiligheid goed benoemen. Maar dat kan niet als het gedoe in de partij doormodert en doorsuddert dat kan alleen als we het vizier op de toekomst richten met een sterk bestuur en een sterke leider. En ik vind dat we vandaag na een intensief debat moeten zeggen, we gaan vooruit en we gaan voor de VVD, om daar de komende jaren weer een grote stevige partij van te maken. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. De laatste paar sprekers. Microfoon 3 en dan 6.

De heer Daan koopman; ik ben ruim 35 jaar gewoon lid van de VVD. Ik woon in het mooie Alkemade aan de Brasem. Dit vandaag is een hele slechte zaak. Ik denk als ik kijk naar bedrijfsleven waaraan we ons graag aan koesteren en veel VVD'ers dan heb je daar ook op een gegeven moment om top mensen te creëren heb je wedstrijden en wij hebben uit onze wedstrijd hebben we twee briljanten gehaald. En die twee briljanten zijn alle twee erg goed voor onze partij. Echter wat doe je in het normale bedrijfsleven? Als commissarissen zie je er dan op toe dat de nummer twee ook gekoesterd wordt zodat die ook de kans krijgt om te blijven mee te werken aan de profit van het bedrijf. En de profit die wij hadden was 650.000 extra stemmen. En wat wij hier proberen hierzo is altijd als kader van de partij op een gegeven moment te bepalen wat er gebeurt. En in het bedrijfsleven laat je nummer één niet nummer twee wegsturen. Dan gaan de commissarissen aan het werk en kijken of dat een goed besluit is. En een besluit van anderhalf uur zoals Aptroot dat heeft uitgelegd slaat nergens op. Dat kan niet. Dat kan niet weloverwogen zijn. En dat neem ik u, en u bent er bij betrokken geweest, dat neem ik u zeer kwalijk. Dus daarnaast wil ik ook even opmerken dat men hier denkt dat wij de bazen

zijn en dan bedoel ik, u achter de tafel en degene in de Kamer. Nee, men had kunnen wachten en de beleefdheid en het respect kunnen opbrengen om te gaan naar de leden, de leden zijn de baas van deze partij. Dank u.

De heer Jan van Zanen; dat was de laatste spreker bij 6, dan, nee bij 3, dan 6.

De heer Eric van de Burg fractievoorzitter Amsterdam: Ik ben het helemaal eens met de heer Talens de indiener van de drie moties en ik steun zijn verhaal op het punt waar hij zegt, dat we geen politieke zelfmoord moeten plegen. En daarom moeten we volgens mij ook zijn moties niet steunen. Mark Rutte die door onze leden gekozen is tot onze politiek leider heeft namens de fractie gezegd dat bemiddeling geen zin heeft. En we moeten dus ook geen bemiddeling van de fractie eisen, we moeten geen bemiddeling eisen van Mark Rutte. We moeten de fractie en Mark Rutte steunen.

Want op dit moment zijn er een aantal mensen en partijen die de lachende derden zijn. Jan Pronk wordt lachend Partij van de Arbeid voorzitter omdat niemand daar meer aandacht aan besteed. Wouter Bos kan lachend doorgaan met allerlei bezuinigingen door te voeren, allerlei belastingen verhogingen door te voeren want niemand heeft het er meer over. Laten wij nou als VVD massaal achter de fractie gaan staan. Massaal achter Mark Rutte gaan staan en ervoor zorgen dat Mark komende dinsdag, komende woensdag een vlamvend betoog kan houden tegen dit kabinetsbeleid, tegen dit rood conservatieve beleid en laten we ermee ophouden Mark zich bezig te laten houden met zaken die in de partij spelen. Er is één ding erger dan onrust in de VVD en dat is dit kabinet. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Ja, u mag zo hoor. Er komen nu geen mensen meer bij, 2 dan ik zie het zo. 2 zijn de 3. Gaat uw gang. Microfoon 2.

Reinout van Gee meneer de voorzitter afdeling Heuvelrug.

De heer Jan van Zanen; mag ik aandacht voor de sprekers. Gaat u gang

De heer Reinout van Gee, afdeling Heuvelrug; er is wel wat explosiefs gebeurd de afgelopen week maar ik geloof dat de PvdA dat 25 jaar geleden al in hun congres zei, een congres koopt geen raketten, en dat is voor mij ook het uitgangspunt. Ik waardeer de positie van de fractie. Ik heb groot respect voor de fractieleden en de fractievoorzitter en ik zou u willen uitnodigen meneer de voorzitter om in uw beantwoording die zaken uit elkaar te houden.

Laten wij niet op de stoel van de fractie gaan zitten, daar blijft overigens dan wel het vraagstuk over hoe verder te gaan met wat nu de afgelopen weken gebeurd is. Dus wilt u vooral u aandacht richten op hoe we mevrouw Verdonk en de haren voor onze partij kunnen behouden zonder het fractiebesluit tekort te doen. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dank u wel.

De heer Frank van Overveld, gemeenteraadslid in Breda; ik heb twee vragen. Één is: heeft het bestuur deze crisis zien aankomen? Zo ja, waarom hebben ze er niet meer aan gedaan om ze te voorkomen. Vraag twee is: Als zij de crisis niet hadden zien aankomen. Moeten ze dat dan zich dan niet erg aantrekken? Ik heb gaarne na de pauze hierop antwoord. Nog een punt is dat er is vaak gezegd van dat mevrouw Verdonk onvoldoende kans is geboden maar dat kan ook gezegd worden over de heer Rutte. Als je steeds een numero twee in de nek hebt gehangen dan wordt ook de heer Rutte geen kans geboden om een sterk fractieleider te worden. En ik heb op hem gestemd, ik blijf hem steunen. Hij heeft dit besluit moeten nemen naar mijn mening. Het kan niet anders en ik hoop dat hij er ook mee doorgaat.

De heer Jan van Zanen; dank u wel.

De heer Frank van Overveld; tot slot een derde opmerking. Ik zie de laatste jaren nogal veel prominente VVD'ers voor de camera komen. En de media weten dan precies te kiezen prominent a, prominent anti a en dat gaat al jaren lang zo door. Dat geeft een beeld van verdeeldheid. Ik zou toch aan de zeergewaarde prominente VVD'ers willen oproepen zich hierin enigszins te matigen.

De heer Jan van Zanen; daar ben ik het ook al helemaal mee eens. Microfoon 2 ten slotte.

De heer Frans Weisglas uit Rotterdam voorzitter; voorzitter ik ben 24 jaar achter elkaar lid van de Tweede Kamerfractie van de VVD geweest zoals u weet waarvan acht jaar fractiesecretaris dus ik weet buitengewoon goed hoe belangrijk regels en reglementen voor onderlinge samenwerking in een fractie zijn. Maar voorzitter je kunt je ook verstrikken in je eigen regels en je kunt je met je eigen regels loszuigen, loszuigen van veel leden van de partij, dat blijkt vandaag. Loszuigen van kiezers en loszuigen van, en dat is het belangrijkste denk ik, potentiële kiezers. En dat heeft in mijn ogen deze fractie gedaan op het moment dat mevrouw Verdonk, nummer 2, 46% van de leden achter zich

voor het lijsttrekkerschap 620.000 voorkeursstemmen. Mevrouw Verdonk behandeld werd als, sta me toe het zo te zeggen, de eerste de beste want dat is zij niet met haar record als minister, met haar 46%, met haar 620.000. De fractie had vanaf het begin af aan haar meer ruimte moeten geven om zich uit te spreken als breed politicus. Om zicht uit te spreken over alle politieke onderwerpen als een nummer twee van een partij dat moet kunnen dan. Dan was de fractie niet verzeild geraakt in de situatie van afgelopen donderdag.

Een situatie die ik in de media desastreus heb genoemd en ik denk dat, dat vandaag blijkt want het splijt onze partij en anderen zijn lachende derden. En tegen die achtergrond, voorzitter, zou ik op de algemene ledenvergadering een klemmend beroep willen doen om zich aan te sluiten bij de wijze woorden van het erelid Hans Wiegel en bij de wijze woorden van het fractielid Charlie Aptroot.

De heer Jan van Zanen; geen nieuwe sprekers meer. Dus ik heb net gevraagd, tenzij het heel kort is maar geen nieuwe sprekers meer. De mensen die staan krijgen het woord maar geen nieuwe meer. Tenzij dat u niet kunt lunchen. Maar niks ervan. Nee, want dan krijgen we dat weer. 1. Microfoon 1 en dan microfoon 4 en dan is het tijd voor te lunchen.

...opgetreden vanmorgen daar heb ik alle complimenten voor. Het was prima. Hij heeft ook gezegd dat hij persoonlijk met Rita uitstekend kon en politiek met Rita geen enkel verschil van mening heeft. Dat zijn hele belangrijke meningen voor een fractie. Er is enig vertrouwensgeschil dat begrijp ik, maar er is al voldoende uitgelegd in de vergadering hoe dat gekomen is, te weinig aandacht voor Rita waarschijnlijk. Rita had iets meer ruimte moeten krijgen dan was het goed gegaan. De VVD gaat regelrecht op een scheiding af als dit zo doorgaat als Rita niet op enigerlei wijze een rectificatie krijgt komt er een scheiding in de VVD die gigantisch is. Dat kunnen we ons niet veroorloven als liberale partij in Nederland, ik vind dat onverantwoord,.

Wij krijgen heel veel vragen van leden en zelfs afdelingen die zich gewoon willen afscheiden van de VVD als dit doorgezet wordt. Ter helde hebben wij een motie ingediend namens drie afdelingen en ondertussen zijn er al meer afdelingen die dat steunden die is ingediend bij het hoofdbestuur, ik hoop dat die aangekomen is? Motie van de afdeling Nut, Brunsum en Meerssen. Is die aangekomen meneer de voorzitter?

De heer Jan van Zanen; jazeker, in ieder geval bij mij.

De heer Frans Weisglas; aangekomen, goed. Ik hoop dat hij straks behandeld kan worden. Ik zal hem even voor lezen het zijn maar twee zinnnetjes. De scheuring in de partij die dreigt is ongewenst de beslissing van Mark Rutte en de fractie om Rita uit de Tweede Kamer te zetten moet worden teruggedraaid. De tweede. Het hoofdbestuur moet de schade repareren en zal hierbij moeten verzoeken aan bijvoorbeeld Hans Wiegel en Frits Bolkestein, wellicht ook Korthals Altes om hier over na te denken. Dat is de motie. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Mevrouw bij microfoon 1 is dat het hé? Mevrouw Nicole Christiaan ; ja dat klopt. Gaat uw gang.

Mevrouw Nicole Christiaan van de Nederlandse vereniging van ondersteuning van het Verdonk beleid; een goedemorgen meneer de voorzitter. Het is een hele lange naam. Ik ben erg geschrokken door alles wat er de laatste dagen is gebeurd. En ik weet niet of dit nog te lijmen is. Zeer zeker niet omdat ik zelf Rita Verdonk te goed vind voor een tweede positie. En om iets nieuws toe te voegen. Ik denk dat er inderdaad een scheuring plaats vindt en als Rita Verdonk een nieuwe partij gaat oprichten ben ik de eerste die er lid van zal worden, dank u wel.

De heer Jan van Zanen; microfoon 4, doe ik een paar en dan daartussen Henk kamp. Nummer 4.

Dank u wel meneer de voorzitter. Het heeft lang geduurd maar goed. Ik neem nu even het woord. Ik ben bestuurslid van de afdeling VVD in Wassenaar maar ik spreek hier als lid van de VVD. Ten eerste ben ik moeder van een puberende zoon en thuis hebben we de afspraak van, hoe meer je, je aan de afgemaakte afspraken houdt hoe meer vrijheid er is. Ten tweede wil ik het volgende zeggen. Volgens mij is dat wat er nu bij de VVD gebeurt iets wat typisch is voor deze tijd. Wat gebeurt er eigenlijk. We zitten in het proces van globalisering. Hele volksstammen zijn bang om hun traditie te verliezen terwijl men vergeet dat je tradities ook aan verandering onderhevig zijn.

Het heeft geen enkele zin om bang te zijn en angstig te worden. Ik denk dat we gewoon moeten dealen met het proces waar we in zitten.

En als ik daaraan denk dan zie ik Mark Rutte veel meer een visie uitstralen als hij zegt van, we moeten onze tradities behouden tot op zekere hoogte en tegelijkertijd moeten we kijken naar economische ontwikkelingen. Want economische ontwikkelingen die zijn zo belangrijk, want niet alleen Mark Rutte en Rita gaan straks worstelend over de vloer maar ook wij in onze

wijken gaan straks worstelend en mekaar de pan in hakkend verder als we doorgaan met xenofobie.

De heer Jan van Zanen; volgende spreker bij microfoon 4. Dat was. Oh die is weer gaan zitten. Dat kan ik me voorstellen gelet op de het verloop der tijd. Gaat u gang.

De heer Toni Kolein, afdeling Ede. ik vind dat Mark vanochtend een hele krachtige uitstraling had als politiek leider van onze partij. En daadkracht, wie dat ook formuleert, is een teken van leiderschap. Maar wat ook een eigenlijk heel belangrijk aspect van leiderschap is, is wijsheid. En ik vind dat het van wijsheid en moed zal getuigen om een beslissing die onder emotioneel zeer ongunstige omstandigheden genomen is, hoge druk, grote stress en een vorm van uitputting om die te heroverwegen. Uitdrukkelijk verzoek aan met name jou Mark om die wijsheid op te brengen om niet hier vanuit een soort pyrus overwinning mede debet te zijn aan de begrafenis van onze partij.

Want het gaat niet om personen, want iedereen praat hier zo opgewonden over personen, het gaat om het pluralisme in onze liberale ideologie in het liberalisme en we zijn bezig via de personenhetze een heel stuk van dat gedachtegoed te vernietigen. De kracht is altijd geweest dat mensen als Wiegel en andere en ik denk ook aan Molly Geertsema, dat dat soort mensen met elkaar de partij konden zijn hoe verschillend ook. Hoe verschillend van Riel ook kon zijn van Molly Geertsema. En die kracht gaan we verliezen als wij nu bezig zijn via de persoonlijke invalshoek vanuit emotie genomen besluiten niet in heroverweging te nemen.

Dus ik verzoek u, en ik richt me ook aan Jan van Zanen als voorzitter, om niet alleen de lunchpauze te gebruiken om te gaan plassen maar ook om te heroverwegen of zo'n besluit niet dringend moet worden heroverwogen. Want er is één gedachtegoed wat we hierbij namelijk ook volstrekt gaan inperken. Dat is namelijk het recht van ieder van ons, en met name van onze volksvertegenwoordigers, om zich vrijelijk te kunnen uiten. Vrijheid van meningsuiting dat geldt voor iedereen en niet de inperking tot de portefeuille. Mensen laten we in godsnaam liberaal zijn, ook in tijden van crisis. Heroverweging s.v.p. en respect verdien je niet door het te claimen meneer van Zanen maar om het te geven. En geef dat respect door te luisteren naar dit congres en daar op een constructieve manier op te reageren s.v.p.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Microfoon 4 en dan Henk Kamp. Ja.

Mevrouw Annelieze van der Stoel; Voorzitter ik proef toch dat angst hier een rol speelt over de discussie die we hier vanmorgen voeren. En angst is een slechte raadgever. Ik was daarom ook heel blij met de opmerkingen van Gijs de Vries die het weer had over de inhoud. Weer laten we ons verleiden tot discussie over personen. En die discussie heeft ook weer een verlamme werking om te laten zien waar de VVD voor staat. Het congres heeft de fractie op pad gestuurd met een verkiezingsprogramma. Wij moeten niet als congres op de stoel van de fractie gaan zitten. Wij moeten de fractie aanmoedigen om aanstaande dinsdag dat beleid dat wij als partij hebben vastgelegd in ons verkiezingsprogramma vol verve uit te dragen en daarmee tegelijkertijd ook duidelijk maken dat die verlamme discussie, die al loopt sinds de lijsttrekkersverkiezing, laten we ons niet blind staren op de toekomst met allerlei commissies en pappen en nat houden want dan zetten we eigenlijk als congres de situatie van nu voort.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Ja, overigens even voor de techniek ik. Mevrouw de microfoon 4 viel net even uit. Let even op. We hebben nog een paar sprekers. Henk lukt het. Henk is er al. Henk Kamp.

De heer Henk Kamp; sorry meneer dat ik een beetje houterig loop maar dat zit er nu eenmaal in. Dank je wel dames en heren. Dames en heren, wij zijn van nature geen oppositiepartij. Wij zitten in de oppositie en dat is voor alle leden van de fractie behalve twee maanden Johan Remkes helemaal nieuw. We zitten bovendien in een politieke situatie waarbij er natuurlijk veel concurrentie is tussen allerlei politiek groeperingen. En in die concurrentiestrijd moeten wij zorgen dat we het VVD verhaal goed over het voetlicht brengen. We zitten bovendien natuurlijk zoals iedere overheidsbestuurder in een situatie dat het besturen van de overheid ingewikkeld is en niet altijd zo gemakkelijk uit te leggen is en dat gemakkelijk lijkende besluiten niet altijd de oplossingen zijn.

En om nou toch in zo'n omgeving als VVD effectief te kunnen zijn is het niet genoeg dat wij het goede verhaal hebben. Het is ook nodig dat wij allemaal op onze eigen plaats ons voortdurend waar maken. We moeten als leden van de fractie moeten we allemaal onze eigen portefeuille goed doen en zorgen dat wijzelf, wat ons is toevertrouwd, dat we dat over het voetlicht brengen. We moeten bovendien vooral zorgen dat we samen een team zijn, daar straalt zoveel van uit, je bent een team of je bent geen team. En de mensen buiten ons die voelen dat haarfijn aan.

En wat we ook moeten zorgen is dat we degene die we de grootste verantwoordelijkheid met elkaar hebben gegeven, eerst als partij en vervolgens als fractie, degene die er iedere dag 24 uur per dag weer voor staat dat we die de steun geven die hij nodig heeft. En dat is de verantwoordelijkheid voor mij, voor alle leden van de fractie en dat was een bijzondere verantwoordelijkheid voor Rita Verdonk zoals Frans dat zei, vanwege die 620.000 voorkeurstemmen, vanwege dat ze 46% van de leden achter zich had, vanwege dat ze een goede minister van Vreemdelingenzaken was geweest en zoveel los heeft gemaakt in het land was het een grootte verantwoordelijkheid voor haar om te zorgen dat ze haar eigen portefeuille goed deed, dat ze ons als team liet functioneren en dat ze ook onze teamleider ondersteunde. Het gaat mij aan het hart om dat nu te moeten zeggen van iemand als Rita Verdonk maar het is gewoon in deze vergadering waar iedereen zegt wat hij of zij vindt dat nodig is het misschien goed dat ik het ook een keer doe. Ik vind dat het haar daaraan ontbroken heeft met alle waardering die ik voor haar capaciteiten heb.

Het goede wat ze gedaan heeft als minister, de hakken in het zand gezet, de rug recht gehouden om dat te bereiken wat voor het hele land noodzakelijk was. Het goede wat ze gedaan heeft als stemmen trekken. Ze wist op een goede manier en ze weet op een goede manier met de mensen te communiceren en dat is zo belangrijk voor een volksvertegenwoordiger. Maar die andere dingen daar is ze, die ik net genoemd heb, daar is ze toch tekort geschoten. En wat je dan op een gegeven moment ziet is dat het vertrouwen ontbreekt. En als het vertrouwen ontbreekt, het vertrouwen tussen de politieke leider en haar, het vertrouwen tussen de fractie en haar ja, dan is dat weg en kun je dat ook niet met een motie terug brengen.

We moeten wel in deze omstandigheden ons zelf realiseren dat iemand die gedaan heeft wat Rita Verdonk heeft gedaan en die haar capaciteiten heeft dat die niet op weg is voor de VVD. Ik ben toevallig in de situatie dat ik al 28 jaar geloof ik volksvertegenwoordiger ben. Ik kan u zeggen, ik heb in die periode meer fout gedaan dan Rita Verdonk fout heeft gedaan en ik hoop dat ik net zo veel goed heb gedaan als zij goed heeft gedaan. Maar dit was een onwerkbaar situatie. Er is voor haar in de toekomst, in de politiek, in het politiek overheidsbestuur in de VVD, is zeker nog het nodige te doen. Dan moet ze ook willen om dat voor ons te doen binnen onze club te doen maar dit wat nu gebeurd is dat is een feit we moeten op basis van de situatie zoals die nu is moeten we nu door met nu wel een eensgezinde fractie die wel de fractievoorzitter ondersteund en die in die concurrentie waarin we zitten kan

doen wat voor het land nodig is namelijk om het goede VVD verhaal over het voetlicht te brengen. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; nummer. Tenslotte twee sprekers en dan gaan we lunchen. Spreker bij nummer 4 nog twee.

Mevrouw Judith Tieler, Ik ben ondernemer en moeder en lid van de afdeling Utrecht; vandaag zouden we het eigenlijk hebben over het rapport van de commissie Dekker met als titel. We gaan kiezen voor een nieuw liberaal elan. En dat elan bestaat uit eigen kracht, vanuit eigen kracht de toekomst in gaan, vanuit eigen kracht het liberalisme in Nederland neerzetten. Als je door je ooghaan kijkt naar de afgelopen anderhalf jaar naar de VVD dan zie je dat we daar in april, mei 2006 ontzettend goed mee bezig waren. We waren een partij vol zelfvertrouwen die met een eigen kracht liberalisme in Nederland wilden brengen. Op een gegeven moment is het fout gegaan en toen is het eigenlijk nooit meer goed gekomen tot het enorme dieptepunt van afgelopen donderdag.

Ik denk dat we elkaar nog steeds in de houtgreep hebben gehouden binnen de fractie door een nummer één en nummer twee te hebben die allebei met een andere blik de VVD neer willen zetten in de zin van, dat de nummer één er vol voor gaat om het liberalisme in Nederland met kracht neer te zetten en een nummer twee, helaas dat liever alleen zou doen. Ik wil dan ook pleiten voor de woorden van Mark Rutte en de woorden van meneer Bolkestein. De beslissing is genomen, hij doet ons allemaal heel erg zeer, we hebben daar heel veel emoties over maar laten we de kracht hebben om er doorheen te komen met z'n allen en straks het liberalisme weer met een nieuw elan neer te zetten. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Microfoon 4 en dan Sybilla. Microfoon 4.

De heer Wouter Kolf, afdeling en kamercentrale Utrecht; ik heb veel respect voor Rita Verdonk maar de reden dat ik twaalf jaar geleden lid ben geworden van de VVD dat zijn twee heren die we vanavond als eerder hebben gezien, namelijk Wiegel en Bolkestein. En die zijn het niet met elkaar eens. En dat moet kunnen binnen onze partij. Dat ook zij het niet met elkaar eens zijn. Maar ik sluit me vanavond aan bij de heer Bolkestein. Met alle behoud van respect voor de heer Wiegel overigens. Verder zou ik de ledenvergadering drie dringende oproepen willen doen. Één. Sluit de rijen. Twee. Steun de fractie. En drie. Zometeen gaan we allemaal lunchen. Storm allemaal af op

Charlie Aptroot en behoud deze schitterende politicus voor onze partij en onze fractie. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Mevrouw Dekker tenslotte voor de lunch, mevrouw Dekker. Sybilla.

Mevrouw Sybilla Dekker; meneer de voorzitter, dames en heren, misschien denkt u dat het voor mij heel teleurstellend is dat we op dit moment nog niet over het rapport spreken maar eigenlijk gaat het over de kern van het rapport. En de kern van het rapport geeft aan dat het hoog tijd wordt nadat we geanalyseerd hebben, dat we hebben teruggekeken dat het hoog tijd wordt om de eenheid in de partij te bevestigen. En natuurlijk hebben we een geschiedenis, die kennen we allemaal. Vanaf de gemeenteraadsverkiezingen, lijsttrekkersverkiezingen en Tweede Kamer verkiezingen die geschiedenis hebben we. We kunnen het allemaal benoemen en wij hebben het als commissie heel duidelijk voor u willen opschrijven.

En als we ons dat dan realiseren dan is nu het moment om inderdaad de gelederen te sluiten en zoals één van de aanbevelingen van onze commissie is de volle ondersteuning te geven aan de partijleiding. Met heel veel respect wil ik zeggen voor wat Rita Verdonk is en heeft gedaan voor onze partij. Een eigenzinnige maar zeer oorspronkelijk minister en collega in de fractie weet ik en een goede politica, maar er zijn nu eenmaal spelregels binnen een fractie. En ik heb veel waardering voor het feit dat er uiteindelijk binnen de fractie na een zeer intensief overleg ook gekomen is tot een conclusie want ik denk dat die niet te vermijden was geweest.

Ik heb ook heel veel waardering voor wat Charlie Aptroot zegt. En bij deze Charlie dorpsgenoot van me, denk er nog maar eens goed over na, je hoort gewoon in deze club. En mag ik dan nog één ding zeggen dames en heren over het feit dat we zo vaak spreken over het vele aantal stemmen wat Rita heeft binnengehaald dat is een klasse apart. Maar wellicht herinnert u zich dat ook Mark Rutte bijna 600.000 stemmen had en heeft binnen gehaald voor ons. Natuurlijk is dat heel lastig om dat evenwicht te bereiken maar stemmen die worden geïnd en verkregen door de inspanningen van de kandidaat maar uiteindelijk zijn ze bestemd voor de VVD. En dat betekent dat het gaat over een sterke partij die we in de toekomst gestalte kunnen geven als we met ons allen achter de partijleider gaan staan die vanmorgen heeft gesproken.

En ik waardeer dan ook zeer dat Frits Bolkestein het heeft gezegd, zoals hij het heeft gezegd. Ik sta ten volle achter datgene wat Mark heeft gedaan en

we moeten vooruit en kijken hoe we met elkaar we die partij weer op zijn plaats zetten vanuit de liberalen beginselen en de inspiratie die daaruit voortkomt. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Mevrouw Dekker. Dank u wel leden van het congres voor uw bijdrage en het geduld. Het was goed. Het is nu om mijn horloge zeven voor één. Ik stel voor dat wij om kwart voor twee verder gaan. Kwart voor twee gaan we verder en dan zullen Rutte en ik antwoorden.

Pers wilt u zich zodanig opstellen dat de leden volledig tot hun recht komen, want het congres is van de leden. Dames en heren ik stel voor dat de vicevoorzitter van der Sande de vergadering nu verder technisch voorzit.

De heer van der Sande; Dank u wel. Ik zou willen beginnen met het woord geven aan de heer Jan van Zanen.

Jan van Zanen; Dames en heren, leden van de VVD. Een trieste week en een turbulente periode. Ik zei het vanochtend en heb het vaker tegen u gezegd ten congresse of tijdens algemene vergaderingen. Het hoofdbestuur heeft ook vandaag met ontzettend veel aandacht geluisterd naar alle bijdragen en ik wil u daar zeer voor danken en overigens ook, ik zeg het maar opnieuw, voor uw aanwezigheid. Dames en heren, laat ik klip en klaar zijn namens het hoofdbestuur door hier opnieuw te zeggen, in deze algemene vergadering over hetgeen zich afgelopen donderdag heeft afgespeeld. 31 mei 2006 heeft u de leden Mark Rutte gekozen tot lijsttrekker. Daarna heeft de Tweede Kamerfractie, de fractievoorzitter gekozen. Het is alleen de kamerfractie die gaat over het aanwijzen van een voorzitter en niemand anders.

Ons hoofdbestuur heeft vertrouwen, had vertrouwen en houdt vertrouwen in de personen, ja, zelf persoonlijkheden die in deze VVD actief zijn en een zeer prominente rol spelen. Hoofdbestuur houdt en heeft ook vertrouwen in het liberalisme en de toekomst van de VVD. Maar we hebben er geen vertrouwen meer in dat het nog goed komt en daarom heeft het hoofdbestuur ingestemd, is het eens met, het is niet aan ons maar ik zeg het wel, wij voelen ons mede verantwoordelijk gewoon recht toe recht aan, formeel natuurlijk niet maar materieel natuurlijk wel, wij zijn het eens met het besluit van de fractie.

Ik baal daar van, dat weet u ook, want wij hebben grote waardering voor de persoon en het werk van ons zeer prominente lid Rita Verdonk. Het is onvermijdelijk, het is vreselijk het is een zwarte dag voor de VVD, maar het moet zo. Niemand dames en heren is groter dan de partij. Wij wijzen dan ook

de eerste motie inhoudende het verzoek aan het hoofdbestuur een bemiddelingspoging te doen af.

Dames en heren, ons hoofdbestuur heeft de afgelopen jaren en ook de afgelopen maanden ontzettend geïnvesteerd in het nieuwe systeem, in de nieuwe werkwijze en de effecten die dat had. Wij hebben en daar draai ik ook niet om heen, dat heb ik meerder keren namens ons hoofdbestuur gezegd, een flinke draai om ons oren gehad van het rapport van de commissie Dekker. Ik heb daar wel bij gezegd, dames en heren let op de omstandigheden, dat beschrijft het rapport ook. Weet dat wij leren ervan en weet ook dat in deze omstandigheden en in deze positie die ons hoofdbestuur nou eenmaal in onze partijorganisatie, en dat al bijna 60 jaar lang, heeft dat je in deze omstandigheden, u niet, ik niet, de illusie moet hebben dat het anders kan. Dat je als hoofdbestuur tegen krachten als deze, degen dit kruit bent opgewassen dat zal niet het geval zijn dat doet niets af aan onze keiharde inzet, onze steun aan de achtereenvolgende politieke leiders, fractievoorzitters, ere bewindslieden en de huidige fractietop maar ik wijs er wel op. Onze inzet was groot, blijft groot en we gaan ook aan de slag. Niet alleen op basis van ons werkplan, wat hoop ik vandaag nog aan de orde komt, waarin allerlei voorstellen weer zitten.

En ook niet alleen op basis van het rapport van de commissie Dekker. Aantal dingen zijn in gang gezet en een aantal dingen gaan we nog over spreken wie weet vandaag maar waarschijnlijk later. Maar dit hoofdbestuur en uw voorzitter heeft geleerd. En u heeft in de voorstellen gezien, en dat zeg ik met name tegen diegene die daar vandaag over hebben gesproken, dan heb ik het over de systematiek die weliswaar niet in Groningen maar in Veldhoven, hier dus, is besloten. Die systematiek van de ledenraadplegingen, het principe blijft wat ons betreft, maar gaat niet op de schop, dat zeg ik dan natuurlijk weer verkeerd, maar zal moeten worden gewijzigd.

De drie dagen die wij hadden, voor de zomer, was te kort om dat uit te zoeken en u heeft de voorstellen gezien. Dus ik zeg ook tegen al diegene die vanochtend in allerlei bewoordingen hebben gezegd van, hebben we dat nou, in wanneer was het eind 2003 allemaal goed doorzien die geef ik gelijk want dat hebben we niet allemaal goed voorzien lees ook het rapport Dekker. Maar geef ons gelegenheid, geef ons het vertrouwen, geef mij ook de kans dit beter te doen in ieder geval beter achter te laten. Want ik realiseer mij omdat ik mij daar ook als persoon verantwoordelijk voel, dat het niet is gelukt, en ik sprak net over die illusie, dat het niet is gelukt wat ik heb gezegd tijdens de partijraad, toen en vlak daarna, toen de drie kandidaat lijsttrekkers van start

gingen, toen heb ik gezegd, deze drie mensen zullen bewijzen dat het kan en dat is niet zo gebleken.

Dames en heren, dus los van het werkplan, los van dat leergeld van wat in Dekker besloten ligt in werkwijze binnen ons hoofdbestuur, zullen wij nu, na vandaag ook als hoofdbestuur met al diegenen die lokaal, regionaal en landelijk een politieke verantwoordelijkheid dragen alles op alles zetten om de eenheid te herstellen. Ik ben het dan ook namens het hoofdbestuur zeer eens met de suggestie die de heer Stolk heeft gedaan om alles op alles te zetten in varianten die hij ook heeft genoemd om Rita Verdonk voor onze politieke partij de VVD te behouden, dat is hard nodig.

En, dames en heren, laat ik dat ook namens het hoofdbestuur, maar ook als persoon aan Charlie zeggen. Charlie moet actief lid van de VVD blijven. Charlie, geef je talenten aan al je collega's in de Tweede Kamer. Ik wens je een mooie zondag Charlie. En dames en heren ons hoofdbestuur zal door het instellen van een vliegende brigade, het is maar een woord, ervoor zorgen, ervoor bijdragen samen met al die verantwoordelijke dat ook het leed, de tragiek, het verdriet, de woede die ook vanochtend is uitgevoerd in de afdelingen te herstellen.

Want dames en heren in onze afdelingen en onze regio's, heeft ook een beetje met de leek der nieuwe structuur te maken, daar gebeurt het en zal het ook in de toekomst meer weer dan in het recente verleden moeten gebeuren. Dames en heren geef onze politiek leider, geef onze kamerfractie de ruimte, geef ze het vertrouwen, wij wijzen daarom ook motie twee af.

En dames en heren, ten aanzien van motie drie, gaat over mijn collega's en mij zelve in de eerste plaats. Dames en heren wij voelen niets voor een zoenoffer. Wij namen en nemen ons verantwoordelijkheid als vrijwilligers, als mensen die jaren in de partij zich hebben ingezet in vaak barre omstandigheden de afgelopen jaren dat doen we allemaal voor onze club de VVD. Wij blijven dat graag doen. Van harte met de ogen en de oren open ons realiserend dat we in zwaar tij zijn beland, maar ik wil met mijn collega's u bewijzen dat het met u samen met ons beter kan, beter moet, het woord is wat dat betreft zo meteen aan u. Dank u wel.

De heer van der Sande; dank, dank, dan zou ik nu de fractievoorzitter van de Tweede Kamerfractie Mark Rutte het woord willen geven.

De heer Mark Rutte; collega's mag ik mij als eerste ook even kort richten tot Fred Teeven en ik ben Charlie even kwijt. Charlie Aptroot, Charlie ik was erg onder de indruk van je woorden en dat je dat hier zo deed, en laat ik zeggen ik hoop van harte, jullie zijn bezig met een persoonlijk afwegingsproces dat weet ik. Maar ik hoop van harte en ik weet dat dat geldt voor de hele Kamerfractie dat jullie beide onze collega's zullen blijven en dat zeg ik uit de grond van mijn hart. Ik wil ook iets zeggen, daar zijn vragen over gesteld, over de samenwerking tussen het hoofdbestuur en mij tussen Jan van Zanen en mij ook in deze moeilijke periode ook in de voorgaande moeilijke periodes. En dat is natuurlijk op de achtergrond een partijbestuur, een partijvoorzitter kan die rol, die bemiddelende rol die proberen de crisis zo goed mogelijk te managen rol alleen op de achtergrond spelen. Dat doet zich niet voor de camera speelt zich dat af, dat speelt zich op de achtergrond af. En ik heb me altijd gesteund geweten door Jan en zijn bestuur om zo goed mogelijk die pogingen die ik aan het doen was om de partij en Rita Verdonk te verbinden. om die pogingen te ondersteunen. En Jan, daar wil ik je ook vanaf deze plek wederom hartelijk dank voor zeggen en ik verheug me op onze verdere samenwerking.

Ik wil twee zaken hier nu aanstippen. In de eerste plaats wil ik iets zeggen over wat er gezegd is door verschillende sprekers over de onenigheid die ook vroeger in de partij bestond en hoe die zich verhoudt tot dit probleem. En ten tweede wil ik iets zeggen over hoe we geprobeerd hebben het probleem op te lossen naar aanleiding van veel opmerkingen die erover gemaakt zijn.

Ja, het is waar ik heb dat boek van Henk Vonhoff goed gelezen, het boek van Henk Vonhoff over 50 jaar VVD vrij en verenigd. Onze historicus Henk Vonhoff en ook oud commissaris van de koningin, oud burgemeester maar vooral historicus Henk Vonhoff. Overigens gaat vrij veel van dat boek over zijn periode staatssecretaris op CRM, maar dat is meer iets voor een recensie. Dat boek beschrijft op een uitstekende wijze de partijgeschiedenis en alle conflicten komen daarin terug. Maar er is één groot verschil, nee, er zijn twee grote verschillen met de conflicten die we op dit moment hebben.

Ten eerste waren dat vaak nog conflicten op inhoud verschillende politieke richtingen, kijk naar van Riel of Oud en hoe zij daar allebei inzaten. Maar het tweede en het grootste verschil is dat bleef binnenskamers. Zij spraken daar binnenskamer over, zij kwamen daar binnenskamers uit en het zijn historici als Henk Vonhoff die jaren later die onenigheid bloot leggen maar toen was die niet zichtbaar voor de kiezers die op de VVD wilden stemmen en dat is een heel groot verschil.

Ik heb op grond van alles wat jullie natuurlijk hier vandaag, wat u hier vandaag gezegd heeft, hebt, heb ik ook nog eens goed nagedacht een lijmpoging, ik zeg dat toch nog maar een keer heel duidelijk, ik zie daar helemaal niets in. Het probleem is te ver. Er is geen vertrouwen meer dat het goed komt tussen Rita Verdonk en deze Tweede Kamerfractie. Ik waardeer zeer de bijdrage van Berend Stolk die zegt: en zo interpreteer ik zijn verhaal, als zij die zetel niet meeneemt, dus als zij die zetel opgeeft en dus gewoon lid van de VVD kan blijven, laten we er dan alles aan doen om Rita Verdonk ook voor de partij te behouden. En ik steun ook Jan van Zanen in zijn pogingen die hij net gedaan heeft om dat mogelijk te maken maar dat is dan dus wel nadat het besluit dat de fractie genomen heeft onweerlegbaar is en onweerkeerbaar, dat is gedaan en daar kan ik niets meer aan veranderen. Daar is heel goed over nagedacht, daar is zorgvuldig op voorbereid, zo staan de zaken, daarop terugkomen zou buitengewoon onverstandig zijn en ik ben daar dus ook echt op tegen.

Er is, en dat is een tweede punt waar ik het over wil hebben, ook veel gezegd in de mate waarin Rita Verdonk steun heeft gekregen om zich in de fractie te ontwikkelen. En ik had ook dingen gehoord die echt in strijd zijn met wat er in werkelijkheid gebeurd is. Dus ik wil dat ook hier rechtzetten. Zij heeft na de verkiezingen, toen was die vervelende café kwestie, toen die voorkeurstemmen bekend werden, de dag erna hebben wij gegeten. Toen zei ik Rita, wat zie jij voor jezelf, dat moest ook om het weer uit te praten wat er die vorige dag gebeurd was, en toen zei ik we gaan de portefeuilles verdelen. Rita jij hebt zo'n belangrijke positie in de partij, jij bent voor mij persoonlijk ook zo belangrijk. Ik vind dat jij de portefeuille moet krijgen die jij wilt hebben. En toen zei ze Mark, ik wil de portefeuille onderwijs en jeugdbeleid. Dat is de zwaarste portefeuille in de Tweede Kamerfractie en ik heb haar wens volledig gehonoreerd. Ik zou niet weten wat ik nog meer had kunnen doen op dat moment.

En ik heb haar bovendien, omdat ik dat belangrijk vond, in het fractiebestuur gehaald. En ik kan u best zeggen, zeker na die café kwestie dat er verschillende fractieleden waren die zeiden, waarom doe je dat? En ik zei, omdat ik er alles aan ga doen om het tussen Rita Verdonk en de fractie en de partij werkbaar te krijgen. Ik wil het dichtbij me hebben, ik wil haar in het fractie bestuur hebben, ik wil haar verantwoordelijkheden geven en ik heb haar, en ik heb haar de portefeuille gegeven van de partij contacten. Nou, waren er mensen die zeiden, maar als ze nou nog eens een poging wil doen lijsttrekker te worden dan heb je haar wel de handigste portefeuille gegeven want ze gaat nu al die contacten leggen. Ik zeg, maar ik mag daar

geen rekening mee houden. Ik ben gehouden om haar in die fractie en ook in dat fractiebestuur een plek te geven die haar toekomt. En als ik ga zitten nadenken over mijn eigen machtspositie dan wordt het onhygiënisch. En dat heb ik dus ook niet gedaan. En vanaf dat moment met die besluiten, die basaal heel belangrijk waren om haar die plek in de partij te geven die van belang was, haar alle eer te doen die voortkwam uit haar positie in de partij en ook die enorme stapel voorkeursstemmen, vanaf dat moment zijn we keihard gaan werken om het werkbaar te krijgen. En de conclusie, afgelopen donderdag was het vertrouwen was weg dat het nou gaat lukken en die conclusie moest ik trekken, dat kon niet anders. En ik realiseer mij, ik heb dat vanmorgen ook gezegd en ik haal dat nog een keer hier, dat het voor heel veel mensen moeilijk is. Dat heel veel mensen denken had dat niet voorkomen kunnen worden. Dat er ook veel mensen zijn in raden en in staten die keihard werken, vrijwilligers in de partij die in besturen zitten, die denken had dat niet voorkomen kunnen worden?

En ik verzeker u als ik ook maar een minimale hoop had dat het had gekund, had ik dat gedaan. Maar ik herhaal mijn zin van vanochtend, als leider van de partij ben ik tot de conclusie gekomen dat doormodderen meer schade met zich mee had gebracht dan de zaak nu op deze manier beëindigen, wij konden niet anders.

En vanaf vandaag staat ons te doen de partij zo goed mogelijk bij elkaar te houden. En de emoties zijn met vandaag niet weg en ik realiseer mij dat en ik ga er keihard aan werken. Natuurlijk eerst dinsdag en woensdag om de VVD ongelofelijk stevig profiel te geven tegenover dit verschrikkelijke kabinet. En vervolgens ga ik er keihard aan werken om alles te doen wat in mijn vermogen ligt, met mijn collega's in de fractie, met de collega's in het hoofdbestuur, ik ga er alles aan doen wat in mijn vermogen ligt om de partij bij elkaar te houden. Dat zal moeilijk worden, we gaan dat met elkaar doen en dat zal waarachtig wel lukken. Dank u wel.

De heer van der Sande; dames en heren, dank u. Ik wilde even kort het volgende voorstellen. Ik wilde eerst nadat Jan van Zanen en Mark Rutte het woordenboek verwoord het woord geven kort aan voorstellen en moties. Ik zie de heer Berend Stolk al als één van de indieners van een voorstel en er zijn twee indieners van moties die wilde ik eerst de gelegenheid geven. Ik heb begrepen dat de heer Teeven graag even persoonlijk een woord tot de zaal wil richten, die geef ik daarna de gelegenheid. En dan zou er eventueel een mogelijkheid zijn voor een korte tweede ronde. Ik wil u wel wijzen dat er ook

de mogelijkheid bestaat om nog wat stemverklaringen af te leggen daar waar nodig. Ik wil u allen vragen zoveel mogelijk te beperken.

Dus eerst de indieners voorstellen en moties, dat zijn er drie. Dan de heer Teeven en dan eventueel nog anderen. Dus ik begin bij wat dat betreft ook bij de indieners van voorstellen, ik zie de heer Stolk staan dus die geef ik ook het woord. Microfoon 2.

De heer Berend Stolk. De charme van mijn voorstel was om ervoor te zorgen dat mevrouw Verdonk met haar buitengewone bijzondere gave en prestaties voor onze VVD zichtbaar behouden blijft, dat is de essentie van het verhaal. Ik heb wel ingezien dat er voor de fractie een probleem is maar voor de partij moeten we dan om eenheid te bewaren, want dat is uiteindelijk waar het om gaat. Men moet zich realiseren dat hier straks een kwart of een derde van de mensen teleurgesteld de zaal verlaat. Die mensen moeten dat gevoel niet hebben dat hun Rita Verdonk niet eens een poging heeft gekregen om te kunnen blijven. De charme van mijn voorstel is er voor te zorgen dat men inziet dat wij inderdaad zelfs onder deze extreme moeilijke omstandigheden ons best doen om mevrouw Verdonk zichtbaar voor onze partij te bewaren.

Dat betekent dat ook dat die poging dan ook een beetje royaal moet worden uitgevoerd en dat we ons moeten instellen op het feit dat we inderdaad dan ook actief en zichtbaar lid is in onze partij. En wat dat betreft begrijp ik de felheid van de woorden van Mark wel, maar ik wil hem er wel op wijzen dat als mevrouw Verdonk voor onze partij behouden kan blijven dat ze dan ook een royaal platform moet krijgen, want anders hebben we er niets aan.

De essentie van dit voorstel is dat hier straks een tweederde van de mens blij de zaal verlaten. En eenderde teleurgesteld, maar dat wij met zijn alle vinden dat de eenheid een redelijke kans heeft gekregen tot herstel en daarmee sloot ik me ook aan bij de eind van de woorden van Mark in de eerste ronde. Dank u wel.

De heer van der Sande; een vraag van orde meneer Stolk. Dat voorstel is dat nog op papier wat hier mondeling gedaan? Dan laat ik eventjes uw kompaan. de heer Weterings uw woordgever.

Dank u voorzitter. Wij hebben vanmorgen indrukwekkende betogen gehoord. Indrukwekkend betoog van onze fractievoorzitter in de Tweede Kamer Mark Rutte die verantwoording heeft afgelegd over het gebeurde de afgelopen maanden en zijn inspanningen om de eenheid in de fractie te bewaren.

We hebben ook indrukwekkende betogen gehoord van onze ereleden die hebben aangegeven ook in onze geschiedenis van de partij eerder momenten gezien te hebben van een vergelijkbare spanning en crisis die bezworen zijn. We hebben ook een indrukwekkend en heel persoonlijk betoog gehoord van Charlie Aptroot die heeft aangegeven zijn worsteling waarvoor hij staat om de keuze te maken, blijf ik werken voor die partij, blijf ik actief werken voor die partij waarvoor hij zich al meer dan 40 jaar voor inzet. En wij vinden, in ieder geval veel mensen hier in de zaal vinden, dat mensen zoals Charlie Aptroot en Fred Teeven voor onze partij behouden moeten blijven en dat zij ook actief in het parlement voor de VVD fractie behouden moeten blijven.

Wij vinden ook dat Rita Verdonk ook een enorme staat van dienst heeft, enorme inspanningen heeft verricht voor de liberale politiek en in haar ministerschap, een fantastisch werk heeft verricht op het terrein van immigratie en integratie een punt wat Frits Bolkestein heeft neergezet en waarbij de uitvoering ook toen door Rita Verdonk met kracht ter hand is genomen. En dat verdient ook onze steun. Wij zouden op de ereleden van onze partij een beroep willen doen om te bevorderen dat Rita Verdonk behouden blijft voor de VVD. En ik wil dan ook de volgende motie nog indienen voor de discussie.

De 123^e vergadering gehoord de discussie over de actuele ontwikkelingen, overwegende dat een klemmend beroep gedaan moet worden op Rita Verdonk om actief en vooraanstaand lid van onze partij te blijven verzoekt ereleden van de VVD om gezamenlijk het gesprek met Rita Verdonk over dit beroep van de algemene vergadering met haar aan te gaan. Dank u wel.

De heer van der Sande; de motie wordt ingediend en maakt onderdeel uit van de beraadslaging dank u. Ik wilde nu eerst het woord geven aan de heer Talen. En vervolgens de motie. De heer Talen.

De heer Talen; meneer de voorzitter, ik wil even ingaan op motie één dat herstel van de eenheid. Deze motie beoogd nog steeds dat wij vanavond als één liberale partij deze zaal kunnen verlaten. Ik denk dat de verantwoordelijkheid is van al deze leden, en kijkende naar de kiezers in het land de VVD stemmers op dit moment, dat wij niet op dit moment niet een besluit moeten nemen dat wij die eenheid niet willen herstellen en ik denk dat er een commissie ereleden hebben vanmorgen aangegeven, weliswaar verschillende meningen, maar als je ze persoonlijk spreekt, als het hoofdbestuur een beroep zou doen op die ereleden willen die ereleden denk ik best wel de voortrekkers functie vervullen om alles wat er op 13 september

gebeurd is ik wil niet zeggen terug te draaien maar in heroverweging te nemen zodat wij in ieder geval een goed besluit nemen, naar aanleiding van deze vergadering. Nu nemen we straks een besluit en ik heb het gevoel in ieder geval dat niet alle dingen duidelijk zijn wat die donderdag precies gebeurd is.

De heer van der Sande; meneer Talen even de orde van de vergadering. U voegt nu wat toe aan de motie. De motie die net is toegelicht, beoogd hetzelfde als u. Ereleden actief inzetten om haar te behouden voor de partijorganisatie maar accepteert het besluit van de fractie. Moet ik uw woorden interpreteren dat u zegt, ik handhaaf de motie één omdat daar, anders dan de eerdere motie in staat dat dat besluit wel moet worden heroverwogen? Als u zegt, laat het aan de leden over dan kunt u deze motie ook intrekken.

De heer van Talen; er staat een woordje in dat is herzien of herziet, de interpretatie moet in ieder geval zijn in heroverweging nemen. Ik wil niet zeggen dat het terug gedraaid moet worden maar laten die commissie van goede diensten dat het in ieder geval in heroverweging nemen.

De heer van der Sande; ok. U handhaaft u motie en die is inhoudelijk anders dan de eerdere motie. Dank u. Dan de toelichting vanuit een Nut, Brunsem, Meerssen, ja, microfoon nummer 1.

De heer Harry Bakker uit Nuth. Ik heb vanmorgen wel even gezegd wat ik hiervan vind. Ik wil alleen nog toevoegen dat het niet zo kan zijn in de partij dat iemand niet zijn standpunt mag uiten op welk thema dan ook. En dat wij dus vanaf bovenaf een dictaat opleggen, u mag niet meer spreken. Dat kunt u wel vertrouwenscrisis noemen maar ik kan vele voorbeelden noemen, ze zijn al genoemd. Ayaan Hirsi Ali heeft bijvoorbeeld vreselijk veel gezegd wat helemaal niet op de Tweede Kamer slaat toch mocht dat allemaal want zij werd kennelijk geprotegeerd. Rita is dat kennelijk niet zo sterk geweest en heeft zich misschien wat afzijdig gehouden als nieuwkomer en wordt nu ineens uit de fractie gezet, dat kan niet zo zijn in de liberalen partij. Derhalve de motie die wij hebben ingediend als drie afdelingen zou ik graag in stemming gebracht zien. Zijnde de beslissing wordt terug gedraaid wordt dus heroverwogen, prima dat is eigenlijk dezelfde betekenis.

De heer van der Sande; wijziging van het besluit komen of u sluit inhoudelijk aan bij de heer Talen en moet een poging tot herstel komen of

verandering dan kunt u hem samenvoegen met de heer Talen, dus ik wil even weten, blijft die inhoudelijk anders.

De heer; Deze motie wil ik handhaven zoals hij op papier staat.

De heer van der Sande; Dat is daarmee ook de meest verstrekkende?

De heer; ja.

De heer van der Sande; helder. Hiermee de indiener van voorstellen en moties gehad hebbende wil ik eerst het woord geven aan de heer Teeven.

De heer Teeven; ja voorzitter, dank u wel. Ik ben buitengewoon trots om hier te staan. Vijf jaar geleden stond ik op een partij die in december 2002 totaal verscheurd was, u kunt zich die beelden nog herinneren. Ook toen werd er in de kamerfractie hard gewerkt maar was de partij totaal verscheurd. Dat is hier vandaag niet zo. En dat is hier nog niet zo zeg ik. En ik zeg dat om die reden, omdat ik denk dat we de verantwoordelijkheid als kamerfractie een grote verantwoordelijkheid hebben. En het is buitengewoon triest dat mijn vader niet meer bestaat want dan ga je nog eens terug naar je vader en dan zeg je goh, als je besluiten neemt pa, hoe zou jij dat gedaan hebben. Dan kun je zeggen Teeven dat is buitengewoon zwak van je want je moet zelf besluiten nemen daar hebt u gelijk in. Maar ik ben vandaag, heb ik goed geluisterd naar éminence crisis in onze partij en ik ben er buitengewoon triest over, buitengewoon triest over dat zij verdeeld zijn.

Ik heb goed geluisterd naar de heren Wiegel en Bolkestein en ook de heer Korthals Altes en ze zijn verdeeld. Maar toch wil ik de woorden van de heer Korthals Altes en de heer Wiegel aanhalen en zeggen, denk er nog eens goed over. Ik zou tegen Jan van Zanen willen zeggen, wat ik ook in de fractie vergadering heb gezegd, gaan we niet te snel en moeten we toch niet proberen nog een bemiddelingspoging te hebben. Het is beter om het één keer nog geprobeerd te hebben dan dat je nu vandaag afscheid neemt van mensen.

Ik waardeer Mark buitengewoon. Ik ken de worsteling die die met dat probleem heeft gehad, het probleem. Ik ken Rita die ook met die worsteling van de nummers één en twee heeft gezeten. Afscheid nemen kan altijd nog. Ik zou tegen u willen zeggen denk er nog even over na. Dank u wel.

De heer van der Sande; dames en heren, een hele korte tweede ronde en daarna zou ik over willen gaan tot besluitvorming. En ik zie hier een niet zomaar erelid naar voren lopen, de heer Wiegel. Ik neem aan dat hij richting

het spreekstoel gaat. Met u. Goeie gok. Ja dat heb je soms. Ik wil u verzoeken de mensen met een microfoon de heer Wiegel eerst maar even de gelegenheid te geven. De heer Wiegel.

De heer Wiegel; hartelijk dank voorzitter. Toen ik fractievoorzitter was en aanvoerder van de VVD heb ik ook een enkele keer mijn standpunt veranderd. Ben ik tegemoet gekomen aan opvattingen waarvan ik dacht, ja, eigenlijk liever niet maar misschien is het wijsheid. En het merkwaardige is dat ik er zelf nooit minder van geworden ben. Dat is één.

Er zijn een paar moties ingediend en ook moties waarin de ereleden worden genoemd en ik wil zeggen dat ik het eens ben met wat de heer Teeven zo pas heeft gezegd. Ik heb in mijn eerste termijn gezegd, laten we een ultieme poging doen. En als nu wordt gezegd laten we met elkaar er alles aan doen om Rita Verdonk voor de VVD te behouden maar ze moet wel weg uit de fractie met zo'n boodschap ga ik niet naar haar toe. Dat is geen boodschap.

En we moeten elkaar dus niet voor de mal houden. We proberen alsnog mevrouw Verdonk voor de VVD te behouden. Dat betekent dat we alsnog een poging moeten doen haar voor de fractie te behouden. Doen we dat niet, nemen we die ultieme poging niet, wil de fractie dat niet, wil de fractievoorzitter dan ligt daar de verantwoordelijkheid voor de mogelijke gevolgen.

De heer van der Sande; dames en heren, ik zie vijf mensen bij de microfoon, drie bij microfoon 2, één bij 4 en één bij 1. Die wil ik eerst het woord geven en daarna zou ik graag het woord geven aan onze kersverse erelid en onze oud-minister van Financiën maar die kan pas nadat nummer 2, 4 en 1. Ik begin volgorde 1. Meneer Zalm u komt daarna. Microfoon 1.

Voorzitter Gerard Schellekens andermaal. Ik raak een beetje in verwarring door het volgende. Ik heb heel veel waardering vanochtend geproefd uit het geen Charlie Aptroot heeft gezegd. Er wordt heel veel aandacht aan besteed en er wordt gevraagd, blijf bij de partij, ga niet uit de partij. Fred Teeven heeft het op zijn manier verwoord. Hoe kan het dan dat twee zulke integere mensen dat die wel een mogelijkheid zien om met Rita door te gaan en gelijktijdig de fractie zeg maar de meerderheid heeft beslist dus hoepel maar op. Ik begrijp dat niet.

De heer van der Sande; microfoon 2. Staat ie aan. Ik hoor hem wel kloppen. Microfoon 2. Kunnen we dan misschien even de microfoon erachter

microfoon 5 of moet er een knopje om. Ga ik eventjes als u de techniek bekijkt, dan ga ik eerst even naar microfoon 4.

Dank u wel meneer de voorzitter. Na de woorden van de heer Wiegel zouden we eigenlijk niks meer toe hoeven te voegen. Ik denk dat die ereleden met een card blanche op pad gestuurd moeten worden. Ik denk dat de partij er sterker van wordt als je die laatste poging doet want ik denk dat het heel moeilijk is om die 620.000 Verdonk stemmers uit te leggen dat we het niet gedaan hebben. En natuurlijk als Mark Rutte het echt niet ziet zitten dan heeft het geen zin. Maar als Mark de leider van de partij is, als hij werkelijk zo goed is als wij hopen, dan zal die ook de grootheid hebben om die kans te pakken en te zeggen jongens, doe het maar. Probeer het nog eens één ronde. Het is heel duidelijk dat mevrouw Verdonk heeft begrepen dat ze niet hem voor de voeten mag lopen. Het is heel duidelijk dat de ereleden een zodanige staat van dienst hebben dat we die kans moeten pakken. Maar ik heb ook nog een vraag over de gang van zaken. En die vraag is met name aan Jan van Zanen. Ik ken Jan al 31 jaar en ik mocht hem vroeger mijn vriend en mijn politieke vriend noemen. Een democraat in hart en nieren en hij zegt nu dat hij de verantwoording neemt. Volgens mij als het fout gaat, als wij niet die commissie van goeie diensten nemen en je neemt de verantwoording Jan dan is er maar één manier, door te zeggen, ik heb op dit moment gefaald en ik leg op dit moment de voorzittershamer neer. Maar zover is het nog niet.

Stel gewoon allemaal alles uit en zet die commissie neer. Alleen ik wil ter verheldering graag een gerucht controleren wat ik gehoord heb ongeveer een half uur geleden. Het schijnt op die donderdagochtend zo gegaan te zijn dat nadat de Telegraaf op de deurmat is gevallen bij deze en genen dat er een kort overleg is geweest tussen Rita en Mark. Dat Rita de kamer in gegaan is om daar het VVD belang te bepleiten en dat er voor de fractievergadering een overleg is geweest tussen onder andere Mark Rutte, fractievoorzitter Tweede Kamer Urie Rosenthal, fractievoorzitter Eerste Kamer en Jan van Zanen voorzitter van het hoofdbestuur. En dat die commissie Mark toestemming heeft gegeven om deze breuk te doen enige dagen voor het congres. En ik wil graag weten. Is dat waar of heb ik mij sprookjes laten vertellen?

En tot slot. Mocht werkelijk de breuk binnen de fractie niet te lijmen zijn dan kunt u niet proberen om mevrouw Verdonk binnen te houden en zeggen, goh, we hebben nog een tweede koffiejuffrouw in de receptie nodig. Als u werkelijk meent dat zij niet in de fractie past, maar een serieuze functie binnen de partij verdient dan zou u als hoofdbestuur een dringend beroep op

haar moeten doen om landelijk voorzitter te worden om aan te geven dat zij vanuit een andere verantwoordelijkheid de partij mede leiding kan geven.

De heer van der Sande; dank u wel. De vraag is helder en ik denk dat straks na het rondje ook de heer van Zanen en de heer Rutte misschien kort antwoorden op vragen, voor zover die zijn gesteld. Ik wil even constateren dat er twee mensen extra bij de microfoon zijn gekomen. Die accepteert een kamerlid wat nog de heer Zijlstra wil, nou laat ik dan zeggen, degene die nu de vijfde bij de microfoon staat bij 2 en 5. Dan de heer Halbe Zijlstra en dan ons erelid Zalm. Dan wou ik de tweede ronde daarmee afsluiten. Dat is eventjes voor de orde van de vergadering. Microfoon 2 nu wel.

Voorzitter. Naar aanleiding van een aantal sprekers in de eerste termijn die een duidelijke referentie hebben gegeven aan een aantal wood cases ten aanzien van dit probleem en ook het antwoord wat de heer van Zanen heeft gegeven ten aanzien van de eerste termijn kom ik tot de conclusie dat het misschien zinvol is om een motie in te dienen over partijvernieuwing. Ik heb voordat ik deze motie heb opgesteld even contact gezocht met mevrouw Dekker of ik haar daarmee voor de voeten loop maar dat blijkt niet zo te zijn. En vandaar dat ik u de volgende motie voorleg. Deze motie is simpel. De VVD in vergadering bijeen op 15 september te Veldhoven gehoord de discussie besluit dat een algemene vergadering bestaande uit de beide kamers, dat is de algemene vergadering van afgevaardigden en de algemene vergadering van leden zoals het in de reglementen wordt gezegd, bijeengeroepen zou worden waarin de besluitvorming inzake partijvernieuwing ten principale aan de orde zal worden gesteld. Was getekend door 18 leden van de VVD hier aanwezig. Ik zou deze motie bij u willen inleveren. Het gaat hier naar aanleiding van de vanochtend gevoerde discussie en de vanochtend op tafel gelegde argumenten.

De heer van der Sande; ik verklaar met deze. Het is ook een stuk met ordevoorstel, dus hij mag ingediend worden. Ja helder. Ik ga nu even verder met de dag van vandaag. Microfoon nummer 2.

Mevrouw Simone Wuursma, uit Wonseradee; ja, goede middag. Wij in Friesland, als wij het hebben over politiek dan praten we meestal gewoon over de lokale politiek en wat er in Den Haag gebeurt ja, dat kan allemaal spannend zijn en dat is ook wel nuttig, maar dat modder gooien tussen de één en de ander en dan staat er weer een oude man op en dan weer een oude man en dan weer iemand. Pardon, met alle respect voor de ereleden. Maar wij.

De heer van der Sande; er zijn ook vrouwelijke ereleden voor alle duidelijkheid.

Mevrouw Simone Wuursma; goed. Wat ik probeer duidelijk te maken is u hebt het over scheidingen binnen de partij maar die zijn er al. Politiek op lokaal gebied en Den Haag daar zit een scheiding in volgens mij. Wij hebben in de provincie hebben wij niets aan al die mensen die met een mening in Den Haag rondlopen. Wij willen gewoon actie. Tweede scheiding die er al is. Is de scheiding tussen het hoofdkader en de middenkader. Ik mis eigenlijk iets als nieuw lid, mis ik de iets voor als je boven de 30 bent en je komt nieuw binnen in de partij is zoiets als de JOVD iets met structuur, iets met activiteiten. En de vraag is of dat ook zoiets georganiseerd kan worden.

De heer van der Sande; dames en heren, de vraag gaat enigszins buiten het huidige actuele onderwerp. Maar ik ontmoet veel bijval in de zaal voor u. Dat is duidelijk. Zullen we terug even gaan naar vandaag.

Mevrouw Simone Wuursma; de derde scheiding die ik constateer. Ja, is de scheiding ik ben nieuw lid en ik heb een WIA uitkering. Ik durf het hier haast in de zaal niet te vertellen. Er zitten hier zoveel mensen met hoge inkomens en als er mensen praten over hun twijfel of ze bij de VVD thuis horen dan staat er hier nog één. Ik heb zoveel twijfel of ik hier inderdaad thuis hoor. Ik heb geen baan, ik heb een burn out gehad na 15 jaar werken. Ik wil zo dolgraag weer aan de slag na drie jaar thuis zitten. En binnen de VVD hoop ik een antwoord te kunnen vinden. Niet voor een baan maar, ik loop een beetje tegen, ik durfde het niet te zeggen in de partij met voor al die werkende mensen dat ik geen baan heb. Dat wilde ik kwijt.

De heer van der Sande; dank u wel. En ik denk dat de heer Rutte straks tegen u gaat zeggen, dat de VVD richt voor alle mensen die vooruit willen in het leven ongeacht de huidige positie. Microfoon 2.

De heer Anne Doedens, fractievoorzitter de Bilt, Bilthoven, Maartensdijk en nog wat dorpen, prachtige nieuwe gemeente. Wat ik naar voren wil brengen is dat één van de zeer krachtige punten van de VVD is de kracht van het individu. U maakt mij niet wijs dat al deze krachtige individuen niet de kracht in zich zouden kunnen hebben om de eenheid die we broodnodig hebben om die te bevorderen. En met dat verband wil ik uitdrukkelijk, wat door de heer Stolk en de heer van de Wetering naar voren is gebracht, ondersteunen. Eenheid is onze kracht. Niet verdeeldheid en ik heb een extra reden om dat

naar voren te brengen. Back to basics. Waar liggen de basics? Bij de afdelingen, bij de fracties. Als wij vandaag er niet in slagen de scherpe kanten van het conflict af te krijgen dan zullen de gevolgen binnen de afdelingen desastreus zijn en dan hebben wij daar op lokaal niveau mee te maken.

We hebben een aantal kanonnen uit partij gehoord. Sommigen zijn voor andere zijn tegen u mag invullen waarvoor, maar helderheid hebben zij nu ons niet gegeven. Toen schoot mij een ander gezegde te binnen. Wat ik in de locale politiek opgedaan heb. Onder druk wordt alles vloeibaar. Dat wil zeggen minder scherp. En ik wil er nadrukkelijk op aandringen vanuit de Bilt, Bilthoven dat de grootte mannen en vrouwen uit de partij de koppen bij elkaar steken om Rita Verdonk voor de partij te behouden, de eenheid te bewaren en de afdelingen een enorme hoop ellende te besparen. Dat was het.

De heer van der Sande; dank u wel. Dan nog één keer microfoon 2 de heer Stolk indiener van het voorstel.

De heer Berend Stolk; gelijk zoveel heb ik natuurlijk grote bewondering voor de heer Wiegel het was dan ook een bijzonder gevoel om an plain publiek door hem te worden afgedroogd. Maar het is natuurlijk wel zo dat het hier niet alleen gaat om de absolutisme in wat we kunnen bereiken. Als we zeggen de één moet in de fractie blijven en iemand anders zegt ze moet eruit dan is er dus geen enkele route waarmee we daar straks uitkomen. Als er een absoluut nee wordt beantwoord met een absoluut ja, dan heeft deze hele discussie geen enkele zin. En de charme wederom van mijn voorstel is om er voor te zorgen dat het absolutisme van tafel gaan en het in ieder geval te proberen.

Als de heer Wiegel zegt dat die daar voor bedankt, kan ik niet anders dan dat respecteren, want nogmaals ik heb grootte bewondering voor deze partijgenoot. Maar dat neemt niet weg dat ik met kracht mijn voorstel handhaaf omdat ik, conform de vorige spreker, het gaat om de belangen van onze partij en dat zijn belangen die veel verder gaan dan alle mensen die hier in de zaal zitten.

Het gaat om gebeurtenissen in afdelingen en mensen die heel hard voor de VVD werken en ik zou het rampzalig vinden wanneer wij niet eens een poging ondernemen om mevrouw Verdonk met haar bijzondere capaciteiten te bewaren. En nogmaals de heer Wiegel zegt dat hij dat niet wil. Ik hoop dat andere dat wel... de heer Wiegel ik corrigeer. De heer Wiegel geeft aan onder welke voorwaarden hij dat wil, zo moet ik het misschien zeggen, maar dat neemt niet weg dat als we blijven zitten in een absoluut ja tegen een absoluut

nee dat we grote brokken voor onze partij krijgen en ik doe een beroep op iedereen om dat te voorkomen.

De heer van der Sande; dank u wel. Eerst microfoon 5. Microfoon 5.

De heer Paul Engelkamps, Sint-Michielsgestel; als we ingaan op de motie van de heer Wiegel dan is dat een motie van afkeuring tegen de fractie en tegen de fractievoorzitter. Vanmorgen is er een analogie gemaakt met het schaakspel. Menig schaakspel is gewonnen met een dame offer, met een koningsoffer is nog nooit een schaakspel gewonnen.

De heer van der Sande; dames en heren, ik had nog twee sprekers voor u in petto, in ieder geval voor de voorzitter en de fractievoorzitter weer. Ik zie dat het erelid Korthals Altes nog kort het woord wil voeren en ik geef hem kort dat woord.

De heer Korthals Altes; inderdaad kort voorzitter om een misverstand uit de weg te ruimen. Als er ereleden zijn, en de heer Wiegel is er één van, en ik zou me daar wel bij willen aansluiten die bereid zijn om te kijken of er een mogelijkheid is dan moet er van beide kanten absolute voorwaarden van tafel. Het is ook niet zo dat Wiegel heeft gezegd er moet perse een kamer lidmaatschap mogelijk blijven, maar het moet bespreekbaar zijn en het moet dus ook bespreekbaar zijn van de kant van de Tweede Kamerfractie waarvan wij nu allen in alle duidelijkheid hebben gezien dat ook de Tweede Kamerfractie op dit punt niet een absolute eenheid was. Laat dat een teken zijn aan hen die zeggen, er moet dan ook een mogelijkheid zijn om de eenheid terug te brengen. En een eenheid betekent dat er op een zeker ogenblik een unanieme Tweede Kamerfractie is.

De heer van der Sande; dank u. ik wil nou de heer Zijlstra Tweede Kamerlid het woord geven.

De heer Zijlstra; dank u voorzitter. Je moet wat doen tegenwoordig om zichtbaar te zijn. Voorzitter, ik ben één van de fractieleden die heeft gestemd voor het vertrek van Rita Verdonk uit de fractie. En ik geef u aan dat dat niet heel makkelijk is geweest. Deze partij is mij ontzettend lief en ik vergelijk het in deze situatie met de zaken die in de media naar voren zijn gekomen, de vergelijking met het voetbalspel. Zijn wij aan de bal of niet? Als je aan de bal wilt zijn dan moet je als team opereren. Als je aan de bal wilt zijn en je wilt hem terug veroveren dan heb je een team nodig die dat gezamenlijk doet. Als één lid van het team gaat pingelen dan gaat het hele team er aan.

En in het voetbal heb je soms teamspelers, heb je soms voetballers die ontzettend waardevol zijn en die dan voor heel veel geld verkocht worden en soms worden ze toch op de reservebank gezet omdat ze niet in het belang van het team opereren. De afweging die ik persoonlijk heb gemaakt. En ik hoop dat u die zelf ook wilt maken want uiteindelijk moet u ieder voor zich als echte liberaal hier een eigen afweging maken. De afweging die ik gemaakt heb is, wat is er gebeurd en heb ik er vertrouwen in dat, dat goed komt. Wij stonden exact een jaar geleden, precies één jaar geleden op 35 zetels in de peilingen. Toen begon de campagne. Normaal betekent campagne dat je omhoog gaat, althans als het goed gaat.

Bij de VVD ging het vanaf dat moment mis. We hebben uitingen gehad over kandidaturen voor het premierschap en vicepremierschap voordat de verkiezingen geweest waren, is slecht voor de partij. Een café optreden, daar heeft de fractie het over gehad, en wij waren met zijn allen het vertrouwen toegedaan dat wij gezamenlijk als fractie iedereen, alle 22, zouden komen tot een goede samenwerking. Vervolgens is er nog een rij aan incidenten geweest die u allen kent als u de media heeft bijgehouden. En ook een aantal incidenten die u niet eens heeft meegekregen maar die wij wel intern hebben besproken maar ervoor gekozen hebben omdat vooral niet naar buiten te brengen gezien alle gevolgen van dien.

Voorzitter, op een gegeven moment gebeurt er weer wat en dan kun je naar de individuele situatie kijken en dan kun je constateren dat misschien die ene individuele situatie an sich nog niet voldoende is om te zeggen, er is een grens bereikt. Het gaat op het totale plaatje maar het gaat vooral om het toekomstplaatje. Het gaat erom of je er vertrouwen in hebt dat wij als partij, als wij als fractie een jaar verder zijn, wederom een jaar dichterbij de verkiezingen, of wij dan denken hier met zijn alle dat de situatie dan anders zal zijn en dat het staat of valt bij één constatering. Dat staat of valt bij de constatering of wij denken dat Rita Verdonk in staat is om haar rol als een hele goede nummer twee te willen spelen, een nummer twee in het belang van de partij, een nummer twee die af en toe bereid is een stapje opzij te doen maar ook bereid is een stap naar voren te doen om standpunten in positieve zin voor de fractie van de VVD voor de partij de VVD toe te lichten.

Mijn persoonlijke oordeel is geweest dat ik niet het vertrouwen heb dat over een jaar wij in die situatie zullen zijn. En ik had u vandaag willen horen als wij als fractiedonderdag naar buiten waren gekomen, en ik schets u maar het beeld, Mark Rutte en Rita Verdonk met zijn tweeën gearmd en dan op vrijdag

op de voorpagina van de krant. En we hebben het er weer eens over gehad dames en heren, enne nou we hebben een goed gesprek gehad we hebben er weer alle vertrouwen in en we gaan weer door. Op naar het volgende incident. Dat is dames en heren de situatie waarin wij hebben moeten oordelen.

En ja meneer Wiegel, ik accepteer alle gevolgen die eruit komen hoe pijnlijk ik ze ook vind maar ik geef u ook mee ik ben bereid, ik ben bereid om alles te ondernemen om een scheuring van deze partij te voorkomen. Maar alles wel in het licht van dat vertrouwen dat wij als fractie, dat wij als partij over een jaar niet in dezelfde situatie zitten. En ik ben van oordeel dat dat niet kan met een fractie in de samenstelling die we nu hebben. Dank u.

De heer van der Sande; dank u wel. Dames heren dank u wel. Ik wordt nu toch een beetje even in verlegenheid gebracht want er komen weer mensen bij de microfoon en ik wilde de beraadslaging had ik willen afsluiten. En ik zie de meeste mensen die dat betreft al aan de microfoon zijn geweest. Ik wilde eigenlijk u verzoeken gewoon van het woord af te zien. U heeft de mogelijkheid gehad. Ik wil alleen nog ons erelid de heer Gerrit Zalm het woord geven.

De heer Gerrit Zalm; ja ik ben een beetje terughouden geweest om het woord te vragen, in de eerste plaats omdat ik natuurlijk een junior erelid ben. Maar ook omdat ik zowel Rita Verdonk in de politiek heb gebracht als Mark Rutte. En het gaat me dus ook zeer aan het hart dat deze situatie nu ontstaan is. Ik wil even een side line noemen die misschien ook tegelijk de kern van het probleem is. Er wordt gezegd, dat komt allemaal door die partijvernieuwing dat we nu in de shit zitten, omdat we die rechtstreekse lijsttrekkersverkiezing hebben gehad, ik geloof daar niets van. In de eerste plaats, bij andere gebeurt het ook en loopt het goed. In de tweede plaats wil ik de analogie trekken van wat ik zelf heb meegemaakt.

In 2003 was ik lijsttrekker voor de VVD toen heb ik gezegd, ik wil premier worden. En verdorie die Balkenende die wordt het toch. Geheel ten onrechte. Ja, nu weten we het helemaal zeker. En toch ben ik in dat kabinet gaan zitten als tweede man, als vicepremier. Maar daar moet je die knop helemaal omzetten. Dan moet je daar niet zitten met het idee, hij zit op mijn stoel ik had er eigenlijk moeten zijn. En dat is heel belangrijk, als je die knop niet goed omzet dan is dat een continuering van alle problemen die er eerder waren. En dat is volgens mij de kern van de zaak. Ik geloof dus ook niet meer nadat er al zoveel lijmingen zijn geweest dat er nog een lijmpoging kans van slagen

heeft. Dan schuift het probleem weer voor ons uit, dan krijgen we weer een crisis en denken we van goh, hadden we nou maar eens helderheid geboden. En dan zijn we ook als VVD voor, helderheid bieden, besluiten nemen, daadkracht, helderheid. Dank u wel.

De heer van der Sande; dames en heren, alvorens de heer van Zanen en Rutte het woord te geven. Er zijn zes moties ingediend. De laatste nog een over de partijvernieuwing in de breedte. Heel kort de orde. Ik stel voor bij die motie ten aanzien van de partijvernieuwing dat het tijdstip vandaag sowieso er toe zal leiden dat de discussie over het rapport Dekker naar een andere datum zal moeten worden verplaatst. En ik stel hem voor dat die motie daar, dat daar ook in de breedte over partijvernieuwing kan worden gesproken anders zitten we hier om vanavond twaalf uur nog en dat gaan we denk ik niet allemaal in voltalligheid meemaken. Dan resteren er vijf moties over de actualiteit die wel vandaag besproken moeten worden. En dat zijn in volgorde van verstrekkendheid, de motie vier van de afdeling Nut, die zegt dat het besluit van de fractie moet worden teruggedraaid om Rita Verdonk uit de fractie te zetten, dat is de ene plus een commissie van goede diensten. Dan is er motie 1 ingediend door het liberaal netwerk, dat ligt daar dan, die eigenlijk zegt, constatering de commissie van goede diensten moet kijken, moet pogen om dit besluit terug te draaien. Dan is er motie nummer 5. Het voorstel van de heer Stolk en Wetering. Die zegt, we accepteren het besluit van de fractie, maar willen het maximale doen, eveneens weer wellicht met de ereleden, om Rita Verdonk een prominente plaats in de partij te geven en dus te behouden voor de partij, dat in volgorde. Daarna zijn de moties 2 over het fractievoorzitterschap en motie 3 over het hoofdbestuur ook nog aan de orde, die aangeven dat daar een wisseling moet komen. Ik wil nu eerst daarover, en totaal dus een reactie, het woord geven aan eerst van Zanen en dan Rutte. Ja.

De heer Jan van Zanen; voorzitter. De vraag van de heer Vlaanderen. Het antwoord is er natuurlijk ja op. Het is helemaal geen sprookje. Ik heb u donderdag en vandaag hier in het congres laten weten wat het hoofdbestuur, wat ik daar van vind. Ik heb daar inderdaad met u over gesproken. Het is wel is waar mijn verantwoordelijkheid niet maar ik voel het wel als mijn medeverantwoordelijkheid. Dus inderdaad ja, ik heb met hem gesproken. Ik was in de omstandigheid om er te zijn. Ik ben ook bij de fractie geweest. Ik ben niet verantwoordelijk maar ik voel me medeverantwoordelijk. Dat betekent dus ook iets als die motie 1 wordt aangenomen, heb ik u gezegd recht in uw gezicht, dat betekent dan zal ik ook mijn consequenties daaraan verbinden punt.

De heer van der Sande; en dan de heer Rutte als laatste.

De heer Mark Rutte; ja dank je, dank u voorzitter. Twee dingen. Ten eerste, er is iets gevraagd over de contacten op die donderdagochtend. Ik heb eerder gezegd, ik neem zelf de volle verantwoordelijkheid voor het daar genomen besluit om Rita Verdonk uit de fractie te zetten. Daarna heeft de fractie zich daarachter geschaard. En natuurlijk is het zo, natuurlijk is het zo dat ik ook ruggespraak hou met deze en gene ook in de top van de partij over dat soort belangrijke besluiten. Maar dat betekent niet dat zij dat besluit van mij nemen. Dat neem ik, en dat heb ik zelf genomen, uiteindelijk is dat mijn beslissing. Ten tweede, de moties die er liggen over bemiddeling. Ik zie daar geen heil in. En de mensen die mij kennen weten, ik ben erg gericht op samenwerking, ik ben erg gericht op goede harmonieuze verhoudingen. Ik denk dat ik die reputatie bij velen van u langzamerhand wel hebt. Maar er komt een moment dat je moet zeggen, genoeg is genoeg. Dus ik zie niks in een bemiddelingspoging, daar is het te laat voor er is geen vertrouwen meer dat het nog goed komt tussen de fractie en Rita Verdonk en daarom wil ik u vragen die motie niet te steunen. Dank u wel.

De heer van der Sande; dames en heren, dat brengt ons tot de stemming. En ik zeg nogmaals, we gaan het hebben over het de volgorde motie 4, 1, 5, 2, 3. Dat is abracadabra. Motie 4 is van afdeling Nuts onder, andere Nut, Brunssum, Meerssen waarin nogmaals gezegd wordt dat het besluit van de fractie moet worden teruggedraaid, de meeste verstrekkende hierdoor de heer Rutte net en ontraden is. We gaan eerst een keer volgens mij proefstemmen Gert. Nee we gaan niet proefstemmen. Excuus. Er is duidelijk behoefte aan een proefstemming. We gaan dus nog niet over deze motie stemmen, we gaan eerst proefstemmen en daarvoor geef ik het aan degene die het veel meer en veel beter begrijpt onze algemene secretaris Gert Scholte.

De heer Gert Scholte; dames en heren, we gaan zo meteen stemmen. We hebben geen proefstemming als zodanig voorbereid we gaan zo meteen maar ik ga het heel goed uitleggen zodat u foutloos deze moties ook zonder proefstemming kunt bedienen. Het gaat als volgt. U heeft ontvangen één kastje. Ja. U heeft ontvangen een pasje. U stop zo meteen het pasje in het kastje met het chipje naar boven. Zodra de voorzitter van de vergadering de stemming opent dan zegt hij stemming is geopend, dan zult u op dat kastje zien dat een groen lampje gaat branden. Op dat moment kunt u uw keuze maken. Ja het is al groen dus voor even te testen, u ziet dat het groen wordt.

We gaan altijd stemmen over de moties. U geeft u menig over de moties die wij ook hebben ingetypt en in de snelheid kan er een typefoutje ontstaan excuses van deze plek uit aan de indieners ervan. Maar het is snel ingetypt zodat u de motie kunt volgen. Als u voor de motie bent dan druk u op de toets 1. Daar staat ook een Griekse Y naast dat is het van yes.

Als u tegen de motie bent, dan druk u op twee en daar staan een N aan en die is van no way. We gaan dus stemmen over de moties. Leest u de motie goed. U heeft er goed over na kunnen denken. U gaat bepalen of u de motie wilt hebben of niet. Ben ik zo duidelijk? Ok. Dan gaan we een stukje sociale controle doen. U mag allemaal één stempas van uzelf hebben en twee machtiging. Dat betekent dat uw buurman of buurvrouw niet meer dan drie van deze pasjes in zijn of haar bezit mag hebben.

Als iemand meer pasjes heeft dan is het fout en gaan wij sociale controle toepassen. Nog één kleine toelichting. Er zijn heel veel mensen in de zaal het kan zijn dat u kastjes deelt met elkaar. Zolang het lampje brand kunt u een nieuw stempasje erin stoppen om dan wederom op dat nieuwe stempasje te stemmen. Maar er kunnen maximaal bij één stemronde vijf keer een pasje in gestopt worden. Maar u heeft er maar drie als het goed is. Ok. We doen het heel rustig aan. De notulencommissie loopt in de zaal als u een probleem heeft dan steekt u uw hand op en dan komt men naar u toe. De tekst van de motie komt zo meteen nogmaals op het scherm. En dan geef ik het woord nu aan de voorzitter om het stemproces te begeleiden.

De heer van der Sande; nou dames en heren, daar gaan we dan. We nemen ook wat tijd omdat er best wel wat kastjes gedeeld zullen moeten worden. Maar ik verklaar hierbij. U ziet de motie nu op het scherm. Motie 4 ingediend door Nut, Brunssum, Meerssen. Kunt u het lezen allen? Dan ga ik hem lezen.

De VVD ter vergadering bijeen te Veldhoven 15 september 2007 constaterende dat de beslissing van Mark Rutte om Rita Verdonk uit de Tweede Kamerfractie van de VVD te zetten. Twee signalen van de partijleden uit heel het land die dreigen de partij te verlaten door het gedwongen vertrek van Rita Verdonk. Overwegende dat de scheuring in de partij die nu dreigt ongewenst is spreekt als haar mening uit dat de beslissing van Mark Rutte om Rita Verdonk uit de Tweede Kamerfractie wordt teruggedraaid. En twee dat het hoofdbestuur de schade repareert en hierbij Hans Wiegel en Frits Bolkestein consulteert. Dat is de motie. En dames en heren de stemming is geopend.

De stemming is nog steeds geopend. Heeft iedereen gestemd. Of wie heeft er niet gestemd? Nee, er wordt nog even gevraagd. De stemming is nog steeds geopend. Er ligt hier een kastje voor. Er wordt nog gestemd.

Dames en heren de stemming is nog steeds geopend. Heeft iedereen gestemd? Wie heeft er nog niet kunnen stemmen? Achterin. Kan dit kastje er naar toe, dat doe ik wel met mijn collega. Achterin is nog niet gestemd. Heeft men daar ondertussen kunnen stemmen? En ik kijk de zaal rond en neem er meer tijd voor dan gebruikelijk maar het is een hoge opkomst. Hoge opkomst en ik wil dat iedereen de mogelijkheid heeft om te stemmen.

Wie heeft er nog niet gestemd? De mensen die rondlopen. Niet gestemd, hand omhoog graag. Ik zie niemand meer met de hand omhoog dat hij of zij niet gestemd heeft. En dat zou wat mij betreft betekenen dat ik bij deze de stemming sluit. De uitslag komt zo op het scherm.

Dames en heren, u heeft allemaal kunnen zien maar ik zeg het nog eventjes. Voor de motie naar uitgebracht 383 stemmen de bijna 35% tegen de 715. De motie is verworpen en ik verzoek alle dames en heren van de pers waarvan ik me kan voorstellen dat natuurlijk ook hun werk is maar we hebben nog vier moties te gaan en die zijn van eminent belang voor deze partij vergadering. Ik wil u echt verzoeken onze stemming te laten afronden.

Dames en heren, met respect en waardering voor uw werk maar wij gaan door met de stemming. Dames en heren van de pers wilt u er is nog een motie met een verstrekkende stelling. Die willen we de gewoon in stemming brengen en daarna kunt u uw werk weer aan het einde van de stemmingen allemaal doen voor vijf moties maar het is eerst vooral een ledenvergadering waar u van harte welkom bent maar het is een ledenvergadering.

Dames en heren we gaan over op motie nummer 1 ingediend door het liberaal netwerk en die is nu op de monitor te zien maar ik ga hem weer voorlezen. De VVD in vergadering bijeen 15 september 2007 te Veldhoven constaterende dat de VVD momenteel in een crisis zit. Twee. Het besluit van de VVD Tweede Kamerfractie om Rita Verdonk uit de fractie te zetten heeft bij veel VVD leden en ook VVD kiezers tot onbegrip geleid. Overwegende dat er heel veel liberaal potentieel in Nederland aanwezig is.

Twee. Voorkomen moet worden dat de VVD als volkspartij verscheurd wordt in twee bijna even grote eenheden.

Drie. Dat het liberale huis veel kamers kent.

En vier, de scheuring van de kamerfractie ook tot scheuringen van andere VVD fracties zal leiden. Draagt het hoofdbestuur op de eenheid te herstellen

door een commissie van goede diensten te benoemen die het besluit van de Tweede Kamer van donderdag 13 september herziet, valt te lezen, een poging doet dat te herzien, uit de toelichting. Ook deze motie is ontraden door de fractie zeg ik evengoed.

Dames en heren we gaan hier dus weer stemmen en ik wou de stemming bij deze openen. Groen ja. Rood nummer 2 is tegen. Dames en heren heeft iedereen kunnen stemmen. Wie heeft nog niet gestemd? Wie heeft nog niet gestemd? Ik zie geen vingers. Ik zie nog één. Wie heeft er nog niet gestemd. Er wordt nog stemhulp verleend. Ik zie een hand dat klopt. Ik houd hem gewoon even open. Stemming blijft gaande. En ik vraag weer. Zijn er nog mensen die niet gestemd hebben? En ik zie hoewel mijn blik beperkt is voor mensen die werken. Ik zie geen handen meer. De stemming is dan hierbij gesloten. En meteen de uitslag. Dit is motie 1. Ja dat is motie 1. De motie verworpen. 413 stemmen voor 680 tegen, 62%.

Ik wilde graag naar de volgende motie toe gaan. En dat is de laatste motie 5. Het voorstel van Stolk en Weterings. Mag ik de tekst van die motie ook in beeld? Dat is deze motie. Dan moet je hem niet weghalen want dan snap ik hem niet. Fred hij is goed lettertype doet er even niet toe. Motie 5, ingediend door Weterings, Stolk, Bouvy en van de Vorst. De VVD algemene vergadering bijeen 15 september te Veldhoven gehoord de discussie over de actuele ontwikkelingen, overwegende dat een klemmend beroep gedaan moet worden op Rita Verdonk om actief en vooraanstaand lid van onze partij te blijven, verzoekt ereleden van de VVD om gezamenlijk het gesprek met Rita Verdonk over het beroep van de algemene vergadering met haar aan te gaan. Dames en heren, dit is motie 5 en ik zie daar mensen zwaaien maar ik wil gewoon gaan stemmen eigenlijk. Dan één van orde begrijp ik.

De heer....; zowel, de partijleider als de voorzitter van het hoofdbestuur hebben geen menig gegeven over deze motie en ik zou het wel op prijs stellen. Tenzij ik heb moeten begrijpen dat Mark Rutte ook vindt dat er niet een beroep gedaan moet worden op Rita Verdonk om lid te blijven van onze Partij.

De heer van der Sande; microfoon 2. Mark kom hier maar even, podium. Je moet gewoon naar het podium toe. Voor alle duidelijkheid het oordeel van de voorzitter voor de Tweede Kamerfractie.

Mark Rutte; hij doet het. Ik heb heel duidelijk aangegeven dat ik deze motie zó interpreteer dat deze motie alleen kan worden uitgevoerd als Rita Verdonk haar zetel in de kamer opgeeft en dus lid van de partij blijft. Dat dan aan de orde is wat hier staat. En dan ben ik daarvoor.

De heer van der Sande; goed en het voorstel van het hoofdbestuur heeft ook.

De heer.....;aan de heer Weterings geheel eens en natuurlijk met in acht neming van de gemaakte opmerking door Rutte net.

De heer van der Sande; punt van orde bij microfoon 5 begrijp ik. Microfoon 5.

De heer Gerrie Haasma, kamercentrale Friesland. Ik wil de vergadering nog op het hart drukken dat dit de laatste kans is om Rita Verdonk binnen te houden. Als we deze motie, het is een stemverklaring geef ik eerlijk toe, maar als we deze motie verwerpen dan is ook alle kans om Rita Verdonk binnen te houden, is verloren gegaan en Berend Stolk heeft terecht geprobeerd om middels deze motie Rita Verdonk behouden te laten voor de club.

De heer van der Sande; dank u, en mag ik. Dank u voor deze stemverklaring en de motie wordt ook met de woorden zoals gegeven. Kunt u mij beter horen?

Ik wilde stemming hebben over deze 5. En die wordt dus positief geadviseerd door zowel de fractievoorzitter en de Tweede Kamerfractie als de voorzitter van het hoofdbestuur. Orde voorstel nummer 3. Microfoon nummer 3. Microfoon nummer 6 begrijp ik.

De heer...; dank u wel meneer de voorzitter. Ik wou graag een punt van orde maken en verzoeken om herstemming omdat er tijdens de stemming discussie gevoerd wordt en nu een gedeelte al een stem heeft uitgebracht en het andere gedeelte niet.

De heer van der Sande; even voor alle duidelijkheid. Ik heb nog geen stemming geopend over deze motie. Excuus. Dan gaan we herstemmen.

De heer...; voorzitter, even vanuit het stembureau. Inderdaad ik zie groene lampjes branden en ik zie ook apparaten zonder licht. Dus alles moet uit en weer opnieuw aan.

De heer van der Sande; dank u wel. Naar de techniek.

De heer...; ik wil graag even met de regie afspreken dat de stemming pas wordt geopend op het moment dat de voorzitter van deze vergadering die tekst heeft uitgesproken.

De heer van der Sande; en dan maar hopen dat techniek naar mij luistert. En deze schijnt het ook weer te doen. Dames en heren, als voorste van de vergadering verklaar ik bij deze de stemming geopend. Ja wel degelijk met vertraging. En ik kijk rond. Ik zie nog een hand omhoog. En er wordt naar toe gelopen. Er zijn nog mensen die nog niet gestemd hebben. Er zijn nog mensen die nog niet gestemd hebben. Ja daar wordt al hulp verleend. De stemming is nog steeds geopend. Vóór de motie is, groen 1. Tegen de motie 2 nee. Dames en heren, heeft er iemand nog niet gestemd? Ik zie geen handen en daarmee verklaar ik deze stemming voor gesloten. En de motie is aangenomen met 759 stemmen vóór en 330 stemmen tegen.

Dames en heren we hebben nog twee moties te gaan en ik verzoek u allen, en in het bijzonder de dames en heren de koningen der aarde die hier hun werk doen, om toch ons de mogelijk te geven onze algemene vergadering af

te ronden. Er zijn nog twee relevante moties aan de orde dames en heren. En ik wil met name mensen die een interview afnemen verzoeken hun werk op een ander moment voort te zetten. Laat ik daar even heel scherp in zijn. Radio, tv maakt mij niet uit dat doet u maar ergens anders. Wil de journalist die de heer Wiegel interviewt gewoon weggaan daar? Er wordt hier nog niet gewerkt er wordt niet geïnterviewd. En gelukkig heeft de algemene secretaris een technisch punt.

De heer...; dames en heren ik krijg een seintje van de stemcommissie dat mensen het pasje in een kastje doen, dat is fantastisch, stemmen en vervolgens het pasje in een ander kastje doen en dan nog een keer stemmen. Dat mag maar het heeft geen enkele zin want je kunt maar één keer stemmen.

De heer van der Sande; goed weer een paar mensen teleurgesteld. Dames en heren ik verzoek u nog even aandacht. Er zijn nog twee relevantie moties die in stemming moeten worden gebracht. Motie 2 en 3. We beginnen bij motie 2. Mag ik de tekst daarvan in beeld? Wederom ingediend door het liberaal netwerk. Constaterende dat de VVD zich onvoldoende profileert. Dat typische liberalen VVD onderwerpen door andere partijen zijn opgepakt. Overwegende dat binnen de fractie tussen een aantal leden het vertrouwen ontbreekt. Dat in een liberale volkspartij niemand moet worden weggestuurd. Ook in het verleden contradicties bestonden tussen de leden en dat daadkrachtig leiderschap niet zichtbaar is. Doet een dringend beroep op de VVD Tweede Kamerfractie om een voorstel te kiezen die de eenheid voor deze kamerperiode kan bewaren en voldoende leidinggevende capaciteiten heeft. Daarmee bedoelt men dus een wijziging.

De motie wordt ontraden vanuit Tweede Kamerfractie begrijp ik. Ik wil even kijken dames en heren. Ik verklaar de stemming voor geopend. Ik kijk weer rond naar mensen die nog niet gestemd hebben. Ja het is dezelfde heer in het midden, daar kan ook dezelfde heer Bakker weer naartoe om te helpen. Ik laat de stemming gewoon nog even open. Ik laat de stemming open. Zijn er mensen die nog niet gestemd hebben? En ik zie geen handen dan verklaar ik hierbij de stemming voor gesloten. De motie is verworpen met 375 stemmen vóór en 701 tegen.

Dames en heren nog één motie moet nu in stemming komen en dat is motie nummer drie en dat is de laatste van vandaag. Ik wil daar gewoon even de tekst in beeld hebben. Motie nummer 3. Eveneens ingediend door het liberaal netwerk.

De VVD in algemene vergadering bijeen 15 september Veldhoven. Constatende dat de VVD naar buiten toe momenteel een verscheurd beeld toont. Dat de burgers en leden zich niet meer herkennen in onze democratische volkspartij overwegende dat het hoofdbestuur reeds in mei en juni is geattendeerd op deze situatie. Dat het hoofdbestuur signalen vanuit de achterban onvoldoende heeft laten meewegen. Dat nu voor de tweede keer een afsplitsing binnen de VVD is waar te nemen. Dat meer leiding moet worden gegeven aan de partij. Draagt het hoofdbestuur op de zetels ter beschikking te stellen en een voorstel te benoemen die voldoende gezag en status heeft om de VVD weer op de juiste koers te zetten en naar rustiger vaarwater te leiden.

Het hoofdbestuur ontraadt de motie, ook de fractievoorzitter van de Tweede Kamer doet dat, dat eerste is minder verwonderlijk dan het tweede. Dames en heren ik open de stemming. Dames en heren. zijn er nog mensen die niet gestemd hebben? Ik zie een hand daar achterin kan iemand, voor mij rechts achterin, voor de andere links achterin, gaan. Zijn er nog mensen die niet gestemd hebben? Nog steeds. Ik houd hem open. Achterin het gang pad vlak bij de heer Koos de Loof. We houden de stemming nog gewoon open.

Dames en heren, heeft er nog iemand nog niet gestemd? Ik kijk weer rond en ik zie geen handen meer dat betekent dat iedereen gestemd heeft. De stemming is gesloten. De motie is verworpen. 572 stemmen tegen en .. Dames en heren, het lijkt mij dit moment verstandig dat we even de benen gaan strekken, plassen wat al niet meer zij, ik schors even de vergadering voor een minuutje of twintig.

De heer Jan van Zanen; ik zou u willen vragen en het volgende willen voorstellen qua orde, dames en heren. Dat is dat wij de agendawijzigingen, huishoudelijke reglement met het oog op de wijze van kandidaatstelling voor waterschappen waar een aantal wijzigingsvoorstellen en vragen over zijn gesteld. Het kandidaatsreglement waterschappen en dan van de huishoudelijke vergadering het jaarplan en de begroting inclusief de wijzigingsvoorstellen te bespreken. Behoudens die voorstellen die zien op het rapport van de commissie Dekker en zo snel mogelijk u een voorstel te doen over het hervatten van deze 123^e vergadering hoewel het financieel buitengemeen slecht uitkomt zo mogelijk dat dit jaar nog te doen. En dan helemaal aan het slot dan zal Mark Rutte nog iets zeggen. En de rest stel ik voor vandaag niet verder te behandelen. Het is inmiddels kwart voor vier. Iemand over deze orde? Dus dit is akkoord. Dames en heren wilt u gaan zitten? Wilt u uw plaatsen innemen? En jij ook Henk.

Dames en heren, plaatsen innemen. Aan de orde is een algemene vergadering van afgevaardigden. Dus alle afgevaardigden mogen niet meestemmen. Aan de orde is de wijziging van het huishoudelijk reglement. U heeft het gelezen, het staat op bladzijde vijf. Door de nieuwe wijze van kandidaatstelling voor waterschappen moeten in de statuten en het huishoudelijke reglement de waterschapscentrales een plaats krijgen. Hierop zijn vijf wijzigingsvoorstellen ingediend. Allereerst volgnummer 188 van de afdeling Utrecht en die staat op bladzijde vier van het boekje amendementen 123^e algemene vergadering. Het advies van het hoofdbestuur is ontraden, wenst iemand daarover het woord? Dat is niet het geval? Dat is wel het geval, neem me niet kwalijk, waar is een microfoon? Microfoon 4. Dames en heren mag ik aandacht? Microfoon 4. Aan de orde is. Mensen die willen kletsen kan ik me best voorstellen maar doe dat dan buiten. Aan de orde is volgnummer 188 een motie van de afdeling Utrecht inzake de wijzigingen van het huishoudelijke reglement, eerste termijn microfoon nummer 4. Dames en heren mag ik aandacht. Wilt u uw naam zeggen.

Mevrouw Judith Tielen, ik ben voorzitter van de afdeling Utrecht de indiener van dit amendement. Ik begrijp niet helemaal waarom het hoofdbestuur het ontraadt, maar dat maakt niet uit. Wij denken dat het niet verstandig is om de waterschapcentrales te belasten met de gedachtes om überhaupt de keuze te moeten maken om een ledenraadpleging te houden en die dan als de keuze ja is ook nog helemaal uit te voeren. Laten we het niet allemaal moeilijker maken dan het is en dat gewoon eruit te halen. Dat was onze amendement.

De heer Jan van Zanen; wie wenst nog meer het woord. Reactie van het hoofdbestuur? Algemeen secretaris

De heer Gert Scholtes; ja ik begrijp dat die vraag komt maar die vraag, mevrouw Tielen, loopt eigenlijk vooruit op de principiële discussie die wij willen gaan voeren over het systeem van ledenraadplegingen en waarop je die dan van toepassing wil laten zijn. We hebben bij de opstelling van het reglement van de waterschappen gekozen om de systematiek zoals die is niet aan te passen want daarmee zouden wij als hoofdbestuur vooruitlopen op een discussie die we hier met u allen willen gaan voeren. Vandaar dat het reglement zelf de mogelijkheden heeft als het reglement voor de gemeenteraadsverkiezingen. Het is facultatief, waterschapcentrales kunnen zelf besluiten of zij een ledenraadpleging willen organiseren ja of nee. Maar het principe is nog steeds volgens de reglementen gelijk aan gemeenteraad.

De heer Jan van Zanen; Tweede termijn microfoon nummer 4.

Mevrouw Judith Tielen; niet om vervelend te zijn maar in het rapport van de commissie Dekker staat ook dat over langere lijsten de ledenraadpleging dat werkelijke herzien moet worden dus of het echt vooruitlopen is weet ik niet. Laten we nou alstublieft de waterschapcentrales er niet mee belasten.

De heer Jan van Zanen; wie nog meer? Microfoon nummer 1.

De heer van Pruisen, kamercentrale Haarlem; ik wil het advies van de afdeling Utrecht om het amendement van harte ondersteunen. Laten we nu hier op dit vlak bij verkiezingen waar de leden waarschijnlijk heel weinig mensen kennen toch vooral hier geen ledenraadpleging over houden.

De heer Jan van Zanen: tweede termijn tenslotte en dan stemmen. Gaat u gang.

De heer Gert Scholtes; ik kan mij de opmerking van de heer van Pruisen en mevrouw Tielen heel goed voorstellen. Wij hebben ook binnen het hoofdbestuur hierover nagedacht, maar we willen het absoluut zuiver houden. We willen op geen enkele wijze, welke verkiezingen dan ook, een andere systematiek vooralsnog dan de geldende hanteren omdat we niet willen als hoofdbestuur vooruit lopen op datgene wat we straks met elkaar gaan bediscussiëren. Het advies van de commissie Dekker lange lijsten, ik snap het allemaal wel maar principieel willen we daar niet op vooruitlopen door nu anders te besluiten.

De heer Jan van Zanen; Goed. Ik kijken even naar mevrouw Tielen. Wenst u stemming? Judith laat je even zien want ik kan je niet zien. Ja, je wil stemmen. Je knikt ja. Ok. Dan gaan we stemmen maar dat ligt ook aan de secretaris begrijp ik?

De heer Gert Scholtes; ja, stemming. Dit gaat over de algemene vergadering van afgevaardigden. Daarvoor heeft u witte stempasjes. Dus alleen de mensen die witte stempasjes hebben kunnen zo meteen stemmen. De mensen die een blauw stempasje hebben kunnen het wel proberen maar dat werkt ook niet, alleen de witte stemmen. Ik wijs er ook nog even op dat voor de wijziging van de statuten van het huishoudelijk reglement er een tweederde meerderheid nodig is. Ook dat is even reglementair belangrijk om vooraf mee te delen.

De heer Jan van Zanen; Goed dames en heren aan de orde is volgnummer 188. Ik kijk even om me heen want ik ga zo aan de regie vragen of het kan. Het kan. Is de tekst zichtbaar? Dat is het geval. Ik lees voor een wijziging te bespreken binnen de 123^e Veldhoven. Constateerend dat over meende gesprek over mening uit. Nee dat staat er helemaal niet. Originele tekst. Ontraden. Toelichting. Nou u begrijpt het. Men wil geen facultatieve ledenraadpleging. Wie daar voor is stemt voor deze motie, wie er tegen is stemt daar tegen. Stemming is geopend. Het is de algemene vergadering van afgevaardigden dus witte stempasje. Hebben de witte stempashouders allemaal kunnen stemmen. Mag ik de stemming gaan sluiten? De stemming is nu gesloten. De motie is verworpen. Dan gaan we over dames en heren naar de volgende bladzijde. Dat is een vraag van de afdeling Utrecht.

De heer Pruisen; heeft u gezien hoeveel stemmen er zijn uitgebracht?

De heer Jan van Zanen; Yes. Meneer de secretaris. Ja zegt u het maar.

De heer Pruisen; Is het niet handig dat die afgevaardigden die hier in de zaal zijn even de gelegenheid kregen om stemkaarten op te halen want blijkbaar is bij andere afdelingen hetzelfde gebeurd als bij mij. Ik ben stom genoeg vergeten aan het begin van de dag wel mijn eigen stempas, maar niet mijn pas als afgevaardigden op te halen. En ik vrees dat, dat met heel veel mensen gebeurd want er zijn maar 40 stemmen uitgebracht.

De heer Jan van Zanen; ok. Ik begrijp het.

De heer Gert Scholtes; ja dat zou betekenen dat we de vergadering nu moeten schorsen om mensen in de gelegenheid te stellen die stempassen op te halen.

De heer Jan van Zanen; en ik wou tegen u bijna zeggen. Foei. Had ik van u niet verwacht. Is dat zo? Zijn er mensen. Ik vind het heel sympathiek hoor maar ik kan niet zien of ze nou nog binnenkomen of er niet zijn. We laten het zo. Akkoord. We schorsen voor een enkel ogenblik. Voor de techniek, dus de stemming is nog niet klaar, definitief zal ik maar zeggen. Maar misschien kunnen we de vragen wel al gaan beantwoorden. We komen zo nog even terug op de stemuitslag over het eerste amendement volgnummer 188. Bij volgnummer 187 heeft afdeling Utrecht een vraag gesteld en die is beantwoord. Ik kijk even in de zaal. Is de vraag bevredigend beantwoord?
Microfoon 1. Mevrouw Tielen

Mevrouw Tielen; dank u wel meneer van Zanen. Ja wij vinden de vraag voldoende beantwoord.

De heer Jan van Zanen; daarmee afgehandeld? Dan gaan we over en dat kunnen we misschien wel alvast bespreken. Volgnummer 140 van de afdeling Rotterdam. We komen dus nog terug op de stembusuitslag van de allereerste. Volgnummer 140. Advies is ontraden. De kamercentrale Rotterdam is de indiener. Wenst iemand het woord? Wenst iemand het woord? Is dat het geval? Nee. Stemt u in met het voorstel van het hoofdbestuur. Wenst u stemming? Nee. Dus conform het voorstel van het hoofdbestuur besloten. Ja.

Dan volgnummer 191. Het voorstel van het hoofdbestuur is overnemen. Kan de vergadering daarmee instemmen. Wenst iemand het woord? Dan is dat het geval. Conform besloten. En ten slotte volgnummer 107 van de kamercentrale Amsterdam. Het hoofdbestuur stelt voor de strekking over te nemen. Ik kijk met name even naar Amsterdam. Is dat akkoord? Wenst iemand stemming? Dan is dat conform besloten. Dan voordat we overgaan naar een volgende agenda punt check ik even of de stemcommissie als iets kan zeggen over de stemming over het allereerste amendement nummer 188. Stemcommissie kunt u ons al uitsluitel geven daarover? Regie? Dat is niet het geval? Dan wacht ik nog even. Dan houdt ik dat punt nog even aan.

Dan dames en heren gaan we over naar agenda punt twee. Dat is het kandidaatstellingsreglement waterschappen. Daar is een motie over ingediend. Een motie nummer. Volgnummer 200 die kunt u vinden op bladzijde 9 van de afdeling Leiden. Het hoofdbestuur stelt voor over te nemen. Wenst iemand hierover het woord? Wenst iemand stemming? Dat is niet het geval. Dan stel ik voor conform te besluiten.

Dan dames en heren ik kijk nog een keer naar de stemcommissie, kan er iets gezegd worden over de allereerste stemming over de allereerste amendement? Nog niet? Ok. Gaan we over naar agenda punt drie. Het vaststellen van het jaarplan over 2008. En daar is het eerste amendement denk ik volgnummer A op bladzijde 10 van de afdeling Bloemendaal. Advies van het hoofdbestuur is. de strekking over te nemen. Wenst iemand daarover het woord? Daar wenst iemand het woord over. Microfoon 4. Mevrouw Tielen.

Mevrouw Tielen; ik heb misschien niet goed opgelet maar wij als Utrecht hadden een motie voor een ordevoorstel ingediend over de behandeling van deze drie onderwerpen. Het jaarplan, de begroting en de reactie op het

rapport commissie Dekker. Omdat wij ervan overtuigd zijn dat de beslissing die in de reacties op het rapport op de commissie Dekker worden genomen rechtstreeks verband houden met het jaar.

De heer Jan van Zanen; microfoon 4. Nu is het microfoon, wat is het? 1
Judith?

Mevrouw Tielen; 1. Dus daarom wilden we eigenlijk graag eerst een reactie van het hoofdbestuur op het rapport van de commissie Dekker bespreken alvorens het jaarplan te bespreken. Alleen waar dat gebleven is weet ik niet.

De heer Jan van Zanen; maar zullen we het zo doen hé, ook gelet op de huidige situatie. Je ziet in het voorwoord van het jaarplan, zowel als van de begroting, dat wij rekening wensen te houden met datgene wat de partij uiteindelijk zegt over de adviezen en onze reactie daarop van het hoofdbestuur. Dat betekent dat als wij, of dit jaar nog of uiterlijk begin volgend jaar, over het rapport de uitwerkingsvoorstellen van het rapport van de commissie Dekker spreken dat wij dan nog voldoende tijd hebben om en in jaarplan en in begroting die dingen aan te passen en te herprioriteren die waartoe de algemene vergadering uitspraak over de uitwerkingsvoorstellen aanleiding geeft. Met die formulering denk ik dat u maximaal wordt bediend. Wij hebben namelijk wel een kader nodig om op te werken zowel inhoudelijk, jaarplan onder alle voorbehouden en een begroting. Dus ik dring er op aan om dit wel vandaag vast te stellen met dit voorbehoud.

Mevrouw Tielen; ja maar laten we het dan gewoon nu zeg maar bij handen klappen aannemen want niemand heeft meer zin hele diepgaande discussies te houden terwijl ik wel een aantal moties heb ingediend namens de afdeling die echt wel wat diepere discussies nodig hebben. En sterker nog het kader wat jullie nodig hebben nog veel scherper kunnen maken.

De heer Jan van Zanen; ik stel voor dat we even kijken afhankelijk van het onderwerp, ik kan me dat met name zo bij. Want je hebt twee vragen gesteld. A, B en C. u niet maar de afdeling Utrecht, dan nog een motie D van Utrecht en bij de begroting motie E en F allebei uit Utrecht dat u beoordeeld of u het nu wenst besproken te hebben of later zo kunnen we het namelijk ook doen.

Mevrouw Tielen; en dan denk ik dat het allemaal aanhouden wordt eerlijk gezegd.

De heer Jan van Zanen; Ok dat horen we zo. Toch nog steeds aan de orde. U mag u mag. Toch nog steeds aan de orde jaarplan 2008 volgnummer A. ingediend, te vinden op bladzijde 10, ingediend door de afdeling Bloemendaal. Gaat u gang. Microfoon 5.

De heer Boelen, afdeling Rijnwoude; ik wilde graag het voorstel van Utrecht onderstrepen. Het lijkt mij namelijk veel zuiverder of we vandaag gewoon met applaus het jaarplan begroting vast te stellen en dan naar aanleiding van het plan van de commissie Dekker om naar aanleiding daarvan de aanpassingen te doen zodat u wel u kader hebt en wel u begroting hebt, dus alles kort door kan wandelen. Dat is veel simpeler, veel eenvoudiger dan ons nu allemaal te vermoeien met van alles en nog wat.

De heer Jan van Zanen; dat vind ik een heel sympathiek voorstel. Maar dat is dus een ordevoorstel. Dat betekent dat wij de wijzigingsvoorstellen c.q. vragen meenemen na het vervolg van de 123^e algemene vergadering maar dat u wel de begroting en het jaarplan vaststelt. Maar ik geef dat in bespreking. Microfoon nummer 1.

De heer Bezemer; afdeling Rotterdam; op zichzelf kan ik het met het voorstel van de vorige spreker geheel eens zijn maar we hadden het over dat nummer 10 van Bloemendaal dat achten wij, in Rotterdam althans, wel aan de ene kant sympathiek aan de andere kant volstrekt overbodig en zelfs gevaarlijk. Als wij zoals hier gezegd wordt de punten A, B en C dergelijke harde doelen voor het hoofdbestuur gaan stellen, zeg maar 5% leden erbij 10% kamerleden, je doet maar wat, op die manier kunnen wij op een goed moment ieder hoofdbestuur weg krijgen en dat kan toch niet de bedoeling zijn. Dat het hoofdbestuur uiteraard naar al deze mooie dingen streeft en zich daar voor inzet. Een inspanningsverplichting, dat vinden wij prachtig, maar om dit echt in harde kaders en doelen vast te leggen lijkt ons bijzonder onverstandig. Dus wij zouden, met alle sympathie voor de gedachte, zouden wij het toch met kracht willen afwijzen. Dank u.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Bezemer. Dat is dan alvast een voorbode voor de volgende behandeling. Ik stel nu aan de orde. Het punt van orde zoals zojuist gemaakt inhoudende dat we de wijzigingsvoorstellen c.q. vragen A, B, C en D op het jaarplan 2008 en de moties E en F op de begroting dat we die doorschuiven naar het vervolg op deze 123^e algemene vergadering en dat we nu het jaarplan en begroting conform het voorliggende voorstel aannemen. Dat is het ordevoorstel. Bent u het daar mee eens?

U heeft nog een punt want anders dan zijn we heel snel klaar. Gaat u gang. Mag ik microfoon. Ik vermoed dat, dat 1 is. Microfoon 1 is. Gaat u gang

De heer Boeink: Bloemendaal; ja wij kunnen daarmee leven op dit ordevoorstel als de voorstellen die wij hebben ingebracht dan behandeld gaan worden als onderwerp van het nieuwe jaarplan.

De heer Jan van Zanen; goed, dan is hiermee het jaarplan vastgesteld. En dan is ook agenda punt 4, de begroting 2008, hierbij vastgesteld. Dat klopt? Goed. Dames en heren dan komt er bijna een einde aan deze algemene vergadering. Wat moeten we nu nog doen. O ja, dan wil ik nog even horen van de stemcommissie, ik wil het nu wel weten want ik ga de vergadering zo sluiten? Ok, nou dan, Koos weet je het al? En dat is stemming opnieuw doen?

Ok. Dames en heren dan vraag ik u opnieuw aandacht voor het aller-allereerste amendement behorende bij agenda punt 1. Op bladzijde 4 van uw stukken volgnummer 188 daar heeft de discussie al over plaats gevonden. Het is ontraden maar ik vraag u opnieuw, en dan gaat het om de witte stempashouders, want het is de algemene vergadering van afgevaardigden, om de witte stempashouders dat die gereed moeten zitten en dat we nu gaan stemmen over dat volgnummer 188 opnieuw. Kan ik de stemming openen? De stemming is geopend, kunnen we de tekst zien, is dat nog mogelijk? Dames en heren afgevaardigden kan ik de stemming sluiten? Nog niet. Ok. Dan gaan we rustig even door. Alleen de witte stempashouders mogen stemmen. Het kan? Nee. Stemcommissie microfoon 6. Regie. Microfoon 6.

De heer...; voorzitter ik heb hier een weigerende pas en dat zijn twee stemmen. En men stelt prijs op stemming. Een witte pas die weigert. Kastje doet het maar de pas weigert.

De heer Jan van Zanen; Ok dan gaan we even schorsen weer. We gaan even schorsen. Dat wordt hersteld.

De heer Gert Scholtes: We gaan het als volgt doen. We gaan handmatig stemmen. Dit is toch de laatste stemming. We maken nu twee bakken want ik wil de vergadering niet ophouden. We maken twee bakken. Voor, tegen. U gooit u stempasje, want het is de laatste, in de juiste bak en we tellen gewoon handmatig, althans de stemcommissie telt dan eventjes achteraf de stemming op dan houden wij de vergadering ook niet op.

De heer Jan van Zanen; is dat akkoord voor wat betreft u? Ja. Dames en heren met de witte stempasjes er komt dus iemand met een bak langs. En daar wachten we dan even op. Kijk daar komen de heren denk ik in dit geval. De heren die gaan eerst vragen om alle voor stemmers.

Er komt een bakje met voor stemmers. Wie is voor? Komt u hem inleveren? of kunnen we hem ophalen? Voor het amendement 188. Daar is nog een voor stemmer. Hebben alle voor stemmers hun stem uitgebracht? Dan nu het bakje met tegen stemmers, witte stemmen. Dat staat op die kaartjes. Zijn alle tegen stemmen opgehaald? Nee, nou rustig, rustig er gebeurd niks ik kan toch niks doen ik kan niks afsluiten niks stoppen. Nee dit is een bakstemming. Ja, alle tegen stemmers. De witte stempashouders hebben het ook allemaal ingeleverd? Eenmaal andermaal. Ok. Dan gaat de stemcommissie nu tellen. Tot de uitslag daar is schors ik de vergadering voor een enkel moment.

Dames en heren de uitslag van de stemming is als volgt. Voor het amendement zijn 50 stemmen uitgebracht. En tegen 138. Het voorstel is dus verworpen. Ok. Daarmee is die stemming ook gehad. Dames en heren. Dan zijn we aan het einde gekomen van dit deel van de 123e algemene vergadering. Ik stel voor dat we Mark Rutte, Mark, nog even kort in de gelegenheid te stellen om een slotwoord te doen en dat ik daarna de vergadering schors tot een later moment om over de voorstellen van de commissie Dekker te spreken. Mark Rutte, dames en heren.

De heer Mark Rutte; dames en heren, ik heb net ook tegen de media gezegd dit is een hele moeilijke dag voor ons allemaal. Ik beschouw dat ook niet als een overwinning. Ik beschouw het als het begin van herstel, er moet ontzettend veel gebeuren en daar heb ik u allemaal bij nodig om de partij bij elkaar te brengen weer de komende weken en maanden. Ik krijg gelukkig veel positieve signalen ook van mensen die het oneens waren met het besluit vorige week dat ze daar een positieve bijdragen aan willen leveren. Dat zal hard werken zijn voor ons allemaal.

Ik begin daarmee aanstaande woensdag dan hebben wij de algemene politieke beschouwingen en ik ga u niet verklappen wat ik daar ga zeggen, maar het zou zo maar kunnen dat we daar aandacht zullen vragen voor het economische beleid van het kabinet. Voor het feit dat de uitgaven omhoog gaan, dat de inkomensverschillen worden verkleind, dat de belastingen omhoog gaan en dat mensen die hard werken er in koopkracht op achteruit gaan terwijl de economie aan het groeien is. Dat is nog nooit gebeurd in de recente Nederlandse geschiedenis dat de economie groeit en de koopkracht daalt, daar moet je echt je best voor doen, dat moet je echt willen, dat is

technisch lastig, ze krijgen dat voor elkaar, ik heb daar technisch bewondering voor maar het is heel slecht.

Het is niet alleen slecht voor die hardwerkende Nederlanders, het is ook slecht omdat het een sfeer in het land creëert waarin succes niet beloond wordt waarin mensen zeggen, ach, doe maar gewoon dan doe je al gek genoeg en laat die regering nou vooral de problemen oplossen in plaats van dat wij zelf onze eigen leven in ons eigen hand nemen. Het zou zo maar kunnen zijn dat ik aan de hand van dat thema aanstaande woensdag op die algemene beschouwingen praat. En ik kan u verder niks vertellen wat ik daar ga zeggen maar het zou kunnen dat we dan ook aandacht vragen voor de veiligheidsbeleid van dit kabinet wat volstrekt onvoldoende is. Onvoldoende investering en politie sterkte, volstrekt onvoldoende investeringen in de kracht van defensie en het zou ook kunnen zijn zo maar dat we praten over het vreemdelingen- en integratiebeleid. Dat verschrikkelijk generaal pardon. Wat enorm veel geld kost wat een aanzuigende werking heeft op allerlei mensen uit de wereld die zeggen ach uiteindelijk krijgt Nederland toch slappe knieën laten we daar maar naar toe gaan.

En die besluiten worden dan genomen door mensen die daar zelf in hun wijken geen last van hebben, maar wel de mensen naar wijken zien komen waar mensen wonen die daar gewoon dagelijks mee te maken hebben. Wijken waarvan Vogelaar zegt, daar wil ik pracht wijken van maken, maar mevrouw Vogelaar, ik zeg het u nog één keer. Als u van die wijken prachtwijken wilt maken moet u twee dingen doen. In de eerste plaats zorgen dat die mensen aan het werk komen en ten tweede ervoor zorgen dat er niet weer allerlei groepen buitenlanders naar Nederland komen naar die wijken. Als u dat doet lost u de problemen op hoeft u ook al die miljarden daarvoor niet uit te geven, want het gaat niet om huizen, het gaat om banen en om een zeer beperkt immigratiebeleid.

Dus het zou zo maar kunnen dat dat soort thema's aanstaande woensdag aan de orde komen want het is verschrikkelijk dat in de afgelopen 48 uur Balkenende en zijn team een beetje off the hook zijn. Dat alle aandacht verschoven is naar de VVD en onze interne strubbelingen. En de camera moet nu terug op het kabinet. De focus moet terug op wat dit kabinet Nederland voor schade berokkent, de economie schade berokkent, het zelfvertrouwen van Nederland schade berokkent. In feite een samenleving wil waarin mensen in toenemende mate niet zelf beslissen hoe ze hun leven invullen, maar een staat, een overheid die zegt, wij weten dat beter voor u.

En Andre Rouvoet die het liefst achter iedere voordeur, nee het liefst, hij heeft er zelfs al toe besloten, dat die achter elke voordeur in de gaten gaat houden hoe u uw kinderen opvoedt. Natuurlijk doe je dat als er problemen zijn in gezinnen. Maar je gaat toch niet ieder gezin in Nederland zitten lastig vallen met de kinderpolitie van Rouvoet, waar slaat dit op, het is toch onzin? Wat is die man aan het doen? Het zou zomaar kunnen dat we het daar dinsdag over gaan hebben. Dus niet alleen over de inhoud maar ook over wat betekent zo'n kabinet voor Nederland en wat is daar het alternatief voor, wat is onze liberale agenda, op economie, op immigratie integratie, op veiligheid. Hoe zorgen we ervoor dat de economie groeit zodat er geld is om te investeren in onderwijs en zorg. Zodat er geld is om iets aan het milieu te doen want je kan wel praten over het milieu, maar als de economie niet groeit, als ondernemers niet kunnen ondernemen ja, sorry dan kun je die investeringen niet doen. Dat soort dingen zullen we aanstaande woensdag aan de orden stellen. Maar nogmaals ik heb u daar niets over verteld. Dus hou het voor u.

Maar ik realiseer me, wij bevinden ons als partij in een hele moeilijke fase en ik zeg het nog één keer tegen u help mij, help deze Tweede Kamerfractie om de eenheid te herstellen. Als u mensen tegenkomt die zeggen, we kunnen niet met dat besluit leven, probeer ze erbij te trekken. Als ik iets kan doen, ik ga daar al mijn energie in steken laat mij dat weten en dan doe ik dat. Want ik wil dat wij als VVD als één club de toekomst in kunnen gaan en dat kan als wij met z'n allen de handen weer ineen slaan. Dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dames en heren, het is 15 september 2006 burendag. 2007, verkeerde tekst opgeschreven. Een moeilijke dag. Ik dank iedereen voor het in ons gestelde vertrouwen. Ik ben er van overtuigd dat met heel veel steun en inzet van iedereen wie ook en welke functie ook die onze VVD een warm hart toe draagt dat we ook deze dag achter ons kunnen laten en opnieuw zullen bewijzen hoe veerkrachtig deze bijna 60 jarige Volkspartij voor Vrijheid en Democratie is. Dank u voor u komst. Dank voor u inzet. Dank nu alvast aan al diegene die aan de commissie Dekker hebben bijgedragen en daar wijzigingsvoorstellen aan hebben gedaan, dat moet nog even worden uitgesteld.

Ik wens Mark Rutte en de fractie een fantastische komende week bij die algemene beschouwingen. Zet hem op. Gelukkig hebben we nog niets gehoord het zal ons zeer verrassen en zeer aangenaam. En voor nu zeg ik, deze vergadering is dan geschorst. Zo moet ik dat officieel zeggen en we gaan een volgende keer, ik heb u net gezegd, of nog dit jaar en anders begin volgend jaar, verder met de huishoudelijk vergadering over de aanbevelingen.